

ผลของโปรแกรมเพศศึกษาต่อการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศ
ของนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

นางสาวนริศา อัจอ่อนศรี

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาเพศศาสตร์ (สหสาขาวิชา)

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2548

ISBN 974-14-2183-4

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

EFFECT OF SEX EDUCATION PROGRAM ON SELF DEFENCE FROM SEX VIOLENCE
OF MALE STUDENTS IN MATHAYOM SUKSA 3

Miss Narisa Ajonsre

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Science Program in Human Sexuality

(Inter-Department)

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 2005

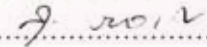
ISBN 974-14-2183-4

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลของโปรแกรมเพศศึกษาต่อการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทาง
เพศของนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
โดย นางสาวนริศา อางอ่อนศรี
สาขาวิชา เพศศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา ประจุศิลป์
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ศาสตราจารย์นายแพทย์สุรศักดิ์ ฐานิพานิชสกุล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ยุพา อ่อนท้วม

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

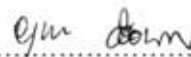

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ม.ร.ว.กัลยา ดิงศภัทย์)

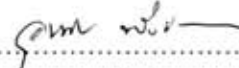
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ดร.สุวิมล ว่องวานิช)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา ประจุศิลป์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ศาสตราจารย์นายแพทย์สุรศักดิ์ ฐานิพานิชสกุล)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ยุพา อ่อนท้วม)

..... กรรมการ
(นางสาวอุษณีย์ พังปาน)

นริศา อาจอ่อนศรี : ผลของโปรแกรมเพศศึกษาต่อการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศของนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 . (EFFECT OF SEX EDUCATION PROGRAM ON SELF DEFENCE FROM SEX VIOLENCE OF MALE STUDENTS IN MATHAYOM SUKSA 3) อ. ที่ปรึกษา : ผศ. ดร.สุกัญญา ประจุศิลป์ , อ.ที่ปรึกษาร่วม : ศ.นพ.สุรศักดิ์ ฐานีพานิชสกุล และ ผศ. ยุพา อ่อนท้วม, 99 หน้า. ISBN 974-14-2183-4.

วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมเพศศึกษาต่อการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 รูปแบบการวิจัยเป็นแบบกึ่งทดลอง กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชายระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวนสองโรงเรียนซึ่งเป็นโรงเรียนชายล้วนเขตกรุงเทพมหานคร แบ่งเป็นกลุ่มทดลองหนึ่งโรงเรียนและกลุ่มควบคุมหนึ่งโรงเรียน โรงเรียนละ 38 คน โดยกลุ่มทดลองได้รับโปรแกรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศ 4 กิจกรรม กิจกรรมละ 50 นาที ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมการเรียนรู้กฎหมายเกี่ยวกับความผิดทางเพศ การหาทางออกจากสถานการณ์ที่ไม่ปลอดภัยทักษะการปฏิเสธ การฝึกการเป็นสุภาพบุรุษ และการควิตัดทัศนคติเกี่ยวกับอนาคตของผู้กระทำผิด ส่วนโรงเรียนที่เป็นกลุ่มควบคุมได้รับความรู้เรื่องเพศตามปกติ การวัดผลวิจัยใช้แบบสอบถามวัดความรู้ เจตคติและพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศ

ผลการวิจัยมีดังนี้

1. นักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับ โปรแกรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศมีความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศ ภายหลังการทดลอง สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2. นักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในกลุ่มทดลองและกลุ่มหลังได้รับ โปรแกรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศมีความรู้และพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ไม่มีความแตกต่างกันทางด้านเจตคติ

สาขาวิชาเพศศาสตร์(สหสาขาวิชา).....ลายมือชื่อนิสิต..... นริศา อาจอ่อนศรี 0100๑๗๕
ปีการศึกษา 2548ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... ผศ.ดร.สุกัญญา ประจุศิลป์
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม..... ผศ. ยุพา อ่อนท้วม
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม..... ผศ. สุรศักดิ์ ฐานีพานิชสกุล

4589093720 : MAJOR MASTER OF SCIENCE IN HUMAN SEXUALITY

KEY WORD:SEX EDUCATION PROGRAM / SELF DEFENCE/SEX VIOLENCE / MALE STUDENTS

NARISA AJONSRE : EFFECT OF SEX EDUCATION PROGRAM ON SELF DEFENCE FROM SEX VIOLENCE OF MALE STUDENTS IN MATHAYOM SUKSA 3

THESIS ADVISOR : ASST.PROF SUKUNYA PRACHUSILPA, THESIS COADVISOR : PROF. SURASAK TANEAPANICHSKUN, ASST.PROF. YAPHA ONTHUAM, 99 pp. ISBN 974-14-2183- 4

The objective of this quasi – experimental research was evaluated the effect of sex education programs on self defence from sex violence. Two Mathayom suksa 3 male schools in Bangkok were random in the experimental group and control group respectively with 38 students / group. The experimental group got sex education program for 4 times. Each time was 50 minute. The control groups have no intervention. Measurement of the results: knowledge, attitudes and behavior on self defence from sex violence were answered by self report questionnaires received.

The results of the study were :

1. The experimental show that there were statistical significant difference between before and after got sex education programs on self defence from sex violence of the male student at $p < .01$. But on control group no significant difference ($p > .05$)
2. After sex education programs. There were statistical significant difference between experimental group and control group in knowledge and behavior at $p < .05$. But no significant difference in attitudes.

Field of study Human sexuality (Inter-Department) Student's signature..... *นริสา อจอนสเร*

Academic year 2005Advisor's signature..... *Sukunya Prachusi/p.c*

Co-advisor's signature..... *SUT*

Co-advisor's signature..... *ยพ อณฑูม*

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจากอาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา ประจุกิตติพล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ศาสตราจารย์นายแพทย์สุรศักดิ์ ฐานิพานิชสกุลและ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ยุพา อ่อนท้วม ทุกคนได้ สละเวลาอันมีค่าดูแลเอาใจใส่ กระตุ้นศิษย์ ให้คำแนะนำข้อคิดเห็น ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่อง ต่างๆในงานวิจัย ด้วยความรัก ความเมตตา และให้กำลังใจเป็นอย่างดียิ่ง ซึ่งศิษย์รู้สึกซาบซึ้งและ สำนึกในพระคุณของท่านเป็นที่สุด จึงขอกราบขอบพระคุณ เป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ นอกจากนี้ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านในหลักสูตรและผู้ก่อตั้งสหสาขาวิชาแพศศาสตร์ ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ ประสาทวิชาความรู้ที่มีคุณค่ายิ่งต่อผู้วิจัย

ขอบพระคุณศาสตราจารย์นายแพทย์นิกร คุณิตสิน รองศาสตราจารย์วิระพงศ์ บุญโยภาส และอาจารย์ดร.นรลักษ์ณ์ เอื้อกิจ ผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้ตรวจสอบความตรงและแก้ไขเครื่องมือวิจัยให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น อาจารย์สุภร แซ่ตระกูล และอาจารย์ มุกดา เนรัญชร อาจารย์ประจำฝ่าย แนะแนวโรงเรียนวัดไตรมิตรและ โรงเรียนเทพศิรินทร์ที่ได้กรุณาให้กลุ่มตัวอย่างและช่วย ประสานงานในการเก็บข้อมูลการวิจัยเป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ดร.สุวิมล ว่องวานิช ประธานการสอบวิทยานิพนธ์ นางสาวอุษณีย์ พึ่งปาน กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำแนะนำ ทำให้วิทยานิพนธ์มีความ สมบูรณ์ มากยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์กฤษณรัชย์ ชีร์รัฐ และอาจารย์เสาวรส มีกุล ผู้เปรียบเสมือนพ่อ แม่ อาจารย์ เพื่อนและ พี่ ที่เป็นแรงกระตุ้น ให้กำลังใจและคอยช่วยเหลือ จน ทำให้ศิษย์มีวันนี้

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์การแพทย์ ทุกท่าน คุณศิริยุพา นันทสุนันท์ คุณประสิทธิ์ ปทุมรัตน์ไพศาลที่ได้กรุณาให้ข้อคิดและแนวทางการจัดทำเครื่องมือการสอบแก่ผู้วิจัย

ขอขอบคุณเพื่อนๆ พี่ๆและ น้องรุ่น 1, 2 และ 3 ของสหสาขาวิชาแพศศาสตร์ รวมถึงเพื่อน สนิทของผู้วิจัยทุกท่านที่ได้เป็นแรงใจ กระตุ้น ผลักดันและช่วยเหลือผู้วิจัยตลอดมา

ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่ไอซียูตั้งตรงจิตร ที่กรุณาให้เวลา ความช่วยเหลือให้ผู้วิจัย สามารถที่จะทำงานและเรียน ไปด้วยได้ในเวลาเดียวกันจนผู้วิจัยสำเร็จการศึกษา

ท้ายสุด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ที่เป็นที่รักยิ่งซึ่งเป็นผู้ให้สติปัญญา สั่งสอน ให้ผู้วิจัยฝึกฝนการศึกษา ขยันหมั่นเพียร เป็นตัวอย่างของความมานะอดทน ตลอดจนความหวังใจ และคอยให้กำลังใจเสมอมา อีกทั้งพี่ชายและน้องสาวของผู้วิจัยด้วย ประโยชน์อันเกิดจาก วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ผู้วิจัยขอมอบให้แก่บุพการี คณาจารย์ และเยาวชนทุกคนจะเป็นอนาคตที่สำคัญ ของชาติต่อไป

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
บทที่	
1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
ข้อจำกัดของการวิจัย.....	5
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
พัฒนาการของวัยรุ่นตอนต้น.....	7
แนวทางการศึกษาเรื่องชีวิตและครอบครัวศึกษาขอบข่ายสาระชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3.....	11
ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม.....	12
แนวคิดเรื่องทักษะชีวิต.....	16
ทักษะการปฏิเสธ.....	20
ประมวลกฎหมายคดีอาญา ภาค 2 ลักษณะ 9 ความผิดเกี่ยวกับเพศ.....	21
แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ เจตคติและพฤติกรรม	
ความรู้.....	25
เจตคติ.....	27
พฤติกรรม.....	31
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	33
3 วิธีการดำเนินการวิจัย	
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	36
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	37
การดำเนินการทดลอง.....	41
จริยธรรมในการวิจัยและการพิทักษ์สิทธิ์.....	45
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	45

4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	46
5 สรุปผลการวิจัยอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการวิจัย.....	58
อภิปรายผลการวิจัย.....	58
ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้.....	64
รายการอ้างอิง.....	65
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	71
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย.....	72
ภาคผนวก ค โปรแกรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศ.....	77
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	99

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1.แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง ของนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามอายุ เกรดเฉลี่ย ค่าใช้จ่ายรายเดือน.....	47
2. แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างของนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามแหล่งที่ได้รับความรู้เรื่องเพศ.....	48
3. แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างของนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามความถี่ของการคุยเรื่องเกี่ยวกับเพศสัมพันธ์และการปรึกษาปัญหาในเรื่องเพศ.....	49
4. แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างของนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามความสนใจข่าวการล่วงละเมิดทางเพศ และความรู้สึกเมื่อได้รับข่าว ผู้หญิงถูกทำร้ายหรือล่วงละเมิดทางเพศ	51
5. แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างของนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามความรู้สึกเมื่อได้รับข่าวผู้หญิงถูกทำร้ายหรือล่วงละเมิดทางเพศ.....	52
6.แสดงการเปรียบเทียบจำนวนของจำนวนคนและระดับคะแนนของคะแนนความรู้ เจตคติ และ พฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมก่อนได้รับ โปรแกรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศ	53
7.แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความรู้ เจตคติและพฤติกรรมทางเพศของกลุ่มทดลองก่อนและหลังการได้รับ โปรแกรม เพิ่มความรู้เรื่องเพศ.....	54
8.แสดงการเปรียบเทียบจำนวนของจำนวนคนและระดับคะแนนของคะแนนความรู้ เจตคติ และ พฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมก่อนได้รับ โปรแกรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศ.....	55
9.แสดงการเปรียบเทียบจำนวนคนและระดับคะแนนของคะแนนความรู้ เจตคติ และ พฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมหลังได้รับ โปรแกรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศ.....	56

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วัยรุ่นเป็นประชากรที่กำหนดอนาคตของชาติ เป็นทรัพยากรบุคคลที่ต้องได้รับการพัฒนาให้เต็มศักยภาพ เป็นประชากรที่มีความสำคัญเป็นอย่างมากในการพัฒนาประเทศในทุกๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็น เศรษฐกิจ การศึกษา และการเมือง ทั่วโลกมีวัยรุ่นหนุ่มสาวอยู่มากถึง 1 ใน 5 ของประชากรทั้งหมด และเยาวชน 4 ใน 5 อยู่ในประเทศที่กำลังพัฒนา (Population Reference Bureau and The Center for Population Option, 1994) สำหรับประเทศไทย มีวัยรุ่นอายุ 11-24 ปีจำนวนร้อยละ 15 ของประชากรทั้งหมด หรือประมาณ 15 ล้านคน (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2545) แต่สิ่งที่เป็นอุปสรรคในการพัฒนาวัยรุ่น คือ กระแสสังคมที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา การเปลี่ยนแปลงจากสังคมชนบทมาเป็นสังคมเมือง การสื่อสารในยุคโลกาภิวัตน์ การต้องเผชิญความโดดเดี่ยวจากการที่พ่อแม่ไม่มีเวลาเนื่องจากการแข่งขันในยุคเศรษฐกิจของสังคมเมือง สิ่งเหล่านี้มีผลต่อพฤติกรรมและวิถีชีวิตของวัยรุ่นซึ่งก่อให้เกิดปัญหาโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และปัญหาทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศ จากรายงานของ Population Reference Bureau and The Center for Population Option ในปีค.ศ. 1994 พบว่าเยาวชนทั่วโลกมีเพศสัมพันธ์ตั้งแต่อายุยังน้อย และส่วนใหญ่มีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน ส่วนประเทศที่กำลังพัฒนา วัยรุ่นอายุ 15-19 ปี ที่แต่งงานแล้วจะคุมกำเนิดเพียงร้อยละ 17 เท่านั้น และ 1 ใน 20 ของวัยรุ่นทั้งหมดจะเป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ส่วนการติดเชื้อเอดส์จะเกิดในกลุ่มอายุต่ำกว่า 25 ถึงร้อยละ 50 นับตั้งแต่มีการระบาดของเชื้อโรคเอดส์ และมีเยาวชนอย่างน้อย 6 ล้านคนได้รับเชื้อเอดส์แล้ว

ในประเทศไทยเองก็ประสบปัญหาเช่นเดียวกับประเทศอื่นในโลก โดยพบว่าวัยรุ่นไทยมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานมากขึ้น และมีแนวโน้มว่าจะมีเพศสัมพันธ์อายุน้อยลงเรื่อย ๆ โดยอายุน้อยที่สุดที่เคยมีเพศสัมพันธ์ คือ 12 ปี ร้อยละ 25.4 ของกลุ่มประชากรเคยมีเพศสัมพันธ์ และผู้ที่เคยร่วมเพศร้อยละ 29.1 เคยตั้งครรภ์ ร้อยละ 65.5 เคยทำแท้ง และร้อยละ 31.2 เป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ (ขวัญชนก ศิริวัฒนกาญจน์, 2541) ส่วนสถานการณ์กามโรค พ.ศ. 2529-2538 และรายงานการเฝ้าระวังโรคปี 2538 พบว่าในกรุงเทพมหานครมีผู้ป่วยที่เป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์สูงเป็นอันดับแรกถึง 3,000 คน คิดเป็นร้อยละ 31.61 เมื่อจำแนกตามอายุพบว่าอายุระหว่าง 15-24 ปี เป็นวัยที่เป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์มากที่สุด นอกจากนี้ในปี 2543 ยังพบว่าผู้ที่ไปรับบริการตรวจกามโรคทั่วประเทศร้อยละ 37 เป็นผู้ที่มียาอายุต่ำกว่า 25 ปี (กองวางแผนครอบครัวและประชากรกรมอนามัย, 2543) จากวิจัยฉบับเดียวกันยังพบอีกว่า กลุ่มที่ไปตรวจมากที่สุดคือกลุ่มช่วงอายุ 20-24 ปี และพบว่าเด็กและวัยรุ่นอายุต่ำกว่า 25 ปีป่วยเป็นกามโรคร้อยละ 29 ของผู้ป่วยทั้งหมด

โดยกลุ่มที่ป่วยมากที่สุดคือช่วงอายุ 20-24 ปี และจากสถิติโรคเอดส์วันที่ 31 พฤษภาคม พ.ศ. 2544 พบว่ากลุ่มอายุ 10 – 14 ปี ป่วยเป็นโรคเอดส์ ร้อยละ 0.18 โดยกลุ่มอายุ 15 – 19 ปี ป่วยเป็นโรคเอดส์ ร้อยละ 0.95 สาเหตุเกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ (กองระบาดวิทยา, 2544)

นอกจากนี้การที่สังคมไทยมีค่านิยมที่ผิดๆเกี่ยวกับการมีบุคลิกหรือพฤติกรรมทางเพศ โดยเฉพาะค่านิยมในเรื่องเพศ เกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ทำให้วัยรุ่นชายรู้สึกหวั่นไหวในความสามารถของตนเองว่าจะเป็นชายเก่งแท้ได้หรือไม่ (ปราณี ศรีสุภการณ์, 2530) เมื่อมีโอกาสจึงหาทางพิสูจน์ ซึ่งจะพบได้ตามข่าวในหนังสือพิมพ์เป็นประจำ ซึ่งในเนื้อข่าวจะประกอบด้วยการที่เพศหญิงถูกล่อลวงไปข่มขืนด้วยเพศชายที่มากกว่า 2 คนขึ้นไปและที่น่าแปลกใจคือในจำนวนการรวมกลุ่มของเด็กวัยรุ่นชาย มีเด็กชายที่อายุยังไม่ถึง 15 ร่วมด้วย ถ้าพิจารณาลงไปแล้วเราจะพบว่าเด็กที่ทำการล่อลวงหรือบางทีกลับกลายเป็นถูกล่อลวงนั้น ส่วนใหญ่อยู่ในวัยที่เรียกว่า “วัยรุ่น” ทั้งสิ้น ซึ่งการที่เกิดเหตุการณ์ที่ล่วงละเมิดทางเพศนั้น ย่อมมีผลกระทบต่อทั้งผู้ที่ถูกล่วงละเมิดและผู้ที่ทำการล่วงละเมิดทางเพศแก่ผู้อื่นอีกด้วย โดยสถิติคดีความผิดทางเพศทุกเขต ทุกพื้นที่ทั่วประเทศไทย (ศูนย์ข้อมูลสารสนเทศ สำนักพัฒนาระบบงานยุติธรรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน, 2547) ซึ่งว่าการเกิดคดีเกี่ยวกับเรื่องเพศในปี พ.ศ. 2544, พ.ศ. 2545, พ.ศ. 2546 และ พ.ศ.2547 มีจำนวน 1,206 คดี, 1,279 คดี 1,735 คดี และ 2,416 คดี ตามลำดับ ซึ่งจะเห็นได้ว่า ได้มีการเพิ่มขึ้นของคดีทุกปี และเชื่อว่าเหตุการณ์การเกิดการถูกข่มขืนและการล่วงละเมิดทางเพศนั้น มีมากกว่าตัวเลขที่ได้รับรายงานมากนัก เนื่องจากผู้เคราะห์ร้ายบางรายอาจปกปิดเรื่องไว้เป็นความลับเพราะความรู้สึกอับอาย (มรกต พุทธะศุภะ, 2541)

จากคดีทั้งหมดนี้ ผู้หญิงได้เป็นฝ่ายที่ถูกกระทำจากผู้ชายทั้งสิ้น แม้ว่าจะมีกฎหมายออกมาเป็นบทลงโทษแก่ผู้ที่กระทำความผิดแต่ดูเหมือนว่า การเกิดเหตุการณ์แก่ผู้หญิงมิได้ลดน้อยลงเลยซ้ำร้ายยังมีคดีที่เกิดมากขึ้นและอายุของผู้ที่ก่อคดีกลับน้อยลงและเพิ่มจำนวนมากขึ้นทุกปี โดยส่วนใหญ่ผู้ก่อคดีที่อายุยังน้อยนั้น ขาดความรู้ความเข้าใจอย่างถ่องแท้ในเรื่องเกี่ยวกับตัวบทกฎหมาย บทลงโทษที่จะมีตามมาหลังจากที่เกิดเหตุการณ์นั้นแล้ว บางคนเข้าใจไปเองว่าสิ่งที่ตนเองทำนั้นไม่ผิด เนื่องจากฝ่ายหญิงมีการสมยอมหรือผู้ที่กระทำความผิดบางรายไม่ยอมทำแต่ว่าเกิดจากความที่ซัดเพื่อนไม่ได้ไม่สามารถปฏิเสธได้ ถ้าเพื่อนมีพฤติกรรมทางเพศไปในทางไม่ดีและตนเองก็จะมีพฤติกรรมเหมือนเพื่อนในกลุ่มด้วย ซึ่งตรงกับงานวิจัยของ โรเมอร์ และคณะ (Romer.et al, 1994) ที่ศึกษาผลกระทบของสังคมต่อพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นที่มีภาวะเสี่ยงต่อการติดเชื้อ HIV กลุ่มตัวอย่างเป็นวัยรุ่น แอฟริกัน-อเมริกัน อายุ 9-15 ปี จำนวน 300 คน อาศัยอยู่ในบ้านพักเพื่อพัฒนาเยาวชน ในเมืองใหญ่ของประเทศสหรัฐอเมริกา การศึกษาครั้งนี้เกี่ยวกับความรู้ เจตคติ การควบคุมดูแลของผู้ปกครอง และพฤติกรรมของกลุ่มเพื่อนที่มีผลต่อพฤติกรรมทางเพศที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อ พบว่าพฤติกรรมของกลุ่มเพื่อน มีผลกระทบต่อกิจกรรมทางเพศของ

วัยรุ่นมากที่สุด ซึ่งตรงกับงานวิจัยของจุฑามาศ นุชนารถ (2531) พบว่า การมีเพศสัมพันธ์ของเพื่อนสนิทที่มีความสัมพันธ์กับประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือวัยรุ่นผู้ที่มีเพื่อนสนิทที่เคยมีเพศสัมพันธ์ จะเคยมีเพศสัมพันธ์ถึงร้อยละ 52.8 แต่วัยรุ่นที่มีเพื่อนสนิทที่ไม่เคยมีเพศสัมพันธ์ จะมีเพศสัมพันธ์เพียงร้อยละ 8.3 ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของวิชาญ รุ่งอุทัย (2529) เกี่ยวกับความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในเรื่องพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น พบว่า การคล้อยตามกลุ่มเพื่อนมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในเรื่องพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และงานวิจัยของ พูนสุข ช่วยทองและคณะ (2542) ซึ่งศึกษาวิจัยเรื่องประสบการณ์ทางเพศ ถึงกระสุนทางเพศและการใช้เวลาว่างของวัยรุ่นพบว่า การมีเพศสัมพันธ์เกิดจากแรงยุของเพื่อน ร้อยละ 51.3 ทั้งนี้ยังสอดคล้องสถิติการก่อความผิดที่เกิดขึ้น โดยเด็กและเยาวชน ซึ่งเพื่อนได้เป็นสาเหตุของการกระทำความผิดถึง 17,213 คดี (ศูนย์ข้อมูลสารสนเทศ สำนักพัฒนา ระบบงานยุติธรรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน, 2547) รวมถึงความอยาก رؤ้ออยากเห็นและอยากทดลองเรื่องเพศที่มีอยู่ในตัวเด็ก ความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ โดยไม่ได้ตระหนักถึงโทษที่จะตามมา

สถานการณ์ที่น่าเป็นห่วงของวัยรุ่นนี้เอง ทำให้ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นในการจัดโปรแกรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศขึ้น เพื่อให้เยาวชนได้มีความรู้ความเข้าใจในสิ่งเหล่านี้มากขึ้น เกิดความเกรงกลัวต่อการกระทำผิดกฎหมายความผิดเกี่ยวกับเพศ ซึ่งการให้ความรู้ในเรื่องเหล่านี้จะสามารถทำให้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้อย่างเช่นการวิจัยของ สายสุนีย์ อุคมนา (2541) พบว่า ความรู้เรื่องเพศมีอิทธิพลต่อค่านิยมทางเพศของนิสิตร้อยละ 23.36 และของรัตนา พุ่มสวรรค์ (2544) ที่ศึกษาในนักศึกษาปริญญาตรี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง พบว่านักศึกษาที่มีความรู้เรื่องเพศแตกต่างกัน จะมีค่านิยมทางเพศที่แตกต่างกัน โดยนักศึกษาที่มีความรู้ในระดับดี และจะมีค่านิยมต่อพฤติกรรมทางเพศที่ดีว่านักศึกษาที่มีความรู้ในระดับไม่ดี ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของจุฬารัตน์ ห้าวหาญ (2539) ที่พบว่านักเรียนที่มีความรู้เรื่องเพศระดับต่ำ จะเคยร่วมเพศมากที่สุดร้อยละ 32.1 ซึ่งในงานวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าความรู้ ความเข้าใจเรื่องเพศ มีอิทธิพลต่อค่านิยมทางเพศ และค่านิยมทางเพศก็มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางเพศด้วยเช่นกัน

ทั้งนี้การสอนและการให้ความรู้เรื่องเพศนั้นเป็นที่ยอมรับว่า การเรียนรู้เรื่องเพศโดยการเรียนการสอน เป็นการทำให้เยาวชนปฏิบัติได้ดีและถูกต้องมากกว่าเดิม และจะสามารถทำให้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้ภายหลัง นอกจากนี้ในการวิจัยของ ศิริชัย ศรีสอน (2543) แสดงให้เห็นว่านักศึกษาวิทยาลัยครูที่อ่านหนังสือพิมพ์และนิตยสารเกี่ยวกับเรื่องเพศศึกษาจะมีความคิดเห็นในเรื่องเพศที่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นไปได้ว่าการอ่านหนังสือหรือการหาความรู้เพิ่มเติมเรื่องเพศจะทำให้มีระดับความรู้เพิ่มขึ้น และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการแก้ไขปัญหา เช่นทักษะการปฏิเสธ

การมีพฤติกรรมเสี่ยง แม้ว่าในงานวิจัยหลายชิ้นจะมีการให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องเพศศึกษาแล้วก็ตาม แต่ในส่วนของกฎหมายเรื่องเพศยังไม่ปรากฏเป็นที่แน่ชัด ในงานวิจัยว่าได้มีการสอดแทรกเรื่องเหล่านี้ลงไปด้วย ผู้วิจัยเห็นว่าเรื่องกฎหมายจะเป็นสิ่งที่จะสามารถควบคุมผู้ที่คิดจะกระทำความผิดให้ไม่ทำในสิ่งที่มีความผิดได้ระดับหนึ่ง และจะช่วยเป็นตัวควบคุมให้ทุกคนสามารถอยู่ร่วมกันกันในสังคมได้อย่างมีความสุขอีกด้วย นอกจากนี้การที่ผู้วิจัยได้สนใจกลุ่มเด็กมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เป็นชายนั้น เพราะว่า เป็นวัยที่มีการพัฒนาการทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และอารมณ์ เป็นไปอย่างรวดเร็ว เริ่มสนใจเพศตรงข้าม และมีแรงขับทางเพศสูง อาจเป็นเหตุให้วัยรุ่นสนใจกับกิจกรรมหรือปฏิกิริยาที่เกี่ยวกับช่อกับพฤติกรรมทางเพศของตนเองมากขึ้น และอาจจะทดลองลงมือปฏิบัติพฤติกรรมทางเพศด้วยความอยากรู้อยากเห็น หรือเพื่อเป็นการปลดปล่อยพลังทางเพศ (สุชา จันทรเอม, 2540) ซึ่งจะนำไปสู่พฤติกรรมทางเพศที่ก่อให้เกิดปัญหาทั้งต่อตัววัยรุ่นเองและต่อสังคม ด้วยเหตุการณ์เหล่านี้เองผู้วิจัยจึงได้มองว่าต้องสร้างความตระหนักและความรู้ให้เกิดขึ้นกับฝ่ายชายนั้น จะเป็นการป้องกันปัญหาที่ต้นเหตุที่ดีวิธีหนึ่ง ผู้วิจัยจึงเห็นว่า ควรจะมีโปรแกรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศ นอกจากเป็นการให้ความรู้ในเรื่องเพศศึกษาแล้ว ยังเสริมสร้างให้วัยรุ่นมีทักษะในการคิด การตัดสินใจและการแก้ปัญหาด้วยตนเองในเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม มีทักษะในการสื่อสารและการสร้างสัมพันธภาพตลอดจนมีความภูมิใจในตนเองที่จะนำไปสู่การมีความรับผิดชอบต่อสังคม โดยใช้ประสบการณ์ที่ฝึกในห้องเรียนเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ ในสถานการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันได้ ตามแนวคิดทักษะชีวิตของกรมอนามัยกระทรวงสาธารณสุขและองค์การอนามัยโลก(World Health Organization, 1994) เพื่อให้เยาวชนมีความสามารถปรับตัวและมีพฤติกรรมไปในทิศทางที่ถูกต้องในการที่จะเผชิญสิ่งท้าทายต่างๆที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กรมอนามัย, 2545) และจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) ได้กำหนดตัวชี้วัดว่าในเด็กนักเรียนหรือเยาวชน ร้อยละ 70 ควรจะมีเจตคติ และทักษะชีวิตที่เป็นภูมิคุ้มกันต่อปัญหาทางเพศ นอกจากนี้เด็กวัยรุ่นเป็นวัยแห่งการเรียนรู้ วัยแห่งการทดลอง ถ้าเด็กวัยรุ่นได้รับการสร้างความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่ถูกต้อง และรู้ว่าสิ่งใดทำแล้วจะไม่ดีต่อตนเองแล้วนั้น ก็จะช่วยให้เด็กวัยรุ่นสามารถปรับตัวให้กระทำแต่สิ่งที่ดีถูกต้องและดีงามต่อสังคมไทยได้ อันจะทำให้สังคมสามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศของกลุ่มทดลอง

2. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของความรู้ เจตคติ พฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมที่ได้รับโปรแกรมป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศ

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi – experimental research) เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศซึ่งประกอบไปด้วยความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศ

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้คือ นักเรียนชาย ที่ศึกษาอยู่ชั้นมัธยม 3 ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เขตกรุงเทพมหานคร

ข้อจำกัดของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ไม่สามารถควบคุมกิจกรรม การได้รับข้อมูลข่าวสารในเรื่องกฎหมายเรื่องเพศจากสื่อมวลชนหรือหน่วยงานอื่นๆได้

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. นักเรียนชายมัธยมศึกษา 3 หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพศชาย ปีการศึกษา 2548 ที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนชายล้วน สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร

2. โปรแกรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศ หมายถึง กิจกรรมที่ผู้วิจัยจัดขึ้นให้กับนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเรื่องการป้องกันตนเองออกจากการกระทำผิดทางเพศต่อเพศตรงข้าม จนเกิดอันตรายทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ โดยประกอบด้วยเนื้อหา กิจกรรมการบรรยายประกอบภาพพลิก การชมวิดีโอทัศน์ การอภิปรายกลุ่ม การระดมสมอง กรณีศึกษา และการแสดงบทบาทสมมติ ซึ่งถูกสร้างขึ้นตามทฤษฎี การเรียนรู้ทางสังคม (Social learning theory) ของ Bandura (1977) รวมถึงนำเอาหลักการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาที่เหมาะสมกับระดับชั้น (กรมวิชาการ, 2543) เป็นต้นแบบในการสร้างรูปแบบกิจกรรมและจัดหาสื่อการสอนต่างๆตามที่กล่าวมาแล้ว ซึ่งประกอบไปด้วย

2.1 ความรู้การป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศหมายถึง ความรู้ในเรื่องกฎหมายความผิดเกี่ยวกับเพศ การป้องกันตัวไม่ให้ทำความผิดกฎหมายความผิดเกี่ยวกับเพศ การกระทำไม่ผิดต่อเพศตรงข้ามทักษะการปฏิเสธ รู้ถึงการเป็นสุภาพบุรุษ

2.2 เจตคติการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิด และความคิดเห็นของนักเรียนชายมัธยมปีที่ 3 เกี่ยวกับเรื่องการกระทำผิดทางเพศ และการปฏิบัติต่อเพศตรงข้าม

2.3 พฤติกรรมทางการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศ หมายถึง การรายงานตนเองของนักเรียนชายชั้นมัธยมปีที่ 3 ที่มีต่อเรื่องการป้องกันตนเองไม่ให้กระทำผิดทางเพศ ทั้งทางด้านกฎหมายและพฤติกรรมที่ควรปฏิบัติในการเป็นสุภาพบุรุษ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ ความเข้าใจ และประพฤติปฏิบัติตนได้ถูกต้อง ในเรื่องการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศ

กรอบแนวคิดในงานวิจัย

โปรแกรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศ

ประกอบด้วยกิจกรรม ที่ 1 – 4

สร้างสัมพันธภาพ

กิจกรรมที่ 1 “ความรู้เรื่องกฎหมายความผิดเกี่ยวกับเพศ”

โดยผ่านการแนะนำหรือให้ความรู้ และใช้การซักถามด้วยคำพูด

ให้กลุ่มตัวอย่าง ได้รับรู้ถึงโทษของการกระทำผิดในรูปแบบการบรรยาย

เกี่ยวกับความผิดทางเพศตามข้อกฎหมาย

กิจกรรมที่ 2 “อนาคตของผู้กระทำผิด”

วิเคราะห์ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง คู่มือทัศนเกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่

ของผู้กระทำความผิดที่ได้รับโทษตามกฎหมายซึ่งเป็นการเรียนรู้ผ่านตัวแบบ

และการสังเกตพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจากบุคคลอื่นเพื่อไม่ให้นำเป็นแบบอย่าง

กิจกรรมที่ 3 “ทางออก”

วางแผนป้องกันตนเองจากการกระทำผิดและรู้จักทักษะการปฏิเสธ

ซึ่งเป็นการเรียนรู้การสังเกตตนเองและตัดสินใจว่าจะควรทำพฤติกรรม

อย่างไรเมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่จะนำไปสู่การกระทำความผิด

กิจกรรมที่ 4 “ฮีโร่ของฉัน”

นิยามการเป็นสุภาพบุรุษและปฏิบัติตนให้เป็นสุภาพบุรุษซึ่งเป็นการเรียนรู้

แบบกระตุ้นอารมณ์ เพื่อรับรู้ความสามารถของตนเองและสามารถทำ

สิ่งที่ถูกต้องได้

อภิปรายกลุ่ม นำเสนอผลการอภิปราย/สรุปประเด็น

ความรู้
เจตคติ
และ
พฤติกรรม
การป้องกัน
ตนเองจาก
การกระทำ
ผิดทางเพศ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi-experimental research) ใช้รูปแบบ การวัดก่อนและหลังการทดลอง (The pretest-posttest control group design) เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศของนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษา 3 ซึ่งผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยโดยครอบคลุมเนื้อหาต่อไปนี้

1. พัฒนาการของวัยรุ่นตอนต้น
2. แนวทางการศึกษาเรื่องชีวิตและครอบครัวศึกษาขอบข่ายสาระชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3
3. ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม
4. แนวคิดในเรื่องทักษะชีวิต
5. ประมวลกฎหมายคดีอาญา ภาค 2 ลักษณะ 9 ความผิดเกี่ยวกับเพศ
6. แนวคิดเกี่ยวกับ ความรู้ เจตคติ และพฤติกรรม
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. พัฒนาการของวัยรุ่นตอนต้น

วัยรุ่นอาจเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “Teenagers” ลักษณะทั่วไป คือ เป็นวัยแห่งหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิต (Turning point) ระหว่างความเป็นเด็กและความเป็นผู้ใหญ่ที่จะจัดเข้าฝ่ายใดไม่ได้ เป็นวัยที่สภาพทางร่างกายและสภาพทางอารมณ์ไม่คงที่วอกแวก (Walker, 1978 อ้างในพรพิมล เกษมณาครินทร์, 2539) กล่าวคือ หากเปรียบชีวิตเหมือนกับการเดินทาง ช่วงวัยรุ่นจะเป็นช่วงการเดินทางที่ยุงยากมากเป็นพิเศษ เพราะมีความสับสนวุ่นวายใจอยู่ตลอดเวลา เนื่องจากการไม่รู้ว่าตนเองเป็นเด็กหรือเป็นผู้ใหญ่กันแน่ ทั้งนี้เพราะลักษณะของผู้ใหญ่ คือ การตัดสินใจจากความเป็นอิสระในด้านสังคม อารมณ์ เศรษฐกิจ จากครอบครัวหรือผู้ปกครอง สามารถยอมรับความรับผิดชอบการวางแผนการของอนาคต และมีพฤติกรรมที่มีวุฒิภาวะแล้วแต่เด็กวัยรุ่นยังไม่สามารถทำเช่นนั้นได้

ลักษณะที่สำคัญของวัยรุ่น

1. เป็นวัยแห่งหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิต ผลลัพธ์ของพฤติกรรมในวัยนี้จะมีผลต่อบุคคลในระยะยาวในช่วงวัยอื่นต่อมา ทั้งด้านการเรียน การทำงาน การใช้ชีวิตดู เจตคติที่มีต่อสิ่งต่างๆ ในสังคม ความสับสนในบทบาทที่ไม่ชัดเจนของตนเอง เช่น ไม่แน่ใจว่าตนเองเป็นเด็กหรือเป็นผู้ใหญ่

ความคาบเกี่ยวระหว่างความเป็นเด็กกับความเป็นผู้ใหญ่ มีผลต่อความรู้สึกนึกคิดของเด็กมาก เด็กจะรู้สึกวางตัวยาก ไม่รู้ว่าจะทำตัวอย่างไรจึงจะถูกต้องและเหมาะสม

2. เป็นวัยแห่งการเปลี่ยนแปลง การเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรม และเจตคติในวัยรุ่นจะคู่ไปกับการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายที่เกิดขึ้น เช่น การเปลี่ยนแปลงความสนใจ ความไม่มั่นใจ เกี่ยวกับความสามารถ และความถนัดของตนเอง

3. เป็นวัยแห่งปัญหา อาจกล่าวได้ว่าวัยรุ่นเป็นวัยเจ้าปัญหามากที่สุด ส่วนใหญ่ปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นเกิดจากสาเหตุที่มีการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายนั่นเอง ภาวะความว้าวุ่นใจ ไม่สบายตัว ไม่สบายใจ ทำให้เกิดความหงุดหงิด วิตกกังวล อารมณ์เสื่อง่าย ไม่อยากพูดคุยกับใคร หรือพูดจาขี้นวนจนทำให้เกิดความไม่เข้าใจกันในกลุ่มเพื่อน หรือพี่น้อง เกิดเป็นปัญหาทางอารมณ์ และปัญหาทางสังคมของเด็กวัยนี้

4. เป็นวัยที่ต้องการเรียนรู้ความเป็นตัวของตัวเอง เด็กจะแสดงให้เห็นว่าเขาต้องการการยอมรับจากกลุ่ม และถือเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม แต่กระนั้น เด็กเองยังไม่แน่ใจในบทบาทของตน เขาต้องการรู้ว่าเขาต้องแสดงบทบาทใดในสังคม เขามีความสำคัญอย่างไรในสังคม หรือเขายังเป็นเด็กอยู่หรือว่าเป็นผู้ใหญ่แล้วสิ่งหนึ่งที่แสดงให้เห็นว่าเขาต้องการความเป็นตัวของตัวเองคือการพยายามหาเอกลักษณ์ของตนเองจากการแต่งกาย การใช้คำพูดที่เข้าใจกันเฉพาะในกลุ่มวัยรุ่นเท่านั้น

5. เป็นช่วงวัยแห่งจินตนาการ วัยรุ่นชอบฝันสร้างวิมานในอากาศ จินตนาการตนเองเป็น สิ่งต่างๆ หรือบุคคลต่างๆ ที่ตนเองชอบ เด็กสามารถแสดงออกในรูปของการประพันธ์เพลงเขียนบทกลอนประกอบเพลง หรือแม้กระทั่งการแต่งกายตามแบบบุคคลในสังคมที่ตนชื่นชอบ และต้องการเอาอย่าง

ซึ่งวัยรุ่นสามารถแบ่งช่วงพัฒนาการได้เป็น 3 ตอน คือ

1. วัยรุ่นตอนต้น (Early Adolescence) เด็กหญิงจะเริ่มเข้าสู่วัยรุ่นก่อนเด็กชาย โดยจะเข้าสู่ช่วงอายุวัยรุ่นตอนต้นระหว่าง 13-15 ปี และเด็กชายจะอยู่ในช่วงระหว่าง 15-17 ปี เป็นช่วงที่ร่างกายของทั้งเด็กหญิงและเด็กชายมีการเจริญเติบโตและพัฒนาการที่สมบูรณ์ขึ้นมาก

2. วัยรุ่นตอนกลาง (Middle Adolescence) เด็กหญิงจะมีอายุระหว่าง 15-18 ปี และเด็กชายจะมีอายุระหว่าง 17-19 ปี มีการเปลี่ยนแปลงด้านร่างกายลดน้อยลง แต่จะเพิ่มทางด้านเจตคติและความรู้สึกนึกคิด ในลักษณะที่ค่อยเป็นค่อยไป มีลักษณะบุคลิกภาพภายนอกที่ดึงดูดความสนใจเพศตรงข้ามมากขึ้น เช่น ใบน้ำอิมเอิบ ดวงตาเป็นประกาย ผมดำนุ่มสลวย มีลักษณะของความเป็นหญิง และความเป็นชายที่เด่นชัด

3. วัยรุ่นตอนปลาย (Late Adolescence) เด็กหญิงจะมีอายุระหว่าง 18-20 ปี และเด็กชายจะมีอายุระหว่าง 19-21 ปี เป็นระยะที่พัฒนาการด้านต่างๆ เข้าสู่วุฒิภาวะอย่างสมบูรณ์แบบพัฒนาการด้านอารมณ์ และความรู้สึกนึกคิด และสติปัญญาจะเจริญเติบโตอย่างเต็มที่ เด็กวัยนี้มี

ความพยายามที่จะปรับตัวให้เข้ากับสังคม พยายามหัดคิด และตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ด้วยตนเอง แก้ปัญหาด้วยตนเอง มีความกระตือรือร้นที่จะแสดงให้เห็นว่าตนไม่ใช่เด็กอีกต่อไป มีความต้องการในการสร้างความประทับใจในเรื่องต่างๆ และพิสูจน์ให้เห็นความสามารถว่าตนทำได้ และต้องสิทธิเท่าเทียมกันกับผู้ใหญ่

พัฒนาการทางเพศของวัยรุ่นตอนต้น(อายุ 12 -15 ปี)

ระยะนี้วัยรุ่นจะมีความสัมพันธ์กับสังคม วัฒนธรรม และชีววิทยาของร่างกาย เด็กจะเข้าสู่วัยแตกสาวและมีพัฒนาการทางร่างกาย ตลอดจนมีพัฒนาการเกี่ยวกับลักษณะทางเพศ และการพัฒนาเกี่ยวกับหน้าที่ทางเพศเกิดขึ้นด้วย ซึ่งเพศชายและเพศหญิงมีความแตกต่างกัน กล่าวคือ เมื่อเด็กชายย่างเข้าสู่วัยรุ่นหรืออายุราว 14 ปี อัณฑะซึ่งเป็นต่อมเพศของชายจะได้รับการกระตุ้นจากต่อมใต้สมองให้ทำหน้าที่ผลิตเซลล์สเปิร์ม และผลิตฮอร์โมนเพศชาย คือ ฮอร์โมนเทสโตสเตอโรน อันเป็นฮอร์โมนที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและพัฒนาการทางเพศ ทั้งลักษณะทางเพศขั้นที่ 1 คือ อวัยวะในระบบสืบพันธุ์มีการเจริญเติบโต มีขนาดใหญ่ขึ้น เช่น องคชาติ ต่อมลูกหมาก รวมทั้งอัณฑะเริ่มมีการผลิตน้ำกามจากต่อมลูกหมาก ถุงน้ำกาม และต่อมขั้วน้ำเมือกเริ่มมีการผลิตอสุจิจากอัณฑะจนทำให้เกิดการเคลื่อนของน้ำอสุจิออกมาภายนอกในร่างกายในขณะหลับที่เรียกว่า”ฝันเปียก”และยังส่งผลไปถึง พัฒนาการของลักษณะทางเพศขั้นที่ 2 เช่น เสียงแตก นทจีนพาน มีหนวดมีเครามีขนขึ้นตามร่างกายและอวัยวะสืบพันธุ์

ส่วนเด็กหญิงที่ย่างเข้าสู่วัยรุ่น รังไข่ซึ่งเป็นต่อมเพศของหญิงก็เริ่มทำงานในเวลาใกล้เคียงกับเด็กชาย โดยต่อมใต้สมองจะส่งฮอร์โมนมากระตุ้นการทำงานของรังไข่ให้สร้างเซลล์สเปิร์ม และผลิตฮอร์โมนเพศหญิง ได้แก่ ฮอร์โมนเอสโตรเจนและฮอร์โมนโปรเจสเตอโรน ซึ่งฮอร์โมนทั้ง 2 ชนิดนี้จะทำหน้าที่ควบคุมพัฒนาการของลักษณะทางเพศขั้นที่ 1 คือมีการสุกของไข่และการมีประจำเดือน และพัฒนาการของลักษณะทางเพศขั้นที่ 2 เช่น เต้านมโตขึ้น มีไขมัน บริเวณสะโพก ผิวหน้าที่แดงตึงมีขนตามตัวน้อยลง เป็นต้น

การพัฒนาที่สำคัญของเด็กผู้ชายในวัยนี้ คือ สามารถหลั่งน้ำกามได้และ สิ่งนี้มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับความสุขทางเพศของเขา ภายในเวลา 2 ปีของระยะแตกหนุ่ม เด็กผู้ชายส่วนใหญ่จะมีความสุขเกี่ยวกับความสุขสุดยอดทางเพศ และประสบการณ์นี้ทำให้เกิดการสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง ซึ่งจะเกิดบ่อยและสม่ำเสมอในวัยนี้จนถึงปลายวัยรุ่น นอกจากการสำเร็จความใคร่ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ทำตามลำพัง ไม่เกี่ยวข้องกับผู้ใดในสังคม เด็กผู้ชายยังอาจมีกิจกรรมทางเพศกับเพศตรงข้ามด้วย

สำหรับผู้หญิงในวัยนี้พัฒนาการที่สำคัญ คือ การมีประจำเดือน แต่เป็นสิ่งที่เด็กผู้หญิงไม่ชอบการที่เลือดออกมาเป็นระยะ ๆ ทำให้ความขี้อึงใจเกี่ยวกับอวัยวะเพศของตนเองมากขึ้น ทั้งยังเป็น

เครื่องบอกว่าเขาจะตั้งครรภ์ได้ถ้ามีการร่วมเพศ เพราะฉะนั้นเด็กผู้หญิงส่วนใหญ่ในวัยนี้จะหลีกเลี่ยงการสำรวจอวัยวะเพศของตนเอง และสำเร็จความใคร่จนถึงจุดสุดยอดทางเพศน้อยมาก หรือ อาจกระทำโดยบังเอิญเพียงครั้งเดียวไม่บ่อยหรือสม่ำเสมอเหมือนผู้ชาย แต่อย่างไรก็ตามสังคมของเขาก็เหมือนผู้ชายคือสมาคมในหมู่เพื่อนเพศเดียวกันพฤติกรรมทางเพศ เช่น การกอดจูบ การสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง หรือ การร่วมเพศกับเพศตรงข้ามวัยนี้จะไม่ค่อยมี แต่อาจเกิดขึ้นได้

วัยรุ่นกับความสนใจเรื่องเพศ

ความสนใจในเรื่องเพศ และเพื่อนต่างเพศ เด็กวัยรุ่นต้องการทำตัวให้เป็นที่พอใจของเพศตรงข้าม มีความพยายามในการเรียนรู้เรื่องราวของเพศตรงข้าม สนใจในการสร้างเสน่ห์และความประทับใจแก่เพื่อนต่างเพศ วัยรุ่นมีความสนใจที่จะแสวงหาความรู้และบทบาทเกี่ยวกับเรื่องเพศจากแหล่งความรู้ต่างๆ เพราะความรู้เกี่ยวกับเพศเป็นสิ่งสำคัญและมีความจำเป็นต่อการปรับตัวทางเพศก่อนที่จะต้องรับผิดชอบต่อชีวิตการแต่งงานในวัยผู้ใหญ่ แหล่งความรู้เรื่องเพศ คือ พ่อแม่ ญาติพี่น้อง กลุ่มเพื่อน หนังสือ และสื่อมวลชนต่างๆ

วัยรุ่นกับปัญหาทางเพศ

การเจริญเติบโตจากวัยเด็กเข้าสู่วัยรุ่นเป็นระยะของพัฒนาการทางเพศที่สำคัญ คือ มีความพร้อมในการมีเพศสัมพันธ์มีลักษณะที่บ่งชี้ถึงความป็นเพศชายและเพศหญิง การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเป็นสัญญาณของความพร้อมทางวุฒิภาวะทางเพศ ความกังวลใจในเรื่องเพศจะมีมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ปัญหาของการไม่รู้เกี่ยวกับเพศยังไม่เป็นอันตรายเท่ากับความไม่รู้เรื่องความสัมพันธ์ทางเพศซึ่งมีความแตกต่างกันอยู่ระหว่าง “เพศ” กับ “เพศสัมพันธ์” เรื่องเพศในทางสรีระไม่ใช่เรื่องซับซ้อน เด็กสามารถเดินซื้อ “คู่มือปฏิบัติการทางเพศ” ได้จากแผงหนังสือทั่วไป เป็นเทคนิคการร่วมรักที่มีทั้งภาพและคำบรรยายโดยไม่ต้องไต่ถามจากผู้อื่น ในขณะที่ เพศสัมพันธ์ เป็นเรื่องของอารมณ์และความรู้สึก เป็นเรื่องของจิตใจที่ครอบคลุมคุณค่า ความคิด ทักษะที่มีต่อชีวิต ความรู้สึกที่มีต่อตัวเองและเพศตรงข้าม เช่น การให้เกียรติ การไม่เอาเปรียบ การเคารพซึ่งกันและกัน ปัญหาการรับรู้และการทำความเข้าใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางเพศที่ถูกต้องจึงเป็นสิ่งสำคัญที่สุดซึ่งเป็นหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้องที่จะต้องอธิบายเรื่องราวดังกล่าวให้วัยรุ่นเข้าใจ

ระหว่างช่วงวัยรุ่น ระดับของฮอร์โมนที่สูงขึ้นจะทำให้เกิดความรู้สึกทางเพศและคิดฝันถึงเรื่องกามารมณ์ได้ในทั้งเพศชาย และเพศหญิง ซึ่งฮอร์โมนนี้จะทำหน้าที่กระตุ้นสมองทำให้เด็กคิดถึงเรื่องเพศมากสำหรับวัยรุ่นหญิงนั้น เด็กหญิงที่เข้าสู่วัยรุ่นช้ากว่า ปกติจะมีความต้องการทางเพศน้อยกว่าเด็กที่แตกเนื้อสาวเร็ว อย่างไรก็ตาม พฤติกรรมทางเพศของเด็กหญิงไม่ค่อยปรากฏให้

เห็นชัดเจนนักเนื่องจากสภาพทางจิตใจ สภาพแวดล้อมของสังคม และขนบธรรมเนียมประเพณี และการอบรมสั่งสอนที่แตกต่างจากเพศชาย

เด็กวัยรุ่นชายที่มีฐานะเท่าเทียมกัน อยู่ในกลุ่มเดียวกัน แต่อาจมีพฤติกรรมทางเพศแตกต่างกัน บางคนถูกอบรมสั่งสอนด้วยประเพณีแบบเก่า เช่น การให้คุณค่าของความเป็นสาวบริสุทธิ์ของผู้หญิงสูงมาก การมีพฤติกรรมทางเพศระหว่างกันต้องเป็นไปอย่างถูกต้องตามองคลองธรรม ถ้าผู้หญิงไม่ยึดถือประเพณีเหล่านี้โดยเคร่งครัดก็จะกลายเป็นคนเสียชื่อเสียง ไม่เป็นที่ต้องการของผู้ชายดีๆ ในบางกลุ่มอาจเห็นว่าเรื่องเพศเป็นเรื่องธรรมดา เป็นไปตามธรรมชาติ ไม่จำเป็นต้องหวงตัวมากนัก เด็กที่มีความคิดเช่นนี้จะพยายามชักนำคนในกลุ่มให้เห็นคล้อยตาม และทำให้เกิดการมั่วสุมในเรื่องเพศ จากการสำรวจเด็กวัยรุ่นชายพบว่าเด็กๆ คิดว่าการมีเพศสัมพันธ์ไม่ใช่เรื่องเสียหาย แต่เป็นการหาประสบการณ์ทางเพศเพื่อความชำนาญ คนที่ไม่เห็นด้วยจะถูกกล่าวหาว่าเป็นคนหัวโบราณ ลูกแหง หรือเด็กอมมือ เด็กวัยรุ่นชายมองเห็นว่าการมีเพศสัมพันธ์เป็นการพิสูจน์ความสามารถของตัวเอง เป็นการประกาศความเป็นอิสระภาพ และเป็นการท้าทายความคิดของคนรุ่นเก่า ซึ่งถ้าเป็นไปได้โดยไม่ถูกต้อง ตามธรรมเนียมองครองธรรม หรือบังคับขืนใจฝ่ายหญิง สิ่งเหล่านี้จะนำมาซึ่งปัญหาที่จะตามมา อย่างเช่นการข่มขืน ซึ่งปัญหาเหล่านี้เอง จำทำให้ตัวทั้งผู้กระทำและผู้ถูกกระทำต้องเสียอนาคตที่ดีไป

2. แนวทางการศึกษาเรื่องชีวิตและครอบครัวศึกษาขอบข่ายสาระตามช่วงชั้น (กรมวิชาการ,2543)

โดยช่วงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3 (อายุ 12 – 15 ปี) โดยศึกษาเกี่ยวกับเรื่องชีวิตและครอบครัวศึกษาซึ่งรวมถึงในเรื่องเพศตามหัวข้อดังนี้

1.การเป็นวัยรุ่น

- รู้และเข้าใจโอกาสที่อาจเกิดขึ้น และสามารถป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศได้

2.การแสดงออกทางเพศ

- แสดงพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสมกับผู้อื่นเกี่ยวกับการเป็นสุภาพบุรุษและสุภาพสตรี

3.การล่วงละเมิดทางเพศ

- เชื่อว่าการล่วงละเมิดทางเพศมักเกิดได้ทุกโอกาสและสถานที่
- เข้าใจว่าการละเมิดทางเพศเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย จึงต้องรู้จักป้องกันสิทธิของตนเอง
- รู้จักการประเมินสถานการณ์ที่อาจเป็นภัยอันตรายต่อตนเอง และสามารถหลีกเลี่ยงสถานการณ์นั้นได้
- เรียนรู้วิธีการป้องกันตนเอง หรือช่วยเหลือตนเองให้พ้นจากสถานการณ์การถูกข่มขืน หรือการล่วงละเมิดทางเพศได้

4. การปฏิเสธและการเจรจาต่อรอง

- ฝึกการ ปฏิเสธ และหาทางออก เพื่อป้องกันตนเองไม่ให้เข้าไปอยู่ในสถานการณ์ เสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ไม่คาดคิด การล่อลวงหรือการลวนลามได้
- เรียนรู้ทักษะการเจรจาต่อรองเกี่ยวกับการมีพฤติกรรมทางเพศ

5. การตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา

- ฝึกทักษะการแสวงหาข้อมูลข่าวสารวิเคราะห์โดยการ ใช้เหตุผล
- ฝึกการสร้างทางเลือกหลายๆทางและสามารถเลือกแนวทางที่ถูกต้องเหมาะสมเพื่อนำไปสู่การตัดสินใจที่ถูกต้องได้
- เรียนรู้วิธีเตือนเพื่อนและผู้ใกล้ชิดเพื่อป้องกันไม่ให้เข้าไปอยู่ในสถานการณ์เสี่ยงต่างๆ

6. การขอความช่วยเหลือ

- รู้และเข้าใจสถานการณ์ที่จะนำไปสู่ภัยทางเพศ
- ฝึกวิเคราะห์และ ประเมินความเสี่ยงต่างๆ เพื่อป้องกันตนเองไม่ให้เข้าไปอยู่ในสถานการณ์ความเสี่ยงนั้นๆ

จากหลักแนวทางการศึกษาเรื่องชีวิตและครอบครัวศึกษาขอบข่ายสาระตามช่วงชั้นของกรมวิชาการ ผู้วิจัยได้นำมาประยุกต์ในการสร้างโปรแกรมป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศตามแนวทางที่นักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาควรจะได้รับแบบครอบคลุมเนื้อหาและวิธีการเรียนรู้

3. ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social learning theory)

โดย Bandura อ้างถึงในสมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2543) สามารถสรุปเป็นกฎการเรียนรู้ ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม ได้ดังนี้

1. การเรียนรู้ไม่จำเป็นที่จะต้องพิจารณาในแง่ของการแสดงออก (Performance) หากแต่ว่าการได้มาซึ่งความรู้ใหม่ ๆ (Acquired) ถือว่าการเรียนรู้ได้เกิดขึ้นแล้ว แม้ว่าจะยังไม่มีการแสดงออกก็ตาม ซึ่งทำให้เห็นได้ว่าการเรียนรู้จะเน้นที่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมภายใน เช่น การที่คนสนใจในการปลูกต้นไม้ชนิดหนึ่ง มีการเฝ้าดูและสังเกตวิธีปลูกของผู้ชำนาญ เมื่อเริ่มมีการให้ปลูกต้นไม้ชนิดนั้น บุคคลก็สามารถปลูกต้นไม้ได้ถูกต้องตามวิธีการด้วยความสามารถของตนเองจากการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากภายในนั่นเอง

2. พฤติกรรมไม่ได้เกิดขึ้น และเปลี่ยนแปลงไปเนื่องจากปัจจัยทางสภาวะแวดล้อมเพียงอย่างเดียว หากแต่จะต้องมีปัจจัยภายในของบุคคลนั้นด้วย และการร่วมของปัจจัยส่วนบุคคลนั้นจะมีอิทธิพลไม่เท่าเทียมกัน บางปัจจัยมีอิทธิพลมากกว่าหรือน้อยกว่าก็ได้ ซึ่งจะทำให้เกิดพฤติกรรม

ไม่พร้อมกัน แต่ปัจจัยทั้งหมดจะต้องมีลักษณะกำหนดซึ่งกันและกัน อิทธิพลของปัจจัยจึงมีความสำคัญ

3. การเสริมแรงมีประสิทธิภาพต่อการกำกับพฤติกรรมมนุษย์ที่ผ่านการเรียนรู้มาแล้วแต่ค่อนข้างไม่มีประสิทธิภาพต่อการเกิดการเรียนรู้ และเป็นการยากที่จะเกิดการเรียนรู้ตามธรรมชาติ โดยไม่มีแบบอย่างพฤติกรรมให้เห็นก่อน จึงเชื่อว่ามนุษย์ต้องผ่านการเรียนรู้และ โดยการสังเกตพฤติกรรมจากผู้อื่นมาก่อนทั้งสิ้น และมีแนวคิดของการสังเกตการเรียนรู้ทางสังคมที่สำคัญดังนี้

3.1 แนวคิดการเรียนรู้โดยการสังเกต (Observational learning) เชื่อว่าการเรียนรู้ของคนเราเกิดจากการสังเกตตัวแบบ และตัวแบบเพียงคนเดียวสามารถที่จะถ่ายทอดทั้งความคิดและการแสดงออกได้พร้อม ๆ กัน Fischer & Gochros (1975) และ Ross (1981) อ้างถึงในสมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2543) ได้สรุปหน้าที่ของตัวแบบออกเป็น 3 ลักษณะ กล่าวคือหน้าที่แรกตัวแบบทำหน้าที่ในการสร้างพฤติกรรมใหม่ ในกรณีนี้ผู้สังเกตยังไม่มีการเรียนรู้ถึงพฤติกรรมเลย แล้วเรียนรู้จากการสังเกตตัวแบบเช่น พฤติกรรมการพูดของเด็ก หรือพฤติกรรมที่เกี่ยวกับการช่วยเหลือตนเองของเด็กเป็นต้น หน้าที่อีกประการหนึ่งของตัวแบบคือการเสริม พฤติกรรมที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น ซึ่งเกิดจากการสังเกตพฤติกรรมต้นแบบแล้วเกิดการเรียนรู้ หรือแรงจูงใจให้มีการเปลี่ยนพฤติกรรม หรือพัฒนาพฤติกรรมที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้นเช่น การดูนักกีฬาเทนนิสมือหนึ่งของโลกแข่งขันแล้วเกิดการเรียนรู้ จำวิธีการตี มาพัฒนาทักษะการตีของตนเองให้ดีขึ้นและหน้าที่ของตัวแบบที่ซับซ้อนการเกิดของพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์มาก่อนตัวแบบนั้นก็จะช่วยให้พฤติกรรมไม่พึงประสงค์นั้นลดลง หรือไม่เกิดขึ้น เช่น การเห็นคนข้ามถนนที่ไม่ใช่ทางม้าลาย หรือสะพานลอยแล้วถูกรถชนตาย ก็ทำให้เกิดการยับยั้งไม่ให้บุคคลที่สังเกตเห็นทำตาม เป็นต้น ตัวแบบจะมีอยู่สองประเภทคือประเภทบุคคลจริง ๆ (Live model) และที่เป็นสัญลักษณ์ (Symbolic model) ที่เป็นตัวแบบที่ผ่านทางสื่อต่าง ๆ เช่นวิทยุ โทรทัศน์ การ์ตูน แล้วจะเกิดกระบวนการเรียนรู้ตามลำดับคือกระบวนการตั้งใจ (Attention processes) ตัวแบบที่จะทำให้บุคคลมีความตั้งใจจะสังเกตนั้นจะต้องเป็นตัวแบบที่มีลักษณะเด่นชัด ทำให้เกิดความพึงพอใจไม่สลับซับซ้อนมากนัก และที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือความสามารถในการรับรู้ของผู้สังเกตด้วยเมื่อตั้งใจตัวแบบก็จะเข้าสู่กระบวนการเก็บจำ (Retention processes) ผู้สังเกตจะต้องมีการเก็บรหัสเป็นสัญลักษณ์เพื่ออำนวยความสะดวก การจำ การจัดโครงสร้างทางปัญญา การชักซ้อมลักษณะของตัวแบบที่สังเกตในความคิดของตนเอง และชักซ้อมด้วยการกระทำ ซึ่งขึ้นอยู่กับความสามารถทางปัญญาและโครงสร้างทางปัญญาของผู้สังเกตด้วย จากนั้นจะเข้าสู่กระบวนการกระทำ (Production processes) เป็นกระบวนการที่ผู้สังเกตแปลงสัญลักษณ์ที่เก็บจำไว้เป็นการกระทำ จึงขึ้นอยู่กับความสามารถทางกาย และทักษะในพฤติกรรมย่อย ๆ ต่าง ๆ ที่จะทำให้สามารถแสดงพฤติกรรมได้ตามตัวแบบ และการที่บุคคลจะ

แสดงพฤติกรรมหรือไม่นั้น ย่อมขึ้นอยู่กับกระบวนการจูงใจของความพึงพอใจของผลพฤติกรรมที่จะเกิดขึ้น ตลอดจนความลำเอียงจากการเปรียบเทียบทางสังคมและมาตรฐานในตนเอง

3.2 การกำกับตนเอง (Self-regulation) คือการมนุษย์เราสามารถกระทำบางสิ่งบางอย่างเพื่อควบคุม ความคิด ความรู้สึก และการกระทำของตนเอง ด้วยผลกรรมที่เขาหามาเองเพื่อสำหรับตัวเขา ซึ่งการควบคุมนี้ต้องอาศัยการฝึกฝน และพัฒนา ตามกระบวนการแรกคือการสังเกตตนเอง (Self-observation) เป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญในการควบคุมตนเองคือบุคคลต้องรู้ว่ากำลังทำอะไรอยู่ การสังเกตตนเองทำหน้าที่อย่างน้อยที่สุด 2 อย่างคือ เป็นตัวให้ข้อมูลที่จำเป็นต่อการกำหนดมาตรฐานของการกระทำที่มีความเป็นไปได้จริง และประเมินการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมที่กระทำอยู่ แต่ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับปัจจัยในหลาย ๆ อย่าง เช่น การวินิจฉัยตนเองซึ่งมักพบว่าคนเราไม่ค่อยตระหนักกับสิ่งที่ตนเองกระทำเป็นนิสัย การสังเกตตนเองจะทำให้บุคคลสามารถวินิจฉัยได้ว่าในเงื่อนไขใด ควรทำพฤติกรรมใด และนำไปสู่การตัดสินใจว่าพฤติกรรมใดควรที่จะเปลี่ยนแปลง กระบวนการต่อมาคือการตัดสินใจ (Judgment process) ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตตนเองนั้นจะไม่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของคนไม่มากนัก ถ้าปราศจากกระบวนการตัดสินใจ กระบวนการตัดสินใจจะอาศัยมาตรฐานส่วนบุคคลกับการเปรียบเทียบกับกลุ่มอ้างอิงทางสังคมมีผลต่อพฤติกรรมใดหากพฤติกรรมนั้นไม่มีคุณค่าพอ แต่ถ้าพฤติกรรมนั้นมีคุณค่าการประเมินตนเองก็จะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทันที การพัฒนามาตรฐานในการประเมิน และทักษะในการตัดสินใจนั้น จะนำไปสู่การแสดงปฏิกิริยาต่อตนเอง (Self-reaction) ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับผลที่ได้และความพึงพอใจที่มีสู่ผลทางบวก ส่วนมาตรฐานภายในบุคคลก็จะทำหน้าที่เป็นเกณฑ์ที่ทำให้บุคคลคงระดับการแสดงออก อีกทั้งเป็นตัวจูงใจให้บุคคลกระทำพฤติกรรมไปสู่มาตรฐานดังกล่าวอีกด้วย

3.3 การรับรู้ความสามารถของตนเอง (Self-efficacy) หมายถึง ความสามารถที่บุคคลตัดสินใจเกี่ยวกับความสามารถของตนเอง ที่จะจัดการและดำเนินการกระทำพฤติกรรมให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ แบบคอร่าเชื่อว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองนั้นมีผลต่อการกระทำของบุคคล และในแต่ละสภาพการณ์ ในคน ๆ เดียวกันก็อาจแสดงพฤติกรรมออกมาได้แตกต่างกัน สรุปลได้ว่าความสามารถของคนเรานั้นไม่ตายตัว หากแต่ยืดหยุ่นได้ตามสภาพการณ์ ดังนั้นสิ่งที่กำหนดประสิทธิภาพของการแสดงออก จึงขึ้นอยู่กับการรับรู้ความสามารถของตนเองในสภาวะนั้น ๆ นั่นเอง ปัจจัยต่าง ๆ ที่มีความเกี่ยวข้อง แบบคอร่าเสนอว่ามีอยู่ 4 ปัจจัยคือ (Evans, 1989 อ้างถึงในสมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต)

3.3.1 ประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ (Mastery experiences) เป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด ในการพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเอง เนื่องจากว่าเป็น

ประสบการณ์โดยตรงความสำเร็จทำให้เพิ่มความสามารถของตนเอง บุคคลจะเชื่อว่าเขาสามารถทำได้ โดยไม่ยอมแพ้อะไรง่าย ๆ แต่จะพยายามทำให้สำเร็จตามที่ต้องการ

3.3.2 การใช้ตัวแบบ (Modeling) คือการที่ได้สังเกตตัวแบบแสดงพฤติกรรมที่มีความซับซ้อน และได้รับผลกระทบที่พึงพอใจ ก็จะทำให้ผู้ที่สังเกตฝึกความรู้สึกว่าเขาจะสามารถที่จะประสบความสำเร็จได้ ถ้าเขาพยายามจริง และไม่ย่อท้อ

3.3.3 การใช้คำพูดชักจูง (Verbal persuasion) เป็นการบอกว่าบุคคลนั้นมีความสามารถที่จะประสบความสำเร็จได้ ซึ่งเป็นวิธีที่ใช่ง่าย และใช้บ่อย แต่แบบคร่ำเชื่อว่าจะไม่ค่อยได้ผลที่จะทำให้คนเราสามารถพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเอง ซึ่งถ้าจะให้ได้ผลควรจะใช้กับการทำให้บุคคลมีประสบการณ์ของความสำเร็จ อย่างค่อยเป็นค่อยไป และให้เกิดผลสำเร็จตามขั้นตอนพร้อมทั้งใช้คำพูดชักจูงร่วมกัน ก็จะทำให้เกิดผลดีในการพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเอง

3.3.4 การกระตุ้นทางอารมณ์ (Emotional arousal) การกระตุ้นทางอารมณ์เป็นปัจจัยหนึ่งที่จะทำให้บุคคลเกิดการรับรู้ความสามารถของตนเอง คือการที่บุคคลถูกกระตุ้นอารมณ์ในทางลบ ก็จะทำให้เกิดการรับรู้ความสามารถของตนเองต่ำลง เช่น การตกอยู่ในสภาพการณ์ที่มีความคาดหวัง หรือกดดันสูง เกิดความเครียด ก็จะทำให้เกิดการรับรู้ความสามารถตนเองต่ำลง อันจะนำไปสู่ประสบการณ์ที่ล้มเหลว ซึ่งจะทำให้การรับรู้แย่งอีก ในทางตรงข้ามหากบุคคลที่สามารถควบคุมหรือระงับการถูกกระตุ้นทางอารมณ์ได้ ก็จะสามารถรับรู้ความสามารถของตนเองดี มีโอกาสแสดงออกถึงความสามารถมากขึ้นด้วย นำมาเป็นแนวในการจัดการเรียนการสอนได้ดังนี้คือ

1. ในการส่งเสริมการเรียนรู้โดยการสังเกต เพื่อให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมใหม่ หรือดีขึ้นตลอดจนการยับยั้งพฤติกรรมที่จะเกิดขึ้น โดยอาศัยแบบอย่างจากผู้สอน ที่มีแบบอย่างที่เหมาะสมหรือจากการนำ สื่อ การเรียนรู้จากสถานการณ์ที่เหมาะสมให้ผู้เรียนได้สังเกต ซึ่งสิ่งที่นำมาต้องเด่นชัด มีความน่าสนใจ จูงใจเพียงพอ เช่น ครูผู้สอนควรมีบุคลิกภาพที่ดี มีความเหมาะสมกับวิชาที่สอน เช่น ครูพลุ่ ควรมีร่างกายที่สันทัด มีความสามารถทางกีฬา มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี หรือนำวีดิทัศน์กีฬาทีมชาติมาให้ผู้เรียนดูเป็นต้น

2. การนำการจัดกิจกรรมในการอยู่ร่วมกัน ระดมสมอง ส้ารวจความคิดเห็น เป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการสังเกตตนเอง จากกิจกรรมกลุ่มการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมในกลุ่มผู้เรียน เกิดกระบวนการตัดสินใจ และแสดงปฏิกิริยาต่อตนเองในการแสดงพฤติกรรม

3. การเสนอปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้ความสามารถของผู้เรียน เช่น การส่งเสริมประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ โดยผู้สอนเอื้ออำนวยโอกาสในการเรียนรู้โดย

ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาการรับรู้ความสามารถในตนเอง เช่น การให้บทเรียนที่มีความยากตามลำดับขั้น โดยให้ผู้เรียนทำได้ และสามารถประสบความสำเร็จ แล้วผู้สอนใช้คำพูดชักจูงให้เห็นถึงความสามารถ เกิดการระงับการกระตุ้นทางอารมณ์ในทางลบ ลดความวิตกกังวล ส่งผลในการแสดงออกถึงความสามารถให้ดีขึ้น

4. แนวคิดในเรื่องทักษะชีวิต

องค์ประกอบของทักษะชีวิต องค์การอนามัยโลก (WHO , 1994) กล่าวถึงทักษะชีวิตในแต่ละประเทศแต่ละวัฒนธรรม โดยธรรมชาติแล้วจะมีความแตกต่างกันไปตามสถานการณ์ แต่อย่างไรก็ตามได้มีข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับทักษะชีวิตพื้นฐานหรือทักษะชีวิตหลัก มี 10 องค์ประกอบจัดเป็น 5 กลุ่มดังนี้

1. การตัดสินใจและการแก้ปัญหา (Decision making – Problem solving)
2. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Creative Thinking – Critical Thinking)
3. การสื่อสารและการสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคล (Communication – Interpersonal relationships)
4. ความตระหนักในตนเองและความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น (Self – awareness empathy)
5. การจัดการกับอารมณ์และความเครียด (Coping with emotions - stress)

ในประเทศไทยได้มีการพัฒนาขึ้นโดยจัด ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และการคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นองค์ประกอบร่วม และจัดส่วนของความตระหนักในตนเองและความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นเป็นด้านเจตคติโดยเพิ่มอีก 1 คู่ คือคุณค่าในตนเองและความรับผิดชอบต่อสังคมส่วนที่เหลืออีก 3 คู่จัดเป็นทักษะทั้งนี้เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพสังคมวัฒนธรรมไทยและง่ายต่อการสอนนักเรียน (ยังยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานต์ ,อ้างในการประชุมวิชาการสุศึกษาแห่งชาติครั้งที่ 8, 2540) ดังแผนภูมิที่ 1

แผนภูมิที่ 1 องค์ประกอบของทักษะชีวิตในประเทศไทย

เจตคติ	คุณค่าในตนเอง-ความรับผิดชอบต่อสังคม การตระหนักในตนเอง-การเห็นอกเห็นใจ	กระบวนการสอนเจตคติ (ความรู้สึกร่วม+การจัดระบบความคิด)
	ความคิดสร้างสรรค์-ความคิดวิถึวิจารณ์	
ทักษะ	การสื่อสาร-ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล การตัดสินใจ-การแก้ปัญหา การจัดการกับอารมณ์-ความเครียด	

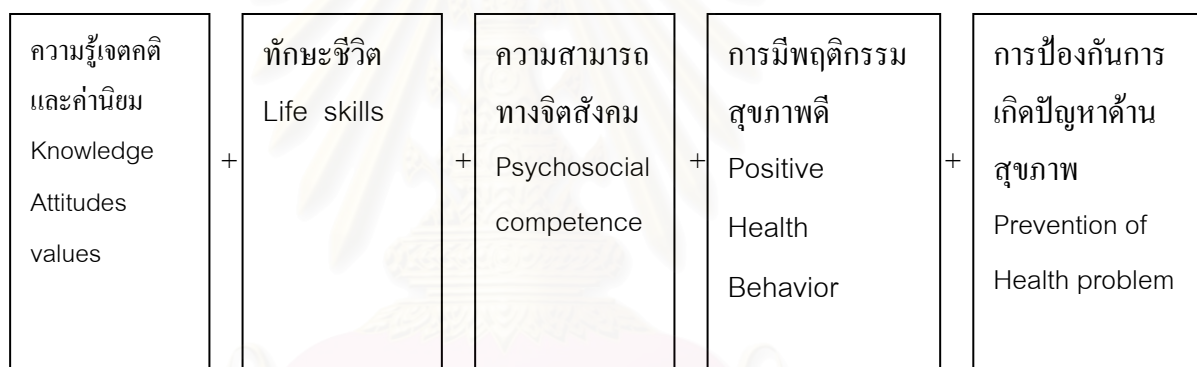
(กรมอนามัยโรงเรียน,การประเมินผลโครงการฝึกอบรมบุคลากร, 2538)

จากองค์ประกอบของทักษะชีวิตในประเทศไทย กระบวนการเรียนการสอนด้านเจตคติ และทักษะชีวิตของโปรแกรมนี้จะมีลักษณะเฉพาะ ซึ่งแตกต่างจากการให้ความรู้อย่างเดิมยิ่ง ลักษณะของผู้เรียนอยู่ในวัยรุ่น ซึ่งมีความต้องการความเป็นตัวของตัวเองสูงไม่ชอบให้ผู้ใหญ่มาสั่งสอน ในขณะที่เด็กก็ยึดถือเพื่อนมากทำให้ต้องเน้นการสอนที่มีพื้นฐานอยู่ที่การมีส่วนร่วมของนักเรียนและการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน เป็นการกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้แบบคิดเอง แก้ปัญหาเอง

ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะชีวิตและการป้องกันปัญหาสุขภาพ

แผนภูมิกรอบแนวคิดข้างล่างนี้ แสดงให้เห็นว่าการฝึกทักษะชีวิตจะเป็นตัวเชื่อมโยงระหว่างปัจจัยด้านความรู้ เจตคติ และค่านิยม กับพฤติกรรมสุขภาพที่ดี นำไปสู่ การป้องกันการเกิดปัญหาทางด้านสุขภาพอนามัยในขั้นต้นได้

แผนภูมิที่ 2 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างทักษะชีวิตและการป้องกันปัญหาสุขภาพ

(กรมอนามัยโรงเรียน,การประเมินผลโครงการฝึกอบรมบุคลากร, 2538)

กล่าวคือความรู้ เจตคติและค่านิยม เป็นส่วนประกอบสำคัญในการป้องกันพฤติกรรมสุขภาพที่เป็นปัญหา ถึงแม้ว่าส่วนประกอบเหล่านี้จะมีผลให้เกิดแรงจูงใจให้มีพฤติกรรมก็ตามแต่ก็ไม่สามารถทำนายได้ว่าจะเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้เสมอไป ดังนั้นทักษะชีวิตจึงเป็นเสมือนตัวเชื่อม โดยถ่ายทอดความรู้ออกมาว่าจะทำอย่างไร ด้วยเหตุนี้ทักษะชีวิตจึงมีผลต่อการเกิดพฤติกรรมตลอดจนส่งเสริมให้เกิดความสามารถทางจิตสังคม ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการส่งเสริมสุขภาพได้อย่างกว้างขวาง ทั้งสุขทางกาย สุขภาพจิต หรือแม้แต่สุขภาพทางสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาสุขภาพที่สัมพันธ์กับพฤติกรรม หรือพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับการไม่สามารถเผชิญความเครียดหรือแรงกดดันในชีวิต ความคิดความสามารถและทักษะสังคมรวมกันเป็นทักษะชีวิต ซึ่งทำให้บุคคลสามารถจัดการต่อปัญหาและอุปสรรคในชีวิตได้

แนวคิดเกี่ยวกับการสอนทักษะชีวิต

องค์การอนามัยโลก (WHO , 1994) ได้เสนอแนะว่า การสอนทักษะชีวิตในเยาวชนต้องคำนึงถึงความแตกต่างของวัฒนธรรม แบบแผนการดำรงชีวิต บทเรียนการสอนทักษะชีวิตควรมีการผสมผสานกับข้อมูลข่าวสารทางด้านสุขภาพ (Health information) ซึ่งอาจจะจัดเป็นโปรแกรมที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมสังคม เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้จากบุคคลรอบ ๆ ตัว หรือจากประสบการณ์

ช่วงเวลาที่เหมาะสมในการสอนทักษะชีวิต

โปรแกรมทักษะชีวิตสามารถพัฒนาได้ตั้งแต่เด็กและวัยรุ่นในโรงเรียน หลาย ๆ ประเทศได้นำโปรแกรมทักษะชีวิตไปใช้ได้อย่างประสบความสำเร็จในช่วงอายุ 6-16 ปี ซึ่งช่วงอายุดังกล่าวนี้เป็นที่สำคัญสำหรับเด็กและวัยรุ่นต่อการพัฒนาให้เกิดการเรียนรู้ อย่างไรก็ตามการกำหนดนโยบาย และการจัดการจัดสรรทรัพยากรทางการศึกษา ควรให้ความสำคัญต่อการพัฒนาทักษะชีวิตให้เกิดขึ้นในช่วงอายุดังกล่าว ซึ่งการพัฒนาทักษะชีวิตนี้นับเป็นสิ่งที่มีความสำคัญยิ่งสำหรับเด็กที่เริ่มเข้าสู่วัยรุ่นและช่วงวัยรุ่น เนื่องจากช่วงที่ต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาทางด้านสุขภาพ ดังนั้นการพัฒนาทักษะชีวิตจึงมีความจำเป็นที่ควรให้การส่งเสริมและสนับสนุน เพื่อนำไปสู่การมีพฤติกรรมสุขภาพที่ดี และการป้องกันปัญหาทางสุขภาพอนามัยได้ (WHO , 1994)

ทักษะชีวิตศึกษา (Life skills education)

ในการส่งเสริมสุขภาพ ทักษะชีวิตอยู่บนพื้นฐานการสอนทักษะชีวิตทั่วไป รวมทั้งการฝึกฝน เพื่อนำไปใช้ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ทางด้านสุขภาพและสังคม บทเรียนการสอนทักษะชีวิตควรจะมีการผสมผสานกับข้อมูลข่าวสารทางด้านสุขภาพ (Health information) ซึ่งอาจจะออกแบบโปรแกรมให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงปัจจัยทางสังคมและสิ่งแวดล้อมที่จะมีผลต่อสุขภาพและการพัฒนาเยาวชน

วิธีการที่ใช้ในการสอนทักษะชีวิต เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากบุคคลต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวจากการสังเกตว่าเขาปฏิบัติอะไร ปฏิบัติอย่างไร จากพฤติกรรมที่แสดงออกมาซึ่งสามารถอธิบายได้โดยทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social learning theory) ซึ่งพัฒนาขึ้น โดยเบนดูรา (Bandura, 1977) ซึ่งเป็นการเรียนรู้โดยตรงจากการมีประสบการณ์จริง

ดังนั้นการสอนทักษะชีวิต ควรให้นักเรียนได้เกิดความรู้ เจตคติและเกิดทักษะโดยการฝึกปฏิบัติ กิจกรรมการสอนเจตคติมี 2 ขั้นตอน คือ การสร้างความรู้สึกโดยการให้บทอ่านจากกรณีศึกษา วิดีทัศน์และขั้นตอนการจัดระบบความเชื่อโดยการระดมสมอง นักเรียนทุกคนได้แสดงความคิดเห็น อภิปรายและสรุปพร้อมกัน ส่วนกิจกรรมการสอนทักษะนั้นก็มีอยู่ 2 ขั้นตอน คือขั้นรู้แจ้งเห็นจริง จะเป็นการบรรยายนำเข้าสู่บทเรียน สร้างสถานการณ์จำลองและให้นักเรียนแสดง

ความคิดเห็น และขั้นตอนการลงมือกระทำ เป็นการเล่นบทบาทสมมติได้ฝึกปฏิบัติโดยตรงจากสิ่ง
ที่ได้เรียนรู้มา

ทำให้ผู้วิจัยเห็นว่า ความรู้อย่างเดียวไม่เพียงพอที่ทำให้นักเรียนเกิดการแปลงพฤติกรรม
จึงได้นำทักษะชีวิตมาฝึกปฏิบัติเพื่อเปลี่ยนความรู้ให้เป็นความสามารถ และทักษะที่ควรจัดเพื่อให้
เกิดพฤติกรรมป้องกันการกระทำผิดกฎหมายความผิดเกี่ยวกับเพศ ได้แก่ ทักษะการแก้ปัญหา
ทักษะปฏิเสธ โดยแสดงความรู้สึกรู้สึกนึกคิดของตนเองอย่างเหมาะสม ซึ่งจะขอกกล่าวในส่วนต่อไป

1. ทักษะการแก้ปัญหา (Problem solving skills)

การแก้ปัญหามีความหมายถึง กิจกรรมด้านความคิดที่รวบรวมประสบการณ์เดิม กับสภาพของ
ปัญหาขบวนการเลือกวิธีการต่าง ๆ ที่จะนำไปสู่จุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ กิจกรรมเหล่านี้ประกอบด้วย
การลองผิดลองถูก การเกิดความคิดขึ้นแวบหนึ่ง (Insight) ความหมายในการเสริมกฎเกณฑ์ หรือ
หาระบบความสัมพันธ์ในการแก้ปัญหาให้ได้ (ผกา สัตยธรรม, 2524)

บรูซ จ็อย (Bruce joyce, 1972) กล่าวถึงการแก้ปัญหาว่า หมายถึงกระบวนการทำความเข้าใจกับปัญหา อุปสรรค ความยุ่งยาก หรือเหตุขัดข้องที่จะปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง นำมาคัดเลือก
คิดหาแนวทางแก้ไขที่เป็นไปได้โดยผู้เรียน

โดย ระบุขั้นตอนการแก้ปัญหา ดังนี้

1. ตระหนักว่าสิ่งที่เป็นอยู่ คือ ปัญหา
2. รวบรวมข้อมูล เกี่ยวกับปัญหา
3. วิเคราะห์ปัญหา
4. กำหนดวิธีการแก้ปัญหาที่เป็นไปได้ หรือทางเลือกต่าง ๆ
5. ประยุกต์ค่านิยมของบุคคลและสังคมในการเลือกวิธีการแก้ปัญหาและมีความเกี่ยวข้องกับ

กับผลที่เกิดขึ้นจากทางเลือกแต่ละทาง

6. คัดเลือกทางเลือกที่ดี ในการแก้ปัญหา
7. ตรวจสอบทางหรือลองปฏิบัติ ถ้าล้มเหลวให้เลือกทางเลือกใหม่

องค์การอนามัยโลก ได้เสนอขั้นตอนของการแก้ปัญหาดังนี้ (WHO , 1994)

1. ระบุปัญหา
2. คิดหาการแก้ปัญหา ๆ
3. ชั่งน้ำหนักข้อดีข้อเสียของแต่ละวิธี
4. เลือกวิธีการแก้ปัญหาที่เหมาะสมที่สุดและวางแผนว่าทำอย่างไรให้เป็นจริง

การแก้ปัญหาเป็นการนำประสบการณ์การเรียนรู้มาใช้ประโยชน์เกิดการพัฒนาความคิด

การแสดงออกที่สร้างสรรค์ การวิเคราะห์สถานการณ์ที่เป็นวิกฤต และการใช้เหตุผลในการ
แก้ปัญหาจะช่วยให้มีการเรียนรู้และเผชิญปัญหาในชีวิตประจำวันได้

ฟรานและ รูดนีสกี (Bruch M. Frazce and Rudnitski , 1995) กล่าวถึงทักษะการแก้ปัญหา เป็นทักษะที่ใช้กระบวนการตัดสินใจกระทำการเมื่อเผชิญกับปัญหา และกลวิธีการสอนให้นักเรียน รู้จักการแก้ไขปัญหาโดย

1. ให้นักเรียนทำตามขั้นตอนของการแก้ปัญหาได้แก่ ระบุปัญหา รวบรวมข้อมูล ตั้งสมมติฐานการแก้ปัญหา ทดสอบสมมติฐาน เลือกวิธีการแก้ปัญหา และถ่ายทอด วิธีการแก้ปัญหา ที่ค้นพบ

2. ส่งเสริมให้นักเรียนใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการแก้ปัญหา

3. จัดเวลาสำหรับให้นักเรียนฝึกการแก้ปัญหา และบอกให้ทราบผลลัพธ์

4. จัดเตรียมสื่ออุปกรณ์ที่จำเป็น รวบรวมเอกสารอ้างอิง ห้องทดลองแนะนำวารสารที่จะช่วยนักเรียนรายงานในสิ่งที่ค้นพบ

ทักษะการแก้ปัญหา เป็นทักษะในการใช้กระบวนการคิดอย่างมีเหตุมีผล ทำให้เกิดการ เรียนรู้และเป็นการง่ายที่จะเผชิญปัญหาสามารถใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้ ทักษะการ แก้ปัญหา เป็นกระบวนการให้เกิดการเรียนรู้ และจะเป็นสิ่งที่ติดตัวนักเรียนเปรียบเสมือนอาวุธที่ ใช้สำหรับแสวงหาความรู้ใหม่ หรือแก้ปัญหาที่จะเผชิญต่อไปในอนาคต

ทักษะการปฏิเสธ

การปฏิเสธเป็นสิทธิส่วนบุคคล ที่ทุกคนควรยอมรับในความต้องการที่แตกต่างกันการ ปฏิเสธก็ได้ผล และยอมรับได้โดยไม่เสียสัมพันธภาพในหมู่เพื่อน เพื่อหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่ไม่ เกิดประโยชน์ หรือ อาจเกิดผลกระทบในแง่ลบตามมา

การปฏิเสธที่ดี ควรมีลักษณะ 3 ประการ คือ

1. ปฏิเสธอย่างจริงจังทั้งท่าทาง คำพูดและน้ำเสียง เพื่อแสดงความตั้งใจอย่างชัดเจนที่จะขอ ปฏิเสธ

2. ใช้ความรู้สึก เป็นข้ออ้างประกอบเหตุผล เพราะการใช้เหตุผลอย่างเดียว มักถูกโต้แย้ง ด้วยเหตุผลอื่น การอ้างความรู้สึก จะทำให้โต้แย้งได้ยากขึ้น

3. การขอความเห็นชอบ และแสดงการขอบคุณ เมื่อผู้ชวนยอมรับ จะเป็นการรักษาน้ำใจ ของผู้ชวน

การปฏิเสธเป็นทักษะสิ่งจำเป็นที่นักเรียนควรฝึกให้คุ้นเคยเพื่อช่วยให้หลีกเลี่ยงกิจกรรมที่อาจเกิด ผลเสียกับนักเรียนและเป็นสิทธิส่วนบุคคลในการป้องกันตนเองการปฏิเสธที่เหมาะสม

5.ประมวลกฎหมายคดีอาญา ภาค 2 ลักษณะ ๕ ความผิดเกี่ยวกับเพศ

มาตรา 276 ผู้ใดข่มขืนกระทำชำเราหญิงซึ่งมิใช่ภริยาของตน โดยขู่เข็ญด้วยประการใด ๆ โดยใช้กำลัง ประทุษร้าย โดยหญิงอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้หรือโดยทำให้หญิงเข้าใจผิดว่าตนเป็นบุคคลอื่น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่แปดพันบาทถึงสี่หมื่นบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรกได้กระทำโดยมีหรือใช้อาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด หรือโดยร่วมกระทำผิดด้วยกันอันมีลักษณะเป็นการโทรมหญิง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สามหมื่นบาทถึงสี่หมื่นบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต

มาตรา 277 ผู้ใดกระทำชำเราเด็กหญิงอายุยังไม่เกินสิบห้าปี ซึ่งมีภริยาของตน โดยเด็กหญิงนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่แปดพันบาทถึงสี่หมื่นบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรกเป็นการกระทำแก่เด็กหญิงอายุยังไม่เกินสิบสามปี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นสี่พันบาทถึงสี่หมื่นบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรกหรือวรรคสองได้กระทำโดยร่วมกระทำผิดด้วยกันอันมีลักษณะเป็นการโทรมเด็กหญิงและเด็กหญิงนั้นไม่ยินยอม หรือได้กระทำโดยมีอาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด หรือโดยใช้อาวุธ ต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต

ความผิดตามที่บัญญัติไว้ในวรรคแรก ถ้าเป็นการกระทำที่ชายกระทำกับเด็กหญิงอายุกว่าสิบสามปีแต่ยังไม่เกินสิบห้าปี โดยเด็กหญิงนั้นยินยอม และภายหลังศาลอนุญาตให้ชายและเด็กหญิงนั้นสมรสกัน ผู้กระทำผิดไม่ต้องรับโทษถ้าศาลอนุญาตให้สมรสในระหว่างที่ผู้กระทำผิดกำลังรับโทษในความผิดนั้นอยู่ให้ศาลปล่อยผู้กระทำความผิดนั้นไป

มาตรา 278 ผู้ใดกระทำอนาจารแก่บุคคลอายุกว่าสิบห้าปีโดยขู่เข็ญด้วยประการใด ๆ โดยใช้กำลัง ประทุษร้ายโดยบุคคลนั้นอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้ หรือโดยทำให้บุคคลนั้นเข้าใจผิดว่าตนเป็นบุคคลอื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 279 ผู้ใดกระทำอนาจารแก่เด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปี โดยเด็กหญิงนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรก ผู้กระทำได้กระทำโดยขู่เข็ญด้วยประการใด ๆ โดยใช้กำลัง ประทุษร้าย โดยเด็กนั้นอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้ หรือโดยทำให้เด็กเข้าใจผิดว่าตนเป็นบุคคลอื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบห้าปี หรือปรับไม่เกินสามหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 280 ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา 278 หรือมาตรา 279 เป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำ

(1) รับอันตรายสาหัส ผู้กระทำความผิดระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงสี่หมื่นบาท

(2) ถึงแก่ความตาย ผู้กระทำความผิดระวางโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต

มาตรา 281 การกระทำความผิดตามมาตรา 276 วรรคแรกและมาตรา 287 นั้น ถ้ามิได้เกิดต่อหน้าธารกำนัล ไม่เป็นเหตุให้ผู้ถูกระทำรับอันตรายสาหัสหรือถึงแก่ความตาย หรือมิได้เป็นการกระทำแก่บุคคลดังระบุไว้ในมาตรา 285 เป็นความผิดอันยอมความได้

มาตรา 282 ผู้ใดเพื่อสนองความโกรธของผู้อื่น เป็นธุระจัดหา ล่อไป หรือพาไปเพื่อการอนาจารซึ่งหญิง แม้ผู้นั้นจะยินยอมก็ตาม ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสองหมื่นบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรกเป็นการกระทำแก่บุคคลอายุเกินสิบห้าปีแต่ยังไม่เกินสิบแปดปี ผู้กระทำความผิดระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หกพันบาทถึงสามหมื่นบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรก เป็นการกระทำแก่เด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปี ผู้กระทำความผิดระวางโทษ จำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงสี่หมื่นบาท

ผู้ใดเพื่อสนองความโกรธของผู้อื่น รับตัวบุคคลซึ่งมีผู้จัดหา ล่อไป หรือพาไปตามวรรคแรก วรรคสอง หรือวรรคสาม หรือสนับสนุนในการกระทำความผิดดังกล่าว ต้องระวางโทษตามที่บัญญัติไว้ในวรรคแรก วรรคสอง หรือวรรคสาม แล้วแต่กรณี

มาตรา 283 ผู้ใดเพื่อสนองความโกรธของผู้อื่น เป็นธุระจัดหา ล่อไป หรือชักพาไปเพื่อการอนาจารซึ่งชายหรือหญิง โดยใช้อุบายหลอกลวงขู่เข็ญ ใช้กำลังประทุษร้าย ใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรม หรือใช้วิธีข่มขืนใจด้วยประการอื่นใด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงสี่หมื่นบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรกเป็นการกระทำแก่บุคคลอายุเกินสิบห้าปีแต่อายุยังไม่เกินสิบแปดปี ผู้กระทำความผิดระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปีถึงยี่สิบปีและปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นสี่พันบาทหรือจำคุกตลอดชีวิต

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรกเป็นการกระทำแก่เด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปี ผู้กระทำความผิดระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสี่หมื่นบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต หรือประหารชีวิต

ผู้ใดเพื่อสนองความโกรธของผู้อื่น รับตัวบุคคลซึ่งมีผู้จัดหา ล่อไป หรือชักพาไปตามวรรคแรก วรรคสอง หรือวรรคสาม หรือสนับสนุนในการกระทำความผิดดังกล่าว ต้องระวางโทษตามที่บัญญัติไว้ในวรรคแรก วรรคสอง หรือวรรคสาม แล้วแต่กรณี

มาตรา 284 ผู้ใดพาอื่น ๆ ไปเพื่อการอนาจาร โดยใช้อุบายหลอกลวง ชูเชิญ ใช้กำลัง ประทุษร้าย ใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรม หรือใช้วิธีข่มขืนด้วยประการอื่นใด ต้องระวางโทษ จำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงหนึ่งหมื่นบาท

ผู้ใดซ่อนเร้นบุคคลซึ่งเป็นผู้ถูกพาไปตามวรรคแรก ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับผู้พาไปนั้น ความผิดตามมาตรา^{นี้} เป็นความผิดอันยอมความได้

มาตรา 285 ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา 276 มาตรา 277 มาตรา 277 ทวิ มาตรา 277 ตริ มาตรา 278 มาตรา 279 มาตรา 280 มาตรา 282 หรือมาตรา 283 เป็นการกระทำแก่ผู้สืบสันดาน ศิษย์ซึ่งอยู่ในความดูแล ผู้อยู่ในความควบคุมตามหน้าที่ราชการหรือผู้อยู่ในความปกครองในความพิทักษ์หรือในความอนุบาล ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษหนักกว่าที่บัญญัติไว้ในมาตรานั้น ๆ หนึ่งในส่วน

มาตรา 317 ผู้ใดโดยปราศจากเหตุอันสมควร พรางเด็กอายุตั้งแต่สามปีไปเสียจากบิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือผู้ดูแล ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หกพันบาทถึงสามหมื่นบาท

ผู้ใดโดยทุจริตซื้อ จำหน่าย หรือรับตัวเด็กซึ่งถูกพรางตามเว้นวรรคแรก ต้องระวางโทษ เช่นเดียวกับผู้พรางนั้น

ถ้าความผิดตามมาตรา^{นี้}ได้กระทำเพื่อหากำไร หรือเพื่อการอนาจาร ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษ จำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงสี่หมื่นบาท

มาตรา 318 ผู้ใดพรางผู้เยาว์อายุกว่าสิบห้าปี แต่ยังไม่เกินสิบแปดปีไปเสียจากบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือผู้ดูแล โดยผู้เยาว์นั้นไม่เต็มใจไปด้วย ต้องระวางโทษจำคุก ตั้งแต่สองปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สี่พันบาทถึงสองหมื่นบาท

ผู้ใดโดยทุจริต ซื้อ จำหน่าย หรือรับตัวผู้เยาว์ซึ่งถูกพรางตามวรรคแรก ต้องระวางโทษ เช่นเดียวกับผู้พรางนั้น

ถ้าความผิดตามมาตรา^{นี้}ได้กระทำเพื่อหากำไร หรือเพื่อการอนาจาร ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หกพันบาทถึงสามหมื่นบาท

มาตรา 319 ผู้ใดพรางผู้เยาว์อายุกว่าสิบห้าปี แต่ยังไม่เกินสิบแปดปีไปเสียจากบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือผู้ดูแล เพื่อหากำไรหรือเพื่อการอนาจาร โดยผู้เยาว์นั้นเต็มใจไปด้วย ต้องระวางโทษ จำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สี่พันบาทถึงสองหมื่นบาท

ผู้ใดโดยทุจริต ซื้อ จำหน่าย หรือรับตัวผู้เยาว์ซึ่งพรางตามวรรคแรก ต้องระวางโทษ เช่นเดียวกับผู้พรางนั้น

คำจำกัดความ

ข่มขืนกระทำชำเรา : การข่มขืนกระทำชำเรานั้น เมื่ออวัยวะเพศของจำเลยได้ล่วงล้ำเข้าไปในอวัยวะเพศของผู้เสียหายแล้ว แม้จำเลยไม่สำเร็จความใคร่ ก็เป็นความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรา

อายุความ

สำหรับคดีที่ผู้ถูกข่มขืนอายุเกิน 15 ปี ต้องแจ้งความหรือฟ้องคดีภายในกำหนด 3 เดือน นับแต่วันเกิดเหตุ มิฉะนั้นจะถือว่าคดีขาดอายุความ

ยกเว้นกรณีกระทำรุนแรงต่อไปนี้อยู่ในอายุความ 3 เดือน

1. ผู้ถูกข่มขืนได้รับบาดเจ็บสาหัส หรือตาย
2. ผู้ข่มขืนมีมากกว่า 2 คน อันเป็นการโทรมหญิง
3. มีอาวุธปืน ใช้อุปกรณ์หรือแสดงให้เห็นในขณะกระทำความผิด
4. ผู้ข่มขืนเป็นพ่อ ปู่ ตา ทวด หรือครู อาจารย์

การขอมความ

คดีข่มขืน เป็นคดีที่สามารถขอมความกันได้ การรับเงินชดเชยค่าเสียหายและมีพยานรู้เห็น ถือว่าเป็นการขอมความกันแล้ว ป้องกันการเกิดปัญหาภายหลังควรไปตกลงต่อหน้าเจ้าหน้าที่ตำรวจ และรับค่าเสียหายก่อนทำบันทึกตกลงขอมความ หากยังไม่ได้เงินค่าเสียหายครบถ้วนตามที่ตกลงกันไว้ไม่ควรทำบันทึกไว้ก่อน

ยกเว้นกรณีต่อไปนี้

1. ผู้ถูกข่มขืนได้รับบาดเจ็บสาหัส หรือตาย
2. ผู้ข่มขืนมีมากกว่า 2 คน อันเป็นการโทรมหญิง
3. มีอาวุธปืน ใช้อุปกรณ์หรือแสดงให้เห็นในขณะกระทำความผิด
4. ผู้ข่มขืนเป็นพ่อ ปู่ ตา ทวด หรือครู อาจารย์

การเรียกร้องค่าเสียหาย

ผู้เสียหายที่ถูกข่มขืนไม่ว่าจะเป็นผู้หญิงหรือเด็กหญิง ในคดีอาญา หากยังมีได้มีการขอมความรับชดเชยค่าเสียหาย ผู้เสียหายก็ยังมีสิทธิฟ้องเรียกค่าเสียหายในทางแพ่งได้ ซึ่งควรฟ้องร้องภายใน 1 ปีนับแต่เกิดเหตุ

สำหรับความผิดที่ผู้เสียหายถูกกระทำอนาจาร ก็มีกฎหมายให้ความคุ้มครองไม่แตกต่างไปจากความผิดฐานข่มขืนดังที่กล่าวมาแล้ว

6. แนวคิดเกี่ยวกับ ความรู้ เจตคติ และพฤติกรรม

6.1 ความรู้

ความหมายของความรู้ มีผู้ให้ความหมายไว้มากมายดังเช่นต่อไปนี้

กูด (Good,1956) กล่าวว่า ความรู้หมายถึงข้อเท็จจริง กฎเกณฑ์ และรายละเอียดต่างๆที่มนุษย์ได้รับและเก็บสะสมได้

บลูม (Bloom,1971) ได้กล่าวถึงความรู้ว่า ความรู้เป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการระลึกถึงสิ่งเฉพาะเรื่อง หรือเรื่องทั่วไป ระลึกวิธี กระบวนการ หรือสถานการณ์ต่างๆโดยที่วัตถุประสงค์ของความรู้ นั้นย่ำในเรื่องกระบวนการทางจิตวิทยาของความจำในการเชื่อมโยงจัดระบบใหม่

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2526) ได้ให้ความหมายความรู้ว่า ความรู้เป็นพฤติกรรมขั้นต้นซึ่งบุคคลเพียงแต่จำได้ นึกได้ หรือโดยการมองเห็น ได้ปฏิบัติ ได้ยินที่ทำให้จำได้ ความรู้นี้ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับคำจำกัดความ ความหมาย ข้อเท็จจริง ทฤษฎี กฎ โครงสร้าง และวิธีการแก้ปัญหา

เช่นเดียวกับวิชัย วงษ์ใหญ่ (2523) และทวีป อภิสิริ (2524) ที่กล่าวถึงความรู้ว่า ความรู้เป็นพฤติกรรมเบื้องต้น ที่ผู้เรียนสามารถจำได้ หรือระลึกได้ด้วยการมองเห็น ได้ยิน ความรู้ขั้นนี้คือ ข้อเท็จจริง กฎเกณฑ์ คำจำกัดความ เมื่อบุคคลได้รับความรู้มาแล้วก็จะเกิดการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมทางด้านความรู้ สติปัญญาตามลำดับขั้นตอน ดังนี้คือ เริ่มจากผู้เรียนได้รับความรู้หรือประสบการณ์ขึ้นมาใหม่ และผู้เรียนจะต้องรู้จากการสังเกต ใช้ความคิด ใช้สติปัญญาสรุปความรู้ และประสบการณ์ใหม่นั้นเป็นความรู้ความเข้าใจของตนเอง จากนั้นผู้เรียนจะทดสอบความรู้ ความเข้าใจของตนว่าถูกต้องหรือไม่ ถ้าตรวจสอบแล้วพบว่ามีความรู้ ความเข้าใจ ถูกต้องกับผู้สอนหรือผู้ให้ความรู้ ผู้เรียนก็จะคงความรู้ ความเข้าใจนั้นไว้ในสมอง และสามารถนำไปใช้ได้เมื่อมีความจำเป็น แต่ถ้าตรวจสอบความรู้แล้วพบว่ายังไม่ถูกต้องก็จะกลับไปเริ่มต้นในขั้นต่างๆของการเรียนรู้ที่ยังไม่เข้าใจ

อนันต์ศรี โสภา (2525) ก็กล่าวว่า ความรู้คือ ส่วนหนึ่งของความสามารถทางพุทธิปัญญา (Cognitive domain) ซึ่งประกอบด้วยความรู้ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินผล โดยแบ่งความรู้ออกเป็น 3 ระดับคือ

ระดับที่ 1. ความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาวิชา ได้แก่ ความหมายของคำต่างๆความเป็นจริงเกี่ยวกับเหตุการณ์ เวลา บุคคล สถานที่

ระดับที่ 2. ความรู้เกี่ยวกับวิธีและการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับสิ่งหนึ่งสิ่งใดโดยเฉพาะ เช่น ลักษณะแบบแผนต่างๆ แนวโน้มการจัดทำ การจำแนกและแบ่งประเภทสิ่งต่างๆ กฎเกณฑ์ ระเบียบวิธีดำเนินงานของสิ่งหนึ่งสิ่งใด

ระดับที่ 3. ความรู้เกี่ยวกับการรวบรวมแนวคิดและโครงสร้างสิ่งหนึ่งสิ่งใด การบรรยายคุณค่า พยากรณ์หรือตีความหมายสิ่งที่เราสังเกตเห็น และความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีและโครงสร้าง

จากที่มีผู้กล่าวมาพอสรุปได้ว่า ความรู้หมายถึง การที่บุคคลได้รับการเรียนรู้จากสิ่งต่างๆจนเกิดความรู้ความเข้าใจ สามารถนำไปปฏิบัติได้ ดังนั้น ความรู้จึงเป็นแนวทางอย่างหนึ่งของบุคคลในการที่จะนำไปใช้สำหรับการประพจน์ ปฏิบัติหรือควบคุมสถานการณ์ต่างๆที่อาจเกิดขึ้น การที่บุคคลมีความรู้ความเข้าใจก็จะนำไปสู่พฤติกรรมที่ถูกต้องและเหมาะสมต่อไป ดังเช่น เด็กชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งเป็นระยะวัยรุ่น มีการเจริญเติบโตและมีการเปลี่ยนแปลงทางการทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา จำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจในการเปลี่ยนต่างๆที่เกิดขึ้นในวัยของเขาเพื่อช่วยให้เขาสามารถนำเอาความรู้ความเข้าใจนั้นไปประพจน์ ปฏิบัติในทางที่ถูกต้องเหมาะสม สามารถปรับตัวเข้ากับเหตุการณ์ที่เปลี่ยนไปและดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างปกติสุข

ระดับความรู้

บลูม (Bloom) ได้แบ่งพฤติกรรมด้านความรู้หรือความสามารถทางสติปัญญา (Cognitive domain) เป็น 6 ระดับ โดยเรียงจากพฤติกรรมชั้นง่ายไปสู่ชั้นยาก ดังนี้

- 1.ระดับที่ระลึกได้ (Recall) ได้แก่ พฤติกรรมความรู้ที่แสดงถึงการจำได้ หรือระลึกได้
- 2.ระดับที่รวบรวมสาระสำคัญได้ (Comprehension or understanding) ได้แก่ พฤติกรรมความรู้ที่แสดงว่าเข้าใจสามารถอธิบายได้ ขยายถ้อยคำ คำพูดของตนเองได้ การให้ความหมาย การคาดคะเน
- 3.ระดับของการไปใช้ (Application) ได้แก่ พฤติกรรมความรู้ที่แสดงว่าสามารถนำความรู้ข้อเท็จจริงที่มีอยู่ไปใช้หรือปฏิบัติได้จริงอย่างเป็นรูปธรรม
- 4.ระดับของการวิเคราะห์ (Analysis) ได้แก่ พฤติกรรมความรู้ที่สามารถแยกสิ่งต่างๆออกเป็นส่วนย่อยๆได้อย่างมีความหมาย และเห็นความสัมพันธ์ของส่วนย่อยๆเหล่านั้นด้วย
- 5.ระดับของการสังเคราะห์ (Synthesis) ได้แก่ พฤติกรรมความรู้ที่แสดงถึง ความสามารถในการรวบรวมความรู้ แนวความคิดและข้อมูลต่างๆมาประกอบกันแล้วนำไปสร้างเป็นสิ่งใหม่ที่ต่างไปจากเดิม
- 6.ระดับการประเมินผล (Evaluation) ได้แก่ พฤติกรรมความรู้ที่แสดงถึง ความสามารถในการตัดสินคุณค่าของสิ่งของหรือทางเลือกได้อย่างถูกต้อง

สำหรับความรู้ในการวิจัยนี้ คาดหวังว่านักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 เมื่อได้เรียนรู้เกี่ยวกับเพศจะทำให้ให้นักเรียน เกิดความรู้ ความเข้าใจ สามารถที่จะอธิบายผลที่เกิดจากการกระทำผิดทางเพศ การป้องกันตนเองจากภัยที่ไม่คาดคิด การเป็นสุภาพบุรุษ และสามารถนำไปใช้หรือนำไปปฏิบัติได้ถูกต้อง

การวัดความรู้

การวัดความรู้เป็นการวัดสมรรถภาพสมองด้านการระลึกออกของความจำ เป็นการวัดเกี่ยวกับเรื่องราวที่เคยมีประสบการณ์ หรือเคยรู้เคยเห็นและกระทำมาก่อน การวัดความรู้ความจำสามารถสร้างคำถาม วัดสมรรถภาพด้านนี้ได้หลายลักษณะด้วยกัน ลักษณะของคำถามก็แตกต่างกันออกไปตามชนิดของความรู้ความจำ แต่ก็จะมีลักษณะร่วมกันอยู่อย่างหนึ่งคือ เป็นคำถามที่ให้ระลึกถึงประสบการณ์ที่ผ่านมา ทำจำได้ไว้ก่อนแล้วไม่ว่าจะอยู่ในรูปของคำศัพท์ นิยาม ระเบียบ แบบแผนหรือหลักการ ทฤษฎีต่างๆ (ชวาล แพรัตนกุล, 2526)

เครื่องมือที่ใช้วัดความรู้มีหลายชนิด แต่ละชนิดก็เหมาะสมกับการวัดความรู้ตามคุณลักษณะซึ่งแตกต่างกันออกไป เครื่องมือวัดความรู้ที่นิยมใช้กันมาก คือ แบบทดสอบ(Test)

แบบทดสอบถือว่าเป็นสิ่งเร้าเพื่อนำไปเร้าให้ผู้เรียนให้แสดงอาการสนองออกมาด้วยพฤติกรรมบางอย่าง เช่น การพูด เขียน ทำทาง ฯลฯ เพื่อให้สามารถสังเกตเห็นหรือสามารถนับจำนวนปริมาณได้ เพื่อนำไปแทนอันดับหรือคุณลักษณะของบุคคลนั้น รูปแบบของข้อสอบหรือแบบทดสอบมี 3 ลักษณะ (ไพศาล หวังพานิช, 2536) คือ

1. ข้อทดสอบปากเปล่า เป็นการทดสอบโดยโต้ตอบด้วยวาจาหรือคำพูดระหว่างผู้ทำการทดสอบกับผู้ถูกสอบโดยตรง หรือบางครั้งเรียกว่าการสัมภาษณ์

2. ข้อสอบข้อเขียน ซึ่งแบ่งเป็น 2 แบบคือ

2.1 แบบความเรียง เป็นแบบที่ต้องการให้ผู้ตอบอธิบาย บรรยาย ประพันธ์หรือวิจารณ์เรื่องราวที่เกี่ยวกับความรู้

2.2 แบบจำกัดคำตอบ เป็นข้อสอบที่ให้ผู้ถูกสอบพิจารณา เปรียบเทียบ ตัดสินข้อความหรือรายละเอียดต่างๆซึ่งมีอยู่ 4 แบบ คือ แบบถูก-ผิด แบบจับคู่ และแบบเลือกตอบ

2.3 ข้อสอบภาคปฏิบัติ เป็นข้อสอบที่ไม่ต้องการให้ผู้ถูกสอบตอบสนองออกมาด้วยคำพูด หรือการเขียนเครื่องหมายใดๆแต่มุ่งให้แสดงพฤติกรรมด้วยการกระทำจริง

ในการวิจัยนี้ การวัดความรู้ในที่นี้หมายถึง การวัดความรู้ความเข้าใจ ความสามารถในการจำเกี่ยวกับเนื้อหาเรื่องกฎหมายความผิดเกี่ยวกับเพศ ของนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

6.2. เจตคติ

ความหมายของเจตคติ

คำว่าเจตคติ (Attitude) เดิมใช้คำว่า “ทัศนคติ” ต่อมาเปลี่ยนเป็น “เจตคติ” สำหรับในการวิจัยนี้ใช้คำว่า เจตคติ ซึ่งมีผู้ให้คำนิยามไว้มากมายดังนี้

กู๊ด (Good, 1956) ให้ความหมายของเจตคติว่า หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่แสดงออกต่อสิ่งต่างๆ ในลักษณะความรู้สึกชอบ ไม่ชอบ เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ต่อสภาพการณ์ บุคคล หรือสิ่งหนึ่งสิ่งใด

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2526) กล่าวว่าเจตคติเป็นความเชื่อ ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่างๆ เช่น บุคคล สิ่งของ การกระทำ สถานการณ์ และอื่นๆ รวมทั้งท่าทีที่แสดงออกที่บ่งบอกถึงสภาพของจิตใจที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง และเจตคติเป็นนามธรรมและเป็นส่วนที่ทำให้เกิดการแสดงออกด้านพฤติกรรม แต่เจตคติไม่ใช่แรงจูงใจ (Motive) และแรงขับ (Drive) หากแต่เป็นสภาพแห่งความพร้อมที่จะโต้ตอบ (State of readiness) และแสดงให้เห็นถึงแนวทางของการสนองตอบของบุคคลต่อสิ่งเร้า

พจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยา อังกฤษ-ไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน ให้คำนิยามคำว่า ท่าทีเจตคติ หมายถึง แนวโน้มที่บุคคลได้รับมาหรือเรียนรู้มาและกลายเป็นแบบอย่างในการแสดงปฏิกิริยาสนับสนุนหรือเป็นปฏิปักษ์ต่อบางสิ่งบางอย่าง ซึ่งอาจเป็นแบบเข้าสู่ (Approach) หรือถอนตัวออก (Withdrawal) ก็ได้ และด้วยเหตุนี้วัตถุประสงค์ที่เป็นเป้าหมายของปฏิกิริยาจึงอาจจะมีคุณค่าในทางบวกหรือลบก็ได้ ในแง่ของแต่ละบุคคล

จากที่กล่าวอ้างมาสรุปได้ว่า เจตคติ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิด ความเชื่อ ความคิดเห็นของบุคคลที่มี ปฏิกิริยาต่อสิ่งใดๆ ซึ่งอาจเป็นบุคคล เช่น ชอบ-ไม่ชอบ พอใจ-ไม่พอใจ เห็นด้วย-ไม่เห็นด้วย ยอมรับได้หรือยอมรับไม่ได้ เป็นต้น

คุณลักษณะของเจตคติ

ได้มีผู้แบ่งเจตคติไว้ (ชม ภูมิภาค, 2523) ดังต่อไปนี้คือ

1.เจตคติเกิดจากการเรียนรู้หรือประสบการณ์ มิได้เป็นสิ่งที่ติดตัวมาตั้งแต่กำเนิด เมื่อเด็กเกิดการเรียนรู้ย่อมจะมีความรู้สึกและความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ได้เรียนรู้นั้น นั่นคือเกิดเจตคตินั่นเอง

2.เจตคติเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้ ถ้าสภาพแวดล้อม สถานการณ์ เหตุการณ์เปลี่ยนแปลงไป เจตคติจะเปลี่ยนแปลงจากเจตคติที่ยอมรับ เป็นเจตคติที่ไม่ยอมรับ หรือจากเจตคติไม่ยอมรับไปสู่เจตคติยอมรับก็ได้

3.เจตคติเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมทั้งภายในและภายนอก เราสามารถทราบได้ว่าบุคคลมีเจตคติในทางยอมรับหรือไม่ยอมรับโดยการสังเกตพฤติกรรมที่บุคคลนั้นแสดงออก อาจแสดงออกด้วยคำพูดหรือสีหน้า ท่าทาง พอใจหรือไม่พอใจ

4.เจตคติเป็นสิ่งที่ซับซ้อน เพราะเจตคติขึ้นอยู่กับหลายประการ เช่น ประสบการณ์การรับรู้ ความรู้สึก ความคิดเห็น อารมณ์ สิ่งแวดล้อม ฯลฯ ฉะนั้นจึงผันแปรได้

5. เจตคติเกิดจากการเลียนแบบ เจตคติสามารถถ่ายทอดออกไปสู่บุคคลอื่นได้ หากเราเห็นว่าพฤติกรรมของบุคคลที่เรายอมรับนั้นดีงาม จึงเลียนแบบเป็นเยี่ยงอย่าง

6. ทิศทาง ปริมาณ ความเข้มข้นของเจตคติ ปริมาณมีตั้งแต่พอใจอย่างยิ่ง ปานกลาง จนถึงไม่พอใจอย่างยิ่ง ความเข้มข้นก็แล้วแต่ว่าจะมีความรู้สึกสุดปลายไปด้านใด เจตคติของบุคคลมีระดับความรุนแรงต่างกัน ส่วนทิศทางของเจตคติมี 2 ทิศทางคือ ทิศทางสนับสนุนหรือในทางบวก และทิศทางต่อต้านหรือในทางลบ

7. เจตคติอาจเกิดขึ้นจากความคิดสำนึกหรือจากจิตใจไร้สำนึกก็ได้ เมื่อบุคคลเรียนรู้ มีประสบการณ์เกี่ยวกับอะไรก็จะมีจิตสำนึกที่สมบูรณ์ เพราะได้สังเกตเห็น คิด พิจารณาหาเหตุผล วิเคราะห์ จนแน่ใจว่าถูกหรือผิด ควรหรือไม่ควร เป็นประการใด เจตคติที่เกิดขึ้นลักษณะนี้เรียกว่าเกิดจากจิตสำนึกในบางกรณีเจตคติอาจเกิดขึ้นโดยปราศจากจิตสำนึกก็ได้ เป็นความรู้สึกต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดเกิดขึ้นโดยไม่ได้มีการคิดพิจารณาใดตรงแต่อย่างใด เช่น พ่อแม่ ครูอาจารย์ ห้ามพูดเกี่ยวกับเรื่องทางเพศ จึงไม่กล้าพูดถึง เคยชินจนกระทั่งมีความรู้สึกว่าการพูดถึงเรื่องเพศเป็นเรื่องหยาบคาย ตำซำน่าอาย มีเจตคติในทางที่ไม่ยอมรับโดยอัตโนมัติ โดยไม่รู้สึกรู้ตัวคือโดยปราศจากจิตสำนึก

8. เจตคติมีลักษณะคงทนถาวรพอสมควร เจตคติเกิดจากความรู้สึกที่สะสมมานานพอสมควร ถึงแม้เจตคติเปลี่ยนแปลงได้แต่ไม่ได้หมายความว่าเปลี่ยนแปลงในระยะชั่วครู่ชั่วยามหรือในวันหนึ่ง เจตคติย่อมมีความคงทนยากที่จะเปลี่ยนแปลง มีความรู้สึกนึกคิดต่อสิ่งใดในลักษณะใดลักษณะหนึ่งก็จะมีความรู้สึกเช่นนั้นตลอดไป หรือกว่าจะเปลี่ยนความรู้สึกได้ต้องใช้เวลา กระทั่งสถานการณ์ เหตุการณ์ สิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไปเกิดการเรียนรู้ใหม่

9. บุคคลแต่ละคนย่อมมีเจตคติต่อบุคคล สถานการณ์สิ่งเดียวกันแตกต่างกันได้ทั้งนี้แล้วแต่ประสบการณ์ของบุคคลนั้น

การวัดเจตคติ

เนื่องจากเจตคติมีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการ ดังได้กล่าวข้างต้น ดังนั้นการวัดเจตคติจึงต้องวัดทั้ง 3 องค์ประกอบของเจตคติ และจะต้องวัดเป็นภาพรวมๆ โดยพิจารณาจากิริยาท่าที การตอบสนองต่อสิ่งเร้าในหลายด้านหลายประการรวมกัน มิใช่วัดจากการกระทำหรือพฤติกรรมเพียงอย่างเดียวอย่างหนึ่งของบุคคลการวัดเจตคติมักจะมีข้อตกลง (ชวาล แพรัตนกุล, 2526) ดังนี้

1. การศึกษาเจตคติ เป็นการศึกษาความคิดเห็น ความรู้สึกของบุคคลที่มีลักษณะคงเส้นคงวาหรืออย่างน้อยมีความคิดเห็นหรือความรู้สึกที่ไม่เปลี่ยนแปลงในช่วงเวลาหนึ่ง

2.เจตคติเป็นสิ่งที่ไม่สามารถสังเกตได้โดยตรง ฉะนั้นการวัดเจตคติจึงเป็นการวัดทางอ้อมจากแนวโน้มที่บุคคลจะแสดงออก หรือประพฤติปฏิบัติอย่างมีระเบียบแบบแผนคงที่ ไม่ใช่พฤติกรรมโดยตรงของมนุษย์

3.การศึกษาเจตคติของบุคคลนั้นไม่ใช่เป็นการศึกษาแต่เฉพาะทิศทางเจตคติของบุคคลเท่านั้น แต่ต้องศึกษาถึงระดับความมากน้อย หรือความเข้มของเจตคตินั้นๆด้วย

หลักการวัดเจตคติ

การวัดเจตคติมีหลักการเบื้องต้นที่ต้องทำความเข้าใจ 3 ประการ ดังนี้คือ

1.เนื้อหา (Content) การวัดเจตคติต้องมีสิ่งเร้าไปกระตุ้นให้แสดงกิริยาท่าทีออก สิ่งเร้าโดยทั่วไปได้แก่เนื้อหาที่ต้องการวัด เช่น ต้องการวัดเจตคติต่อการตัดสินใจเกี่ยวกับชีวิตครอบครัวของบุคคล เนื้อหาที่เป็นสิ่งเร้าก็คือ สถานการณ์การตัดสินใจเกี่ยวกับชีวิตครอบครัว ซึ่งได้แก่ การเลือกคู่ครอง อายุแรกสมรส ระยะการมีบุตรคนแรกและคนต่อไป ขนาดครอบครัวและความสัมพันธ์ภายในครอบครัว เป็นต้น

2.ทิศทาง (Direction) การวัดเจตคติโดยทั่วไปกำหนดให้เจตคติมีทิศทางเป็นเส้นตรงและต่อเนื่องกัน ในลักษณะเป็นซ้าย-ขวา หรือบวกและลบ กล่าวคือ เริ่มจากเห็นด้วยอย่างยิ่ง และลดความเห็นลงเรื่อยๆ จนถึงมีความรู้สึกเฉยๆและลดต่อไปเป็นไม่เห็นด้วย จนไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ลักษณะการเห็นด้วยและการไม่เห็นด้วยอยู่เป็นเส้นตรงเดียวกันและต่อเนื่องกัน

3.ความเข้ม (Intensity) กิริยาท่าทีหรือความรู้สึก ที่แสดงออกต่อสิ่งเร้านั้นมีปริมาณมากน้อยต่างกัน ถ้ามีความเข้มสูงไม่ว่าเป็นไปในทิศทางใดก็ตามจะมีความรู้สึกหรือกิริยาท่าทีรุนแรงมากกว่าที่มีความเข้มกลาง

สำหรับการวัดเจตคติในการวิจัยครั้งนี้จะวัดในเรื่องเกี่ยวกับการกระทำผิดทางเพศ และกฎหมายความผิดเกี่ยวกับเพศ ของนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

มาตรวัดเจตคติ (Attitude scale)

เป็นเครื่องมือที่ใช้วัดเจตคติเรียกว่ามาตรวัดเจตคติซึ่งเป็นแบบประมาณค่า(Rating Scale) ประเภทหนึ่ง มาตรวัดเจตคติประกอบด้วย 2 ส่วนคือส่วนที่เป็นข้อความเรียกว่า ข้อความเจตคติ (Attitude Statement) กับส่วนที่เป็นคำตอบซึ่งมีลักษณะเป็นการเปรียบเทียบมาตรวัดเจตคติที่นิยมใช้และรู้จักกันแพร่หลายมี 4 ชนิด ได้แก่มาตรวัดของเทอร์สตัน(Thurston's type scale) มาตรวัดของลิเคิร์ต (Likert scale) มาตรวัดของกัตต์แมน (Guttman scale) และมาตรวัดของออสกู๊ด (Osgood Scale) มาตรวัดเจตคติแต่ละประเภทมีทั้งข้อดี ข้อจำกัด และเหมาะสำหรับการวัดเจตคติใน

ลักษณะแตกต่างกัน ดังนั้นการเลือกใช้มาตรวัดเจตคติประเภทใดก็ขึ้นอยู่กับสถานการณ์และความจำกัดของการวิจัย

6.3 พฤติกรรม

ความหมายของพฤติกรรม

พจนานุกรมภาษาไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2525 ให้ความหมายพฤติกรรมว่า การดำเนินไปตามระเบียบ แบบแผน การกระทำ หรือการประพฤติ ปฏิบัติเพื่อให้เกิดความชำนาญ

แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรม

พฤติกรรมด้านพฤติกรรมเป็นการใช้ความสามารถที่แสดงออกทางร่างกาย ซึ่งรวมทั้งพฤติกรรม หรือพฤติกรรมที่แสดงออก และสังเกตได้ในสถานการณ์หนึ่งๆ หรืออาจจะเป็นพฤติกรรมที่ล่าช้า ก็คือบุคคลไม่ได้ปฏิบัติทันที แต่คาดคะเนว่า อาจจะทำในโอกาสต่อไป พฤติกรรมแสดงออกนี้จะต้องอาศัยพฤติกรรมทางด้านพุทธิปัญญาและเจตคติเป็นส่วนประกอบ พฤติกรรมด้านนี้เมื่อแสดงออกมาจะสามารถประเมินได้ง่าย แต่กระบวนการในการก่อให้เกิดพฤติกรรมนี้จะต้องอาศัยระยะเวลาและการตัดสินใจหลายขั้นตอน

พฤติกรรมหรือพฤติกรรมของบุคคล มิได้เกิดจากการที่บุคคลนั้นต้องการ หรือชอบที่จะปฏิบัติเพียงอย่างเดียว ยังคงองค์ประกอบหลายอย่างที่เกี่ยวข้อ ซึ่งประเพณี สุวรรณ (2526) ได้สรุปไว้ว่าพฤติกรรมหรือพฤติกรรมของมนุษย์เป็นผลมาจาก เจตคติ บรรทัดฐานของสังคม นิสัย และผลที่คาดว่าจะได้รับหลังจากทำพฤติกรรมนั้นๆแล้ว

ซึ่งในแง่ของพฤติกรรมทางเพศนั้นได้มีการจำกัดความไว้หลายคำจำกัดความด้วยกันเช่น

วิชาญ รุ่งอุทัย (2533) ให้คำจำกัดความของพฤติกรรมทางเพศว่า หมายถึง พฤติกรรมที่ดึงดูดความสนใจจากเพื่อนต่างเพศ การคบเพื่อนต่างเพศ การออกเที่ยวกับเพื่อนต่างเพศ การยินยอมให้ถูกเนื้อต้องตัวระหว่างเพื่อนต่างเพศ และการยินยอมให้มีเพศสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนต่างเพศ

พิมพ์พรรณ ศิลปสุวรรณ (2536) ได้ให้คำจำกัดความพฤติกรรมทางเพศไว้ว่า หมายถึง การคบหาสมาคมติดต่อใกล้ชิดแบบรักต่างเพศ การนัดพบตามลำพังสองต่อสอง การถูกเนื้อต้องตัวจนถึงการร่วมประเวณี โดยสมัครใจหรือไม่ก็ตาม รวมถึงการคุมกำเนิด หรือสิ่งเร้าต่างๆ เช่น สารเสพติดร่วมด้วย รวมทั้งผลสืบเนื่องจากการมีเพศสัมพันธ์ ได้แก่ การตั้งครรภ์ การทำแท้ง และการคลอด

นภาพกรณ์ หะวานนท์ (2542) กล่าวว่า พฤติกรรมทางเพศเป็นสิ่งที่คนแสดงออกมาทั้งในรูปแบบของการกระทำ และคำพูดซึ่งเป็นที่สังเกตเห็นได้ พฤติกรรมทางเพศอาจเป็นสิ่งที่คนแสดงออกมาต่อตนเอง หรือต่อผู้อื่นได้ พฤติกรรมทางเพศเป็นผลผลิตของสังคมในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างเพศซึ่งถูกปลูกฝังให้กับสมาชิกของสังคมนั้นโดยผ่านทางครอบครัว โรงเรียน กลุ่มเพื่อน ชุมชน ตลอดจนสื่อมวลชน

รัชนี นพเกตุ (2542) กล่าวว่าไว้ว่า พฤติกรรมทางเพศนอกจากการร่วมประเวณี เพื่อสืบพันธุ์ ยังมีพฤติกรรมการตอบสนองทางเพศอื่นๆ ที่ไม่ใช่การร่วมเพศ เช่น การกระตุ้นอวัยวะเพศตนเอง การร่วมเพศด้วยปากกับอวัยวะเพศ การร่วมเพศกับคนเพศเดียวกัน ฯลฯ

ดวงหทัย นุมนวล (2546) ให้คำจำกัดความของพฤติกรรมทางเพศไว้ว่า เป็นการกระทำ การแสดงออก ที่วัยรุ่นได้แสดงออก ไม่ว่าจะเป็นการคบเพื่อนต่างเพศ การแสดงออกซึ่งความรัก การจับมือถือแขน การโอบกอด การหอมจูบ ทั้งในที่สาธารณะ และที่ลับตาคน รวมไปถึงพฤติกรรมกรรมมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรสด้วย

Muss (1990 อ้างถึงใน วรรณภา กิริระตระกูล, 2545) พฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นมีรูปแบบที่แน่นอนชัดเจน มีความต่อเนื่องของการกระทำ โดยมีจุดเริ่มต้นจากการที่หญิงชายได้พบกันสองต่อสอง แล้วต่อจากนั้นสัมพันธ์ภาพ และความเกี่ยวข้องทางด้านร่างกาย และอารมณ์ จะผูกพันอย่างลึกซึ้งขึ้นไปเรื่อยๆ จนถึงขั้นสูงสุด คือ มีการร่วมเพศ

ซึ่งพฤติกรรมทางเพศจะสรุปได้ว่าพฤติกรรมที่แสดงออกเพื่อตอบสนองความต้องการทางเพศ ซึ่งถือว่าเป็นสัญชาตญาณของมนุษย์ เป็นการตอบสนองทั้งทางด้านจิตวิทยา ทางด้านชีวภาพ และทางด้านสังคม รูปแบบของพฤติกรรมทางเพศมีหลายแบบ เช่น การจูบ การสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง รวมถึงการร่วมเพศ เป็นต้น ทั้งนี้รูปแบบพฤติกรรมทางเพศมีความแตกต่างกันไปตามความพึงพอใจของแต่ละบุคคล

สำหรับการวิจัยครั้งนี้พฤติกรรมทางเพศ หมายถึงการรายงานตนเองของนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษา 1-3 ต่อเรื่องการป้องกันตนเองไม่ให้กระทำผิดกฎหมายเกี่ยวกับเพศและพฤติกรรมที่ควรปฏิบัติในการเป็นสุภาพบุรุษ

การวัดพฤติกรรม

ในการวัดพฤติกรรมจำเป็นต้องอาศัยการสังเกตเป็นอย่างดี ทั้งการสังเกตวิธีดำเนินงานและการสังเกตผลงานที่ออกมา ดังนั้นจึงต้องใช้เครื่องมืออื่นประกอบการสังเกต เพื่อให้มีเกณฑ์และเชื่อถือได้ เครื่องมือที่นิยมใช้ประกอบการสังเกต ได้แก่ แบบตรวจสอบรายการ (Checklist) และแบบประเมินค่า (Rating scale) แบบตรวจสอบรายการจะเป็นมาตรฐานในการบันทึกข้อมูลการ

สังเกตได้อย่างหนึ่ง ส่วนแบบประเมินค่าจะเป็นเกณฑ์ตัดสินคุณภาพของพฤติกรรมหรือผลงานนั้น (สุนันท์ ศลโกสม, 2525)

นอกจากนั้นการวัดพฤติกรรมอาจใช้แบบสอบถามที่เกี่ยวกับความตั้งใจที่จะกระทำ ส่วนประกอบของแบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจที่จะกระทำ จะเป็นส่วนที่เป็น ตัวแทนของ ส่วนประกอบทางพฤติกรรมหรือพฤติกรรม(Behavioral component) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิด พฤติกรรมการแสดงออกที่บุคคลอื่นสังเกตได้ (Overt behavior)

6.4 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ เจตคติ และการพฤติกรรม

พฤติกรรมทั้ง 3 นี้ มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดแต่ละอย่างมักไม่เกิดขึ้นโดยอิสระ แต่จะเกิดขึ้นรวมๆกันและพึ่งพาอาศัยกัน เราสามารถแสดงความสัมพันธ์ได้หลายรูปแบบ ซึ่งอาจเป็น ความสัมพันธ์โดยตรงหรือความสัมพันธ์ทางอ้อมได้ดังนี้

1. ความรู้และเจตคติมีความสัมพันธ์กันและทำให้เกิดพฤติกรรมตามมา
2. ความรู้และเจตคติต่างก็ทำให้เกิดพฤติกรรมได้โดยที่ความรู้และเจตคติไม่จำเป็นต้องมีความสัมพันธ์กัน
3. ความรู้มีผลต่อพฤติกรรมทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยมีเจตคติเป็นตัวกลางทำให้เกิดพฤติกรรมตามมา

จากที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า ความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมเพศมีความสัมพันธ์กัน เป็นที่เชื่อกันว่าเจตคติมีผลต่อพฤติกรรมเพศของบุคคล และขณะเดียวกันพฤติกรรมทางเพศของบุคคลก็มีผลต่อเจตคติของบุคคลนั้นด้วย ทั้งนี้มีความรู้พื้นฐานในเรื่องเกี่ยวกับเพศในการสนับสนุนด้วยเช่นกัน

การสร้างรูปแบบกิจกรรมตามแนวคิดและทฤษฎีดังกล่าวผู้วิจัยเชื่อว่าจะสามารถเป็นตัวช่วยให้แก่นักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษา 1 - 3 ไม่ทำความผิดเกี่ยวกับเพศได้ จึงนำแนวคิดทั้งหมดมาประยุกต์เป็นเครื่องมือในการจัดกิจกรรมขึ้น เพื่อให้เหมาะสมกับการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยม 1-3

7.งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุนทรทิพย์ พลปรีชา (2526) ได้ทำการศึกษาทดลองใช้บทเรียนโปรแกรมการสอนเพศศึกษาเรื่อง “ชีวิตสมรส” สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2526 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนเพศศึกษา โดยแบ่งการเรียนการสอนออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ กลุ่มละ 60 คน โดยวิธีการสอนแบบกระบวนการกลุ่มโดยระดมสมอง และอภิปรายกลุ่ม และเน้นให้เกิดความรู้ โดยใช้วีดีโอและภาพพลิกเรื่องเอดส์ ตามโปรแกรมการสอนในกลุ่มทดลอง และกลุ่มเปรียบเทียบได้รับการเรียนการสอนแบบบรรยายปกติ พบว่ากลุ่มทดลอง มี

ความรู้และเจตคติเรื่องเพศศึกษา สูงกว่าก่อนการทดลองและสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

วิศิษฐ์ พิระภิญโญ (2529) ได้ศึกษาการสอนเพศศึกษาเรื่องการวางแผนครอบครัว โดยวิธีการสอนแบบกลุ่มแก้ปัญหา กับการสอนแบบบรรยาย ของนักศึกษาวิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช ระดับปริญญาตรีชั้นปีสุดท้าย โดยการใช้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 120 คน โดยกลุ่มทดลองจำนวน 60 คน และกลุ่มเปรียบเทียบจำนวน 60 คน ใช้วิธีการสอนแบบกระบวนการกลุ่มใช้การระดมสมองอภิปรายกลุ่มในการแก้ปัญหา พบว่ากลุ่มทดลองที่มีการสอนแบบกลุ่มการแก้ปัญหา มีคะแนนความรู้ และเจตคติ สูงกว่าก่อนการทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบที่สอนแบบบรรยาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ศุภมาศ อิศสระพันธุ์ (2534) ได้ศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิผลของโปรแกรมสุขศึกษาเพื่อป้องกันโรคเอดส์ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยใช้กิจกรรมการสอนการบรรยาย ประกอบวีดิทัศน์เรื่องโรคเอดส์ พบว่ากลุ่มทดลองมีความรู้เรื่องโรคเอดส์ เจตคติและพฤติกรรมเพื่อป้องกันโรคเอดส์ สูงกว่าก่อนการทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และยังพบว่ามีภาระบายนามเพศด้วยกิจกรรมที่เหมาะสม สามารถหลีกเลี่ยงสิ่งยั่วยุให้เกิดความต้องการทางเพศได้

พัชรา อุบลสวัสดิ์ (2535) ได้ศึกษาผลการให้ความรู้เพื่อพัฒนาความสามารถตนเองในการป้องกันโรคเอดส์ ในนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในอำเภอหนองแคว จังหวัดสระบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาจำนวน 65 คน เป็นกลุ่มทดลอง 35 คน และกลุ่มเปรียบเทียบ 30 คน โดยกลุ่มทดลองได้รับความรู้เพื่อพัฒนาความสามารถตนเองในการป้องกันโรคเอดส์ ประกอบด้วยกิจกรรมการบรรยายประกอบสไลด์ การแบ่งกลุ่มชมวีดิทัศน์ ผลการศึกษาพบว่า การเกี่ยวข้องกับเพื่อนเป็นกลุ่ม การมีเพื่อนสนิทชอบเที่ยวสถานเริงรมย์และความรู้ มีความสัมพันธ์กับการป้องกันโรคเอดส์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และยังพบว่ากลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยของความรู้ และเจตคติสูงกว่าการทดลองและสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สุพรรณิ สฤษดิ์อิทธิภักย์ (2536) ได้ศึกษาประสิทธิผลของโปรแกรมสุขศึกษา ในการป้องกันโรคเอดส์ ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดเพชรบุรี ได้จัดกิจกรรมสุขศึกษา ได้แก่ การอภิปรายกลุ่ม สาธิต และการเรียนรู้จากสถานการณ์ที่กำหนด พบว่าภายหลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีการเปลี่ยนแปลงความรู้ เจตคติและพฤติกรรมป้องกันโรคเอดส์ ได้สูงกว่าก่อนการทดลอง และกลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และยังพบว่าเจตคติมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับการป้องกันโรคเอดส์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

แสงโสม ศิริพานิช (2534) ศึกษาความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมป้องกันการติดเชื้อโรคเอดส์ ของกลุ่มชายที่ประกอบอาชีพรับจ้าง และกลุ่มนักศึกษาชาย ในจังหวัดร้อยเอ็ด กลุ่มละ 360

คน พบว่า กลุ่มชายที่ประกอบอาชีพรับจ้าง มีความรู้และพฤติกรรมป้องกันการติดเชื้อเอดส์ ในระดับต่ำ แต่เจตคติอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมป้องกันการติดเชื้อเอดส์ สำหรับกลุ่มนักศึกษาในระดับอาชีวศึกษา อายุ 14-21 ปี พบว่า มีความรู้และพฤติกรรมป้องกันโรคเอดส์ค่อนข้างดี แต่เจตคติปานกลาง ความรู้มีความสัมพันธ์กับเจตคติ แต่ความรู้และเจตคติไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมป้องกันโรคเอดส์

วิจัยในต่างประเทศ

สภาประชากรของเม็กซิโกได้ทำการทดลองสอนการศึกษาชีวิตครอบครัวแก่นักเรียนในโรงเรียนมัธยมในประเทศเม็กซิโก พ.ศ. 2536(ปี ค.ศ. 1993) โดยจัดทำเป็นหลักสูตรเรื่อง “วัยรุ่นและพัฒนาการ” สำหรับนักเรียนที่เรียนเกรด 8 ระดับมัธยมศึกษาจำนวน 72 โรงเรียนใน 30 รัฐ หลักสูตรใช้เวลาทั้งหมด 40 ชั่วโมง สอนสัปดาห์ละ 3 ชั่วโมง ก่อนเริ่มทดลองใช้หลักสูตร ครูจากโรงเรียนต่างๆที่เข้าร่วมหลักสูตรจะได้รับการฝึกฝนและอธิบายเกี่ยวกับเนื้อหาของหลักสูตรก่อนในตอนต้นก่อนปีการศึกษาเพื่อ เป็นการเพิ่มพูนความรู้และมีเจตคติที่ดีต่อหลักสูตร จุดประสงค์หลักของหลักสูตรเพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้แก่เด็กนักเรียน หลังจากใช้หลักสูตรไปแล้ว ในตอนท้ายของปีการศึกษาได้มีการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรพบว่า ครูผู้สอนนักเรียนที่เรียน และผู้ปกครองของนักเรียนมากกว่าร้อยละ 85 คิดว่าน่าจะมีการเปิดสอนหลักสูตรในโรงเรียนมัธยมศึกษาทั่วประเทศ ผู้ปกครองมากกว่าร้อยละ 85 มีความพึงพอใจต่อเนื้อหาที่ชัดเจน เรื่องเพศสัมพันธ์และการคุมกำเนิดที่มีรวมอยู่ในหลักสูตร และนักเรียนเกือบร้อยละ 90 ที่รู้สึกว่าการเรียนหลักสูตรนี้ทำให้เอื้ออำนวยต่อการสื่อสารกับพ่อแม่ ครูและเพื่อน นักเรียนส่วนใหญ่รู้สึกว่าหลักสูตรที่เรียนมีประโยชน์และมากกว่าร้อยละ 75 รู้สึกว่าการเรียนหลักสูตรนี้ให้ความสนุกสนาน ผลของการทดลองใช้หลักสูตรดังกล่าวทางกระทรวงศึกษาธิการของประเทศเม็กซิโกได้พิจารณาให้ใช้หลักสูตรนี้สำหรับนักเรียนตั้งแต่เกรด 1 ถึงเกรด 9

จะเห็นได้ว่าการวิจัยที่กล่าวมานั้นการสอนเพศศึกษาที่ได้ผลนั้นจะจัดออกมาเป็นรูปแบบที่เฉพาะเจาะจงสำหรับเรื่องเพศโดยเฉพาะ และในเนื้อหาในการสอนส่วนใหญ่ยังไม่ได้มุ่งเน้นความรู้เกี่ยวกับเรื่องกฎหมายเรื่องเพศมากนัก ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าถ้าได้มีการสอดแทรกเรื่อง กฎหมาย ความผิดเกี่ยวกับเพศเข้าไป และจัดทำเป็นโปรแกรม จะช่วยให้นักเรียนได้มองเรื่องเพศได้กว้างขวางและชัดเจนมากยิ่งขึ้น อันจะเป็นตัวช่วยกำกับการแสดงออกทางเพศในทางที่เหมาะสมได้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi-experimental Research) ใช้รูปแบบ การวัดก่อนและหลังการทดลอง (The pretest-posttest control group design) เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็นสองกลุ่มคือกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยกลุ่มทดลองจะได้รับความรู้ในเรื่องการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศ ตามโปรแกรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ส่วนกลุ่มควบคุมจะได้รับการสอนตามปกติในสถานศึกษา โดยมีรูปแบบการทดลองดังนี้

O ₁	X	O ₂	กลุ่มทดลอง
O ₃		O ₄	กลุ่มควบคุม

(Polit and Hungler, 1999:187)

โดย

- X หมายถึง โปรแกรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศ
- O₁ หมายถึงคะแนน ความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศ ก่อนได้รับโปรแกรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศของกลุ่มทดลอง
- O₂ หมายถึงคะแนน ความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศ หลังได้รับโปรแกรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศของกลุ่มทดลอง
- O₃ หมายถึงคะแนน ความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศก่อนได้รับความรู้เรื่องเพศศึกษาตามปกติใน โรงเรียน ของกลุ่มควบคุม
- O₄ หมายถึงคะแนน ความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศภายหลังได้รับความรู้เรื่องเพศศึกษาตามปกติใน โรงเรียนของกลุ่มควบคุม

ประชากรและการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

- 1.ประชากร นักเรียนชายที่กำลังศึกษาอยู่มัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2548 สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่างและการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนชายที่กำลังศึกษาอยู่มัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2548 สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในเขตกรุงเทพมหานคร ตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน – 15 ธันวาคม 2548 โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกโรงเรียนดังนี้

- 1) เป็นโรงเรียนสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในเขตกรุงเทพมหานคร
- 2) เป็นโรงเรียนที่มีนักเรียนชายล้วน
- 3) ผู้บริหารโรงเรียนและครูในโรงเรียนให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี
- 4) เป็นโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรเดียวกัน

มีเกณฑ์การเลือกโรงเรียนเป็นการสุ่มแบบง่าย (Simple random) เพื่อเลือก 1 โรงเรียนเป็นกลุ่มควบคุม และอีก 1 โรงเรียนเป็นกลุ่มทดลอง หลังจากนั้นเลือกสุ่มแบบง่ายเพื่อเลือก 1 ห้องเรียน ในแต่ละโรงเรียนเพื่อเป็นกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง

ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยยึดหลักการกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่พอเหมาะกับการวิจัยแบบกึ่งทดลองคืออย่างน้อยที่สุด 30 คน โดยในแต่ละกลุ่มควรมีจำนวนไม่น้อยกว่า 15 คนหากมีการเปรียบเทียบระหว่างกลุ่ม (Bums and Grove, 1993) ดังนั้นจึงมีกลุ่มตัวอย่างจำนวน 76 คนประกอบด้วยกลุ่มทดลอง 38 คนและกลุ่มควบคุม 38 คน เพื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างที่มีและความเป็นไปได้สำหรับการวิจัยในครั้งนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองคือ โปรแกรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศ
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถาม ความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศ

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองโปรแกรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศ ซึ่งเป็นโปรแกรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง เพื่อเพิ่มความรู้เรื่องการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศได้อย่างถูกต้อง การสอนในแต่ละชุดประกอบด้วย วัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการสอน โดยมีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสารและทบทวนวรรณกรรมการวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการเพิ่มความรู้เรื่องเพศ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศและกฎหมายความผิด

เกี่ยวกับเพศ โดยใช้แนวคิดการสร้างโปรแกรมขึ้นตามทฤษฎี การเรียนรู้ทางสังคม (Social learning theory) ของBandura (1997) รวมถึงนำเอาหลักการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาที่เหมาะสมกับระดับชั้นอายุ (กรมอนามัย, 2543) และแนวคิดเรื่องทักษะชีวิตองค์การอนามัยโลก (WHO, 1994) เป็นต้นแบบในการสร้างรูปแบบกิจกรรมและจัดหาสื่อการสอนต่างๆ

1.2 กำหนดวัตถุประสงค์เพื่อให้นักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีการเพิ่มความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศและกฎหมายทางเพศได้เข้าใจมากขึ้น รวมทั้งสามารถที่จะออกจากสถานการณ์ที่ชักจูงไปสู่การทำผิดเกี่ยวกับเรื่องเพศได้ และสามารถที่จะเข้าใจและปฏิบัติตนให้เป็นที่ยอมรับ และเป็นคนที่ดีต่อสังคมตามลักษณะเพศที่ตนเป็น และตามความคาดหวังของสังคมได้

1.3 กำหนดเนื้อหาในแผนการสอนให้ครอบคลุมตามแนวคิดของBandura (1997) เรื่องเพศศึกษาที่เหมาะสมกับระดับชั้นอายุ (กรมอนามัย, 2543) ทักษะชีวิตองค์การอนามัยโลก (WHO, 1994) กระบวนการเรียนรู้ และทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องโดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องกฎหมายเกี่ยวกับความผิดทางเพศ การหาทางออกจากสถานการณ์ที่ไม่ปลอดภัย ทักษะการปฏิเสธ และการเป็นสุภาพบุรุษ

กำหนดรูปแบบการเรียนการสอนประกอบด้วยกิจกรรมดังนี้

- 1) การมีประสบการณ์ด้วยตนเองหรือการประสบผลสำเร็จด้วยตัวเอง โดยจัดให้นักเรียนได้แสดงบทบาทสมมติ ในเรื่องวางแผนการป้องกันตนเองจากความผิดเรื่องเพศ
- 2) เรียนรู้ผ่านตัวแบบ โดยการจัดให้สังเกตตัวแบบสัญลักษณ์ และ วิดีทัศน์ในเรื่องกฎหมายเรื่องเพศโดยสังเกตกับเหตุการณ์และภาพที่เกิดขึ้นจริง
- 3) การได้รับคำแนะนำหรือชักจูงด้วยคำพูด โดยจัดให้รับกิจกรรมการสอนเรื่องกฎหมายความผิดเกี่ยวกับเพศ
- 4) สภาวะร่างกายและอารมณ์ โดยการกระตุ้นทางอารมณ์เพื่อให้นักเรียนเกิดการรับรู้ถึงความสามารถในการป้องกันการกระทำผิดเกี่ยวกับเรื่องเพศโดยการเปิดโอกาสให้พูดคุยและจัดเตรียมสถานที่ให้เหมาะสมกับการจัดกิจกรรม

1.4 สื่อการสอนประกอบด้วย

1.4.1 เอกสารประกอบการเข้าร่วมโปรแกรม เป็นเอกสารที่ผู้วิจัยหาจากเอกสารที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย กฎหมายความผิดเกี่ยวกับเพศ การหาทางออกจากสถานการณ์ที่นำไปสู่การกระทำผิดทางเพศ ทักษะการปฏิเสธ การปฏิบัติตนให้เป็นที่สุภาพบุรุษ

1.4.2 วิดีทัศน์ประกอบการสอน

1.4.3 สถานการณ์ข่าว หนังสือพิมพ์ ประกอบการสอน

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การหาโดยนำโปรแกรม แผนการสอน วิดีทัศน์ แผ่นพลิค สถานการณ์ข่าว ที่สร้างขึ้นไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาและที่ปรึกษาร่วมตรวจแก้ไข เนื้อหาและภาษาที่ใช้ รูปแบบกิจกรรม แล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่านประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับวัยรุ่น 1 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับเรื่องการสอนเพศศึกษาในวัยรุ่น และผู้เชี่ยวชาญทางด้านกฎหมาย 1 ท่าน เพื่อหาความเหมาะสมของโปรแกรม ความถูกต้องเหมาะสมของภาษา รูปแบบและความเหมาะสมของกิจกรรม ตลอดจนการจัดลำดับของเนื้อหาและความเหมาะสมของเวลาในแต่ละกิจกรรม โดยถือเกณฑ์ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นตรงกันทั้ง 3 ท่าน

จากนั้นผู้วิจัยนำเครื่องมือที่พิจารณาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ นำเครื่องมือไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างมากที่สุด จำนวน 30 คน คนเพื่อประเมินผลการสอนและกิจกรรมต่างๆ ตลอดจนอุปสรรคต่าง ๆ ที่นำไปใช้ และทดสอบความเป็นปรนัย (Objective) เพื่อดูความแจ่มชัดของภาษา และความเข้าใจของกลุ่มตัวอย่าง และนำมาปรับปรุงก่อนนำไปใช้จริง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถามความรู้ เจตคติ และพฤติกรรม การป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศของนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อเป็นการศึกษาข้อมูลเบื้องต้น ทั้งนี้เพื่อกำหนดขอบเขตและทิศทางการวิจัย เพื่อทำการประเมินกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังได้รับโปรแกรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศ ประกอบด้วย

2.1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองจำนวน 8 ข้อเกี่ยวกับ อายุ เกรดเฉลี่ย ค่าใช้จ่ายประจำเดือน การได้รับแหล่งความรู้เรื่องเพศ การพูดคุยเกี่ยวกับเรื่องเพศสัมพันธ์ การปรึกษาปัญหาที่เกี่ยวกับเพศ ความสนใจในข่าวสารเกี่ยวกับการละเมิดทางเพศ และความรู้สึกต่อข่าวที่น่าเสนอ

2.2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้เรื่องการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเองเป็นคำถามชนิดให้ตอบถูกหรือผิดตอบ จำนวน 8 ข้อ โดยมีคะแนนเต็มทั้งหมด 8 คะแนน โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ถ้าตอบถูกให้	1	คะแนน
ถ้าตอบผิดหรือไม่ทราบให้	0	คะแนน

หลังจากได้นั้นนำคะแนนที่ได้มาแบ่ง เป็น 4 ระดับ ดังนี้

ได้คะแนนน้อยกว่า 5	คะแนนมีความรู้ระดับ	ต่ำ
ได้คะแนน 5-6	คะแนนมีความรู้ระดับ	ปานกลาง

ได้คะแนน	7	คะแนนมีความรู้ระดับ	ดี
ได้คะแนนมากกว่า	7	คะแนนมีความรู้ระดับ	ดีมาก

2.3 แบบวัดเจตคติเกี่ยวกับการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศ เป็นแบบประเมินค่า (Rating scale) 4 ระดับคือการให้คะแนนตามระดับความคิดเห็นของผู้ตอบคำถาม และใช้มาตราส่วนของ Likert scale โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ความเห็นในทางบวกซึ่งประกอบด้วยข้อ 1, 2, 3,4,5,6,7,8,9

ถ้าตอบเห็นด้วยมากที่สุดให้	4	คะแนน
ถ้าตอบเห็นด้วยปานกลางให้	3	คะแนน
ถ้าตอบเห็นด้วยน้อยให้	2	คะแนน
ถ้าตอบไม่เห็นด้วยให้	1	คะแนน

ความเห็นในทางลบซึ่งประกอบด้วยข้อ 10

ถ้าตอบเห็นด้วยมากที่สุดให้	1	คะแนน
ถ้าตอบเห็นด้วยปานกลางให้	2	คะแนน
ถ้าตอบเห็นด้วยน้อยให้	3	คะแนน
ถ้าตอบไม่เห็นด้วยให้	4	คะแนน

หลังจากนั้นนำคะแนนที่ได้มาแบ่ง เป็น 4 ระดับ ดังนี้

ได้คะแนนน้อยกว่า	32.25	คะแนนมีเจตคติระดับ	ต่ำ
ได้คะแนน	32.25 – 34.50	คะแนนมีเจตคติระดับ	ปานกลาง
ได้คะแนน	34.51 - 36	คะแนนมีเจตคติระดับ	ดี
ได้คะแนนมากกว่า	36	คะแนนมีเจตคติระดับ	ดีมาก

2.4 แบบสอบถามเรื่องพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศ เป็นแบบสอบถามให้เลือกตอบ ใช่/ไม่ใช่/ไม่แน่ใจ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

พฤติกรรมทางบวก ประกอบด้วยข้อ 2 , 6, 8 และ 10

ตอบข้อ “ใช่” ได้	1	คะแนน
ตอบข้อ “ไม่ใช่” หรือ “ไม่แน่ใจ” ได้	0	คะแนน

พฤติกรรมทางลบ ประกอบด้วยข้อ 1, 3, 4, 5, 7 และ 9

ตอบข้อ “ใช่”หรือ “ไม่แน่ใจ”ได้	0	คะแนน
ตอบข้อ “ไม่ใช่” ได้	1	คะแนน

หลังจากได้นั้นนำคะแนนที่ได้มาแบ่ง เป็น 4 ระดับ ดังนี้

ได้คะแนนน้อยกว่า 5	คะแนนมีความรู้ระดับ	ต่ำ
ได้คะแนน 5-6	คะแนนมีความรู้ระดับ	ปานกลาง
ได้คะแนน 7	คะแนนมีความรู้ระดับ	ดี
ได้คะแนนมากกว่า 7	คะแนนมีความรู้ระดับ	ดีมาก

เครื่องมือในชุดนี้มีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

1. นำเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบและนำมาปรับปรุงแก้ไข
2. นำเครื่องมือทั้งหมดไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่านช่วยตรวจสอบและแก้ไขเพื่อความตรงเนื้อหา (Content validity) เพื่อความครอบคลุมของเนื้อหาและความเหมาะสมของภาษาจากผู้ทรงคุณวุฒิประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับวัยรุ่น 1 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญทางด้านกฎหมาย 1 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับเรื่องการสอนเพศศึกษาในวัยรุ่น 1 ท่าน
3. นำเครื่องมือไปทดลองใช้กับนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 36 คนแล้วนำข้อมูลที่ได้ไปคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Coefficient Alpha) (ประคอง วรรณสูตร, 2542) ได้ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือดังนี้
 - แบบประเมินด้านความรู้การป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศ ได้ค่าความเที่ยงของแบบประเมินเท่ากับ 0.68
 - แบบประเมินด้านเจตคติการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศ ได้ค่าความเที่ยงของแบบประเมินเท่ากับ 0.78
 - แบบประเมินด้านพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศได้ค่าความเที่ยงของแบบประเมินเท่ากับ 0.75

การดำเนินการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่วันที่ 23 เดือนพฤศจิกายน พ.ศ.2548 ถึงวันที่ 14 เดือนธันวาคม พ.ศ. 2549 ณ โดยดำเนินการด้วยตนเอง 3 ขั้นตอนคือ ขั้นเตรียมการขั้นดำเนินการทดลอง และขั้นประเมินผล รายละเอียดมีดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมการทดลอง

1. ผู้วิจัยรวบรวม สร้างและทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง รวมทั้งฝึกทักษะในการนำกิจกรรม การสอน เพื่อประยุกต์ใช้ในการสอนโปรแกรมในครั้งนี้

2. ผู้วิจัยขอหนังสือขออนุญาตการเข้าไปทำกิจกรรม ในโรงเรียนจากบัณฑิตวิทยาลัยถึงผู้อำนวยการโรงเรียน เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัยและขออนุญาตทำการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล จากนักเรียนชั้นมัธยมปีที่ 3 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3. เมื่อได้รับการอนุมัติแล้วผู้วิจัยเข้าพบอาจารย์ที่รับผิดชอบห้องที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อแนะนำตนเอง ชี้แจงแผนของการทำวิจัย วัตถุประสงค์การวิจัย วิธีการดำเนินการวิจัย และเก็บรวบรวมข้อมูลรวมทั้งนัดหมายวันและเวลาที่ใช้ในการทดลอง พร้อมกันนี้ได้มอบหนังสือขออนุญาตผู้ปกครองในการทำวิจัย

4. คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มทดลองและควบคุมตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยทั้งกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองจะได้รับความรู้เรื่องเพศศึกษาตามปกติ จากผู้ปกครอง บุคลากรด้านสุขภาพ และจากสื่อประเภทต่างๆ ส่วนกลุ่มทดลองจะได้รับโปรแกรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศ เพิ่มเติมจากผู้วิจัย

ขั้นที่ 2 ขั้นดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัย ดำเนินการสอนและการนำกิจกรรมเป็นการสอนรายกลุ่ม และนำกิจกรรมโดยการมีส่วนร่วมของกลุ่ม รูปแบบของโปรแกรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศจะใช้เวลาในการเข้าร่วมโปรแกรมจำนวน 2 ครั้ง ครั้งละ 2 กิจกรรม โดยแต่ละกิจกรรมใช้เวลา 50 นาทีดังนี้ ครั้งที่ 1 กิจกรรมที่ 1 “กฎหมายเกี่ยวกับความผิดทางเพศ “

วิธีการดำเนินการ

1. สร้างสัมพันธภาพระหว่างผู้วิจัยและกลุ่มทดลอง
2. ชี้แจงวัตถุประสงค์และรูปแบบแนวทางการวิจัย
3. ให้กลุ่มทดลองได้ทำแบบวัดความรู้ เจตคติและพฤติกรรมทางเพศ (Pre-test)
4. หลังจากทำแบบวัดความรู้เสร็จแล้ว เริ่มสร้างบรรยากาศการเป็นกันเอง และนำกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อลดความตึงเครียดระหว่างผู้วิจัย และกลุ่มทดลอง จากนั้นผู้วิจัยเริ่มคำถามในกลุ่มทดลองว่า คิดว่าในสังคมมีเด็กและเยาวชนกระทำความผิดเรื่องใดกันบ้าง และเรื่องใดที่เห็นในหน้าข่าวหนังสือพิมพ์อย่างสม่ำเสมอ โดยส่วนใหญ่ในกลุ่มทดลองจะบอกว่าเป็นข่าวเกี่ยวกับการฆาตกรรม การข่มขืน หลังจากนั้นผู้วิจัย จึงได้อธิบายประกอบการสอนรายกลุ่มเกี่ยวกับเรื่องบทลงโทษของผู้ก่อคดีความผิดเกี่ยวกับเพศ โดยได้ใช้ Power point เป็นสื่อในการสอนเรื่องกฎหมายไทยตามประมวลกฎหมายอาญา ลักษณะ 9 ว่าด้วยเรื่องเพศประกอบ การสอน

โดยสรุปย่อเนื้อหาให้เข้าใจง่ายและแบ่งเป็นหมวดหมู่ตามลักษณะของการกระทำผิด พร้อมกับแจกใบความรู้เรื่องกฎหมายความผิดเกี่ยวกับเพศ กับกลุ่มทดลอง

ครั้งที่ 1 กิจกรรมที่ 2 “อนาคตของผู้กระทำผิด”

หลังจากที่สอนในเรื่องเกี่ยวกับกฎหมายความผิดเกี่ยวกับเพศแล้วได้ดำเนินกิจกรรม “อนาคตของผู้กระทำผิดทางเพศ” โดย

1. แบ่งกลุ่มนักเรียนเป็น 7-8 คน
2. แจกใบงาน ข่าว โดย แบ่งกลุ่มระดมความคิดตามคำถามต่อไปนี้
 - 2.1 ว่าสถานการณ์นั้น เกิดขึ้นได้เพราะอะไร
 - 2.2 เมื่อเกิดแล้วจะได้รับโทษตามกฎหมายอาญาตาม กฎหมายข้อใดมีโทษอย่างไรบ้าง
 - 2.3 ผลที่กำลังเกิดขึ้นจากการกระทำเหล่านั้น
 - 2.4 ข้อดีของการกระทำนั้น/ ข้อเสียของการกระทำนั้น
 - 2.5 ปัจจัยใดที่ทำให้เกิดความผิด
 - 2.6 ใครจะต้องรับผิดชอบ และต้องเดือดร้อนบ้าง

โดยผู้วิจัย ทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยกระตุ้นให้วัยรุ่นทุกคนได้แสดงความคิดเห็น และให้สังเกตเรื่องข่าวว่าเกิดกับคนแบบใด หรือการกระทำลักษณะใดที่ทำให้เกิดเหตุการณ์เหล่านี้ได้เป็นต้น ซึ่งการเรียนรู้ผ่านตัวแบบที่ยับยั้งการเกิดของพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์มาก่อนตัวแบบนั้น ก็จะช่วยให้พฤติกรรมไม่พึงประสงค์นั้นลดลง หรือไม่เกิดขึ้น เช่น การเห็นคนที่กระทำผิดแล้วถูกลงโทษ ก็ทำให้เกิดการยับยั้งไม่ให้บุคคลที่สังเกตเห็นทำตาม โดยหลังจากอภิปรายเป็นกลุ่มแล้ว ผู้วิจัยได้เปิด วิดีทัศน์ เกี่ยวกับสภาพความเป็นอยู่ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็ก ความยาวประมาณ 15 นาที หลังจากนั้นได้สรุปกิจกรรม และแจกใบความรู้เรื่องสาเหตุของการกระทำผิดทางเพศเพื่อให้นักเรียนตัวอย่างได้ทำความเข้าใจเพิ่มเติม

ครั้งที่ 2 กิจกรรมที่ 3 “ทางออก”

ผู้วิจัยสร้างบรรยากาศแบบเป็นกันเอง โดยทำทีที่เป็นมิตรและยิ้มแย้มแจ่มใส กล่าวถึงหัวข้อที่ได้สอนไปแล้วเกี่ยวกับกฎหมายความผิดเกี่ยวกับเพศ และอธิบายว่าเราจะมีกิจกรรมกลุ่มกัน โดยที่แบ่งกลุ่มทดลองออกเป็นกลุ่มละ 7 – 8 คนจากนั้นมอบหมายงานให้ทำโดยใช้ชื่อกิจกรรมว่า “ทางออก” โดยมีการอภิปรายย่อย กลุ่มละ 20 นาที และให้ตัวแทนนำเสนอกลุ่มใหญ่ในรูปแบบบทบาทสมมติ โดยมอบหมายให้อภิปรายในหัวข้อต่อไปนี้

1. แจกใบงานเรื่อง “จะอย่างไร”

2.วิเคราะห์ว่าถ้านักเรียนอยู่ในสถานการณ์แบบนั้นนักเรียนจะอย่างไร มีวิธีปฏิบัติอย่างไร และจะหาทางออกจากสถานการณ์นั้นได้อย่างไร

3.ถ้านักเรียนแก้ไขเหตุการณ์ในอดีตได้นักเรียนจะแก้ไขเหตุการณ์นี้อย่างไร โดยผู้วิจัยทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยเหลือกลุ่ม ให้เกิดการแสดงความคิดเห็นและโน้มน้าวให้รับรู้ถึงการวิธีการป้องกันตนเองจากการกระทำผิด และทักษะการปฏิบัติอย่างเหมาะสม และเมื่อตัวแทนมาแสดงบทบาทสมมติในเรื่องการแก้ไขอดีต ผู้วิจัยเสริมว่าเป็นการกระทำที่ดี กระตุ้นให้นักเรียนได้คิดเป็นแบบอย่าง และให้นำไปปรับใช้ได้ และกล่าวชื่นชมต่อการแสดงในครั้งนี้พร้อมกับแจกใบความรู้เรื่อง “วิธีป้องกันตนเองจากการกระทำผิด และทักษะการปฏิบัติ”

ครั้งที่ 2 กิจกรรมที่ 4 “ฮีโร่ของฉัน”

โดยหลังจากเสร็จจากกิจกรรม “ทางออก” ผู้วิจัยได้ถามเกี่ยวกับการเป็นสุภาพบุรุษและถามนักเรียนว่าสุภาพบุรุษคืออะไร และต้องมีบุคลิกลักษณะเป็นอย่างไร โดย

1.ให้นักเรียน แบ่งกลุ่มละ 3 – 4 คน และแจกหนังสือพิมพ์ เพื่อให้นักเรียน หาข้อข่าว หรือข้อความจากหนังสือพิมพ์ที่เข้าข่ายการเป็นคุณสมบัติความเป็นสุภาพบุรุษตามความคิดของกลุ่ม คุณสมบัติ กลุ่มละ 5 อย่าง และนำมาแต่งเป็นเรื่องต่างๆตามความคิดเห็นของกลุ่มโดย ให้มีคำครอบคลุมทั้งหมด

2.นำมาเสนอผลงานหน้าชั้น โดยกิจกรรมนี้กลุ่มจะสามารถเรียนรู้และกำกับตนเอง กำกับความคิดที่จะทำและคิดในสิ่งที่ถูกต้อง และเหมาะสม ผู้วิจัยทำหน้าที่เสริมแรง กระตุ้นส่งเสริมอารมณ์ในทางที่เสริมกำลังใจว่ากลุ่มทดลองทุกคนสามารถที่จะกระทำตัวเป็นสุภาพบุรุษได้ โดยที่ไม่ใช่เรื่องยากอะไรเลย

เมื่อเสร็จการทำกิจกรรม ผู้วิจัยให้กลุ่มทดลองทำแบบวัดความรู้ เจตคติและพฤติกรรมทางเพศ (Post-test) และขอบคุณที่ได้ให้ความร่วมมือในการทำวิจัยในครั้งนี้

สำหรับกลุ่มควบคุม ผู้วิจัย ได้ให้ทำแบบวัดความรู้ เจตคติและพฤติกรรมทางเพศ (Pre-test) ไปให้อาจารย์ที่เป็นอาจารย์นิเทศน์ของผู้วิจัยดูแลและให้กลุ่มควบคุมทำ ในสัปดาห์ที่ 1 และทำ Post test อีกครั้งในสัปดาห์ที่ 3 โดยที่กลุ่มควบคุมจะไม่ได้รับโปรแกรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศจากผู้วิจัย

แต่จะได้รับแจกใบความรู้ในเรื่องกฎหมายความผิดเกี่ยวกับเพศปัจจัยที่ทำให้เกิดความผิดทางเพศ ใบความรู้เรื่องวิธีป้องกันตนเองจากการกระทำผิด ทักษะการปฏิบัติ และการเป็นสุภาพบุรุษ

ขั้นที่ 3 ขั้นประเมินผลการทดลอง

ผู้วิจัยจะทำการประเมินผล Pre-test กลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง ในสัปดาห์ที่ 1 หรือวัน

แรกของการทดลองโปรแกรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศที่มีต่อความรู้ เจตคติ และ พฤติกรรมทางเพศของนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3 ใช้เวลาประมาณ 20 นาที และจะทำการประเมิน Post-test ในสัปดาห์ที่ 3 หรือวันสุดท้ายของการได้รับความรู้หรือโปรแกรม ด้วยแบบสอบถามชุดเดิมอีกครั้ง ใช้เวลาประมาณ 20 นาทีเช่นกัน

จริยธรรมในการวิจัยและการพิทักษ์สิทธิ์

ผู้วิจัยเข้าพบผู้อำนวยการ โรงเรียน และกลุ่มตัวอย่างแนะนำตัวสร้างสัมพันธภาพ อธิบาย วัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอความร่วมมือในการทำวิจัยจากกลุ่มตัวอย่างและผู้ปกครองของกลุ่ม ตัวอย่าง และอธิบายให้กลุ่มตัวอย่างทราบว่า การตอบรับหรือการปฏิเสธการเข้าร่วมการวิจัย จะไม่มีผลต่อการเรียนแต่อย่างใด คำตอบหรือข้อมูลทุกอย่างที่ได้จะถือเป็นความลับไม่มีการเปิดเผยให้กับผู้ที่ไม่เกี่ยวข้อง และนำมาใช้เพื่อวัตถุประสงค์ในการวิจัยในครั้งนี้เท่านั้น ผลการวิจัย จะนำเสนอในภาพรวมละกลุ่มตัวอย่างสามารถแจ้งออกจากกรวิจัยเมื่อใดก็ได้ก่อนการวิจัยจะเสร็จสิ้นลง โดยไม่ต้องให้เหตุผลหรือคำอธิบายใดๆ ถ้ากลุ่มตัวอย่างตอบรับเข้าร่วมการวิจัยจึงให้กลุ่ม ตัวอย่างลงชื่อยินยอมเข้าร่วมวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Science for Window) version 11.5 โดยมีรายละเอียดการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละและค่าเฉลี่ย
2. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนของความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศทางเพศก่อนและหลังการได้รับโปรแกรมเพิ่มความรู้โดยใช้สถิติ Paired t-test
3. เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมทางเพศระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองโดยใช้สถิติ Pearson Chi-Square

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experimental research) เพื่อศึกษาผลของการใช้โปรแกรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศของนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษา 3 โดยศึกษาในกลุ่มนักเรียนชายมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนที่ผู้วิจัยเลือกโดยคำนึงถึงลักษณะต่างๆที่คล้ายคลึงกันจำนวน 2 โรงเรียนจำแนกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มเลือกโรงเรียนที่จะเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 76 คนโดยแบ่งกลุ่มทดลองที่ได้รับโปรแกรมจำนวน 38 คนและกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับความรู้ตามปกติจำนวน 38 คน นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางประกอบคำบรรยายดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง (ตารางที่ 1 – 5)

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเปรียบเทียบ ความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศของนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมที่ได้รับโปรแกรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศ ในแต่ละกลุ่ม

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศของนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมในระยะก่อนและหลังการทดลอง เปรียบเทียบโดยใช้สถิติ Pearson Chi-square

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ เกรดเฉลี่ย ค่าใช้จ่ายรายเดือน

ข้อมูลทั่วไป	กลุ่มควบคุม (N=38)		กลุ่มทดลอง (N=38)		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. อายุ						
14 ปี	21	55.3	23	60.5	44	57.9
15 ปี	17	41.7	14	36.8	31	40.8
16 ปี	-	-	1	2.6	1	1.3
2. เกรดเฉลี่ย						
2.00- 2.49	7	18.4	1	2.6	8	10.5
2.50- 2.99	10	26.3	13	34.2	26	34.2
3.00- 4.00	21	55.3	24	63.2	42	55.3
3. ค่าใช้จ่ายรายเดือน	เฉลี่ย 1,851.58 บาท		เฉลี่ย 2,459.48 บาท		เฉลี่ย 2,155 บาท	

จากตารางที่ 1 พบว่านักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในการศึกษาครั้งนี้ทั้งกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองอายุอยู่ระหว่าง 14 – 16 ปี โดยอายุ 14 ปีคิดเป็นร้อยละ 55.3 ของกลุ่มควบคุมและร้อยละ 60 ของกลุ่มทดลอง อายุ 15 ปีคิดเป็นร้อยละ 41.7 ของกลุ่มควบคุมและร้อยละ 36.8 ของกลุ่มทดลอง

ส่วนผลการเรียนเฉลี่ยกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองมีเกรดเฉลี่ยอยู่ในช่วง 3.00-4.00 มากที่สุดทั้ง 2 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 55.3 ในกลุ่มควบคุม และร้อยละ 63.2 ในกลุ่มทดลอง

การค่าใช้จ่ายรายเดือนพบว่ากลุ่มควบคุมได้รับเงินค่าใช้จ่ายรายเดือนเฉลี่ย 1,851.58 บาท ส่วนกลุ่มทดลองได้รับค่าใช้จ่ายรายเดือนเฉลี่ย 2,459.48 บาท ต่อเดือน

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามแหล่งที่ได้รับความรู้เรื่องเพศ

ข้อมูลทั่วไป	กลุ่มควบคุม(N=38)		กลุ่มทดลอง(N=38)		รวม(N=76)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
แหล่งที่ได้รับความรู้เรื่องเพศ						
- ครู	19	50	3	7.9	22	28.6
- เพื่อน	11	28.9	19	50	30	39
- พ่อแม่/ผู้ปกครอง	1	2.6	1	2.6	2	2.6
- สื่อสิ่งพิมพ์	-	-	1	2.6	1	1.3
- อินเทอร์เน็ต	2	5.3	3	7.9	5	6.6
- โทรทัศน์	-	-	1	2.6	1	1.3
- วีซีดี/วีดีโอ/ ดีวีดี	5	13.2	10	26.3	15	19.6

จากตารางที่ 2 พบว่านักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในการศึกษาครั้งนี้กลุ่มควบคุมได้รับความรู้เรื่องเพศจากครูมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมาคือได้จากเพื่อนคิดเป็นร้อยละ 28.9 ส่วนในกลุ่มทดลอง ได้รับความรู้เรื่องเพศจากเพื่อนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมาคือ จากวีซีดี วีดีโอ และดีวีดีคิดเป็นร้อยละ 26.3 และในทั้ง กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมพบว่าได้รับความรู้เรื่องเพศจากพ่อแม่เพียง ร้อยละ 2.6 เท่ากัน

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม ความถี่ของการคุยเรื่อง
เพศสัมพันธ์ และการปรึกษาปัญหาในเรื่องเพศ

ข้อมูลทั่วไป	กลุ่มควบคุม(N=38)		กลุ่มทดลอง(N=38)		รวม(N=76)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ความถี่ของการคุยเรื่องเพศสัมพันธ์						
- ไม่เคยเลย	1	2.6	4	10.5	5	6.6
- นานๆครั้ง	32	84.2	21	55.3	54	71.1
- เกือบทุกวัน	5	13.2	10	26.3	14	18.4
- ทุกวัน	-	-	3	7.9	3	3.9
การปรึกษาปัญหาในเรื่องเพศ						
- เพื่อน	18	47.4	22	57.9	39	51.3
- พ่อแม่ / ผู้ปกครอง	7	18.4	11	28.9	16	21.1
- พี่หรือน้อง	1	2.6	-	-	1	1.3
- หาจากอินเทอร์เน็ต	5	13.2	3	7.9	8	10.5
- ครู	6	15.8	-	-	9	11.8
- หาอ่านจากหนังสือ	1	2.6	-	-	1	1.3
- อื่นๆ	-	-	2	5.3	2	2.6

จากตารางที่ 3 พบว่านักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในการศึกษาครั้งนี้กลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองมีการคุยกันเกี่ยวกับเรื่องเพศนานๆครั้งมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 84.2 และ 55.3 ตามลำดับ รองลงมาคือคุยเรื่องเพศเกือบทุกวันคิดเป็นร้อยละ 13.2 ส่วนในกลุ่มควบคุม และร้อยละ 26.3 ในกลุ่มทดลอง และยังมีการพูดคุยเรื่องเพศทุกวันในกลุ่มทดลองกลุ่มเดียวคิดเป็นร้อยละ 7.9

ส่วนในหัวข้อการปรึกษาปัญหาเรื่องเพศพบว่า ทั้งกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองมีการปรึกษาปัญหานี้กับเพื่อนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 47.4 ในกลุ่มควบคุม และร้อยละ 57.9 ทั้งในกลุ่มทดลองและควบคุม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความสนใจข่าวการล้วงละเมิดเพศ และความรู้สึกเมื่อได้รับข่าวผู้หญิงถูกทำร้ายหรือล้วงละเมิดทางเพศ

ข้อมูลทั่วไป	กลุ่มควบคุม (N=38)		กลุ่มทดลอง (N=38)		รวม (N=76)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ความสนใจข่าวการล้วงละเมิดทางเพศ						
-ไม่เคยสนใจ	3	7.9	4	10.5	7	9.1
-สนใจบ้างบางข่าว	27	71.1	34	89.5	61	79.2
-สนใจติดตามอย่างสม่ำเสมอ	4	10.5	-	-	4	5.2
-สนใจและติดตามทุกๆข่าวที่มีการนำเสนอ	4	10.5	-	-	4	5.2

จากตารางที่ 4 พบว่านักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในการศึกษาครั้งนี้กลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองมีความสนใจข่าวการล้วงละเมิดทางเพศบ้างบางข่าวมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 71.1 ในกลุ่มควบคุม และ 89.5 ในกลุ่มทดลอง และในกลุ่มควบคุม ยังมีความสนใจติดตามข่าวอย่างสม่ำเสมอ คิดเป็นร้อยละ 10.5 และติดตามข่าวทุกๆข่าวที่มีการนำเสนอคิดเป็นร้อยละ 10.5 แต่ไม่มีการติดตามและสนใจข่าวของทุกๆข่าวที่มีการนำเสนอในกลุ่มทดลอง

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความรู้สึกเมื่อได้รับข่าวผู้หญิงถูกทำร้ายหรือล่วงละเมิดทางเพศ

ข้อมูลทั่วไป	กลุ่มควบคุม (N=38)		กลุ่มทดลอง (N=38)		รวม (N=76)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ความรู้สึกเมื่อได้รับข่าวผู้หญิงถูกทำร้ายหรือล่วงละเมิดทางเพศ						
- เฉยๆ	6	15.8	8	21	14	18.3
- สงสาร	17	44.7	16	42.2	33	42.9
- สงสารและอยากช่วยเหลือ	11	28.9	2	5.3	13	16.9
- ผู้ชายไม่ดี	2	5.3	10	26.3	12	15.7
- ผู้หญิงไม่ดี	2	5.3	1	2.6	3	3.9
- อื่นๆ	-	-	1	2.6	1	1.3

จากตารางที่ 5 พบว่าความรู้สึกของนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เกี่ยวกับเรื่องการได้รับข่าวการล่วงละเมิดทางเพศหรือการถูกทำร้ายของผู้หญิงพบว่าทั้งกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองมีความสงสารมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 44.7 และ 42.2 ตามลำดับรองลงมาพบว่าในกลุ่มควบคุมรู้สึกสงสารและอยากช่วยเหลือ ร้อยละ 28.9 ส่วนในกลุ่มทดลองพบว่ารู้สึกว่าคุณชายไม่ดี ร้อยละ 26.3 และยังให้ความเห็นอื่นๆคือทั้งผู้ชายและผู้หญิงไม่ดีร้อยละ 2.6

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเปรียบเทียบร้อยละ ค่าเฉลี่ยของคะแนน ความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศของนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการได้รับโปรแกรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศ โดยแต่ละกลุ่มทดสอบด้วยสถิติ Paired t - Test

ตารางที่ 6 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความรู้ เจตคติและพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศของกลุ่มทดลองก่อนและหลังการได้รับ โปรแกรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศ

กลุ่มทดลอง	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		t	p - vale
	X	S.D.	X	S.D.		
ความรู้เรื่องการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศ	5.24	1.923	6.26	1.735	-3.363*	.002
เจตคติเรื่องการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศ	33.63	2.898	35.24	3.605	-3.683*	.001
พฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศ	5.58	2.445	7.16	2.345	-4.721*	.000

P< .01

จากตารางที่ 6 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนน ความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมทางเพศกลุ่มที่ได้รับ โปรแกรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศภายหลังการทดลองสูงกว่าก่อนทดลองเมื่อนำมาเปรียบเทียบกันโดยสถิติทาง Paired t-test พบว่าสูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ

P< .01

ตารางที่ 7 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความรู้ เจตคติ และ พฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศของกลุ่มควบคุมก่อนและหลัง การได้รับโปรแกรมการป้องกัน ตนเองจากการกระทำผิดทางเพศ

กลุ่มควบคุม	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		t	p - vale
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.		
ความรู้เรื่องการ ป้องกันตนเองจาก การกระทำผิดทาง เพศ	6.24	1.149	5.92	1.402	.979	.334
เจตคติเรื่องการ ป้องกันตนเองจาก การกระทำผิดทาง เพศ	34.53	2.447	35.50	2.480	-1.615	.115
พฤติกรรมการ ป้องกันตนเองจาก การกระทำผิดทาง เพศ	6.29	1.659	6.26	2.036	.063	.995

จากตารางที่ 7 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้ เจตคติและพฤติกรรมการป้องกันตนเอง จากการกระทำผิดทางเพศของกลุ่มควบคุมจะเห็นได้ว่ามีคะแนนในด้านของความรู้และพฤติกรรม การป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศลดลง จาก 6.24 ลดลงเป็น 5.29 และ 6.29 เป็น 6.26 ส่วนคะแนนด้านเจตคติการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศเพิ่มขึ้นจาก 34.53เป็น 35.50 เมื่อนำมาเปรียบเทียบกัน โดยสถิติทาง Paired t- test พบว่า ไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศของนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมในระยะก่อนและหลังการทดลอง เปรียบเทียบโดยใช้สถิติ Pearson Chi-square

ตารางที่ 8 แสดงการเปรียบเทียบจำนวนของจำนวนคนและระดับคะแนนของคะแนนความรู้ เจตคติ และ พฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนได้รับโปรแกรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศ

หัวข้อ	ก่อนได้รับโปรแกรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศ								p-value
	กลุ่มทดลอง				กลุ่มควบคุม				
	ระดับคะแนน								
	ต่ำ	ปานกลาง	ดี	ดีมาก	ต่ำ	ปานกลาง	ดี	ดีมาก	
	(n)%	(n)%	(n)%	(n)%	(n)%	(n)%	(n)%	(n)%	
ความรู้เรื่อง การป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศ	19 (50)	7 (18.4)	8 (21)	4 (10.6)	10 (26.3)	10 (26.3)	14 (36.8)	4 (10.6)	.175
เจตคติเรื่อง การป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศ	9 (23.8)	13 (34.2)	13 (34.2)	3 (7.8)	10 (26.3)	6 (15.6)	13 (34.3)	9 (23.8)	.131
พฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศ	14 (36.8)	6 (15.6)	9 (23.8)	9 (23.8)	12 (31.7)	6 (15.6)	11 (28.9)	9 (23.8)	.95

จากตารางที่ 8 พบว่า ก่อนการทดลอง พบว่ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีระดับคะแนนความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 9 แสดงการเปรียบเทียบจำนวนคนและระดับคะแนนของคะแนนความรู้ เจตคติ และ พฤติกรรมการ ป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศของกลุ่มทดลองและกลุ่ม ควบคุมหลังได้รับ โปรแกรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศ

หัวข้อ	หลังได้รับ โปรแกรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศ								p-value
	กลุ่มทดลอง				กลุ่มควบคุม				
	ระดับคะแนน				ระดับคะแนน				
	ต่ำ	ปาน	ดี	ดีมาก	ต่ำ	ปาน	ดี	ดีมาก	
	กลาง			กลาง					
	(n)%	(n)%	(n)%	(n)%	(n)%	(n)%	(n)%	(n)%	
ความรู้เรื่อง การ ป้องกันตนเอง จาก การกระทำ ผิดทาง เพศ	6 (15.7)	13 (34.2)	10 (26.3)	9 (23.8)	15 (39.4)	7 (18.4)	12 (31.6)	4 (10.6)	.05*
เจตคติเรื่อง การป้องกัน ตนเองจาก การกระทำ ผิดทาง เพศ	11 (28.9)	8 (21.1)	8 (21.1)	11 (28.9)	10 (26.3)	13 (34.2)	8 (21.1)	7 (18.4)	.546
พฤติกรรม การป้องกัน ตนเองจาก การกระทำ ผิดทาง เพศ	10 (26.3)	9 (23.8)	6 (15.7)	13 (34.2)	11 (28.9)	18 (47.3)	5 (13.2)	4 (10.6)	.048*

P < .05

จากตารางที่ 9 พบว่าหลังการทดลองกลุ่มทดลอง พบว่ากลุ่มทดลองมีระดับคะแนนความรู้ หลังได้รับ โปรแกรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศ ระดับดีมากร้อยละ 23.8 และร้อยละ 10.6 ในกลุ่มควบคุม ส่วนผู้ที่มีคะแนนความรู้ในระดับต่ำในกลุ่มทดลองมีร้อยละ 17.7 และร้อยละ 39.4 ในกลุ่มควบคุม ส่วนระดับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศของกลุ่มทดลองพบว่าระดับดีมากร้อยละ 34.2 และร้อยละ 10.6 ในกลุ่มควบคุม ส่วนผู้ที่มีพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศในระดับต่ำในกลุ่มทดลองมีร้อยละ 26.3 และร้อยละ

28.9 ในกลุ่มควบคุมซึ่งเมื่อทดสอบด้วยวิธีทางสถิติแล้วพบว่ากลุ่มทดลองมีระดับความรู้และพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $P < .05$

ส่วนคะแนนในด้านเจตคติด้านการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศพบว่าหลังการทดลองกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีเจตคติด้านการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi-experimental research) รูปแบบการวัดก่อนและหลังการทดลอง (The pretest-posttest control group design) เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็นสองกลุ่มคือกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยกลุ่มทดลองจะได้รับความรู้เรื่องเพศ ตามโปรแกรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ส่วนกลุ่มควบคุมจะได้รับการสอนตามปกติในสถานศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาเปรียบเทียบความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศในนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง ในระยะก่อนและหลังการได้รับ โปรแกรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศ

สรุปผลการวิจัย

1. นักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับโปรแกรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศมีความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศภายหลังการทดลอง สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. นักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม หลังได้รับโปรแกรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศมีความรู้และพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากผลการวิจัยพบว่านักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับโปรแกรมป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศมี ความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศภายหลังการทดลอง สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

โปรแกรมการการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศมีผลทำให้ นักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศเพิ่ม

มากขึ้นเพราะโปรแกรมดังกล่าว เป็นการให้ความรู้ทางด้านเพศ และกฎหมายเกี่ยวกับความผิดทางเพศ เป็นการสอน กระตุ้น ให้นักเรียนได้มีความรู้เพิ่มขึ้นเพื่อนำไปวิเคราะห์ และใช้ได้จริงในทางที่ถูกต้องเหมาะสม การให้ความรู้ในโปรแกรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศ ไม่ได้มีเฉพาะการบรรยายเพียงอย่างเดียวเท่านั้น ในโปรแกรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศ ยังได้นำเอาหลักทฤษฎี การเรียนรู้ต่างๆเข้ามาประกอบการเรียนรู้ด้วย เช่น ทฤษฎีการเรียนรู้ของ Bandula(1977) ที่เน้น ให้นักเรียนได้มีการสังเกตจากตัวแบบที่เกิดขึ้นจริง แม้ว่าจะเป็นตัวแบบที่ทำให้ความรู้สึกเป็นลบ แต่ตัวแบบดังกล่าวก็สามารถที่จะกำกับ และสร้างความรู้สึกลึกที่ไม่อยากกระทำผิด ไม่อยากเอาเยี่ยงอย่าง อันทำให้กำกับพฤติกรรมที่ไม่ดีได้ในรูปแบบหนึ่ง โดยนอกจากนี้ การที่มีการเรียนรู้โปรแกรมจากการทำกิจกรรมกลุ่มการระดมสมองและความคิดร่วมกันนั้น เป็นการกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการสังเกตตนเอง และเกิดกระบวนการตัดสินใจ และแสดงปฏิกิริยาต่อตนเองในการแสดงพฤติกรรมนั้นๆ นอกจากนี้โปรแกรมที่ได้จัดให้มีการอภิปรายเป็นกลุ่มย่อยซึ่งเป็นวิธีที่เหมาะสมกับพัฒนาการของวัยรุ่นที่ชอบอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม ชอบแสดงความคิดเห็นเป็นอิสระโดยไม่ต้องการให้ผู้ใหญ่มาคำหนดความคิดของตนเอง (สุชา จันทรอม, 2543) ดังนั้นการจัดนักเรียนให้เป็นกลุ่มย่อยมีสมาชิกไม่มาก สามารถทำให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่

การที่นักเรียนได้รับโปรแกรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศ ได้รับการกระตุ้นทางอารมณ์ของนักเรียนที่เข้าโปรแกรม ได้มีการชมเชย ยกย่อง เสริมแรง และให้กำลังใจ เมื่อมีการแสดงความคิดเห็นในสิ่งที่ถูกต้องและเหมาะสม และเมื่อมีการแสดงปฏิกิริยาในเชิงลบ ผู้วิจัย ได้ใช้คำพูดในการให้นักเรียนได้คิดว่าถ้าทำกริยานั้นจะเกิดอะไรต่อไปโดยให้นักเรียนอื่นที่เข้าร่วมโปรแกรมเป็นตัวกระตุ้นอีกทางหนึ่งด้วย เมื่อนักเรียนได้มีการรับรู้ถึงสิ่งที่เกิดขึ้นแล้วนั้นก็เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้น โดยความรู้ดังกล่าวถือได้ว่าเป็นการพัฒนาความรู้และทักษะที่จำเป็นในเรื่องเพศ และการที่มีพฤติกรรมทางเพศที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับ King and Tarstano (1982) ที่กล่าวว่าผลของการสอนให้ความรู้จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้าน ความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติ นอกจากนี้สื่อการสอนที่น่าสนใจ ยังมีส่วนที่ช่วยให้การเรียนรู้ มีประสิทธิภาพ มากยิ่งขึ้นอีกด้วย ทั้งทางด้านการได้เห็นจากต้นแบบจริง ผ่านสื่อ เช่น สื่อวีซีดี ที่มีทั้งภาพและเสียง ผ่านการสอนที่ใช้ โปรแกรมจากคอมพิวเตอร์ การสร้างสถานการณ์สมมติ การได้แสดงและออกความคิดเห็นในสิ่งที่ถูกต้อง สิ่งต่างๆเหล่านี้เพิ่มความสนใจและอยากเรียนรู้ ในสิ่งที่ผู้วิจัยอยากสื่อมากกว่าการสอนที่ใช้การบรรยายแบบปากเปล่า ซึ่งสอดคล้องกับ วีรสิทธิ์ สิทธิกร (2535) กล่าวถึง การที่สื่อมีทั้งภาพ แสง สี เสียง และการเคลื่อนไหวทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจมากขึ้น โดยในโปรแกรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศผู้วิจัยได้ใช้เป็นวีซีดีเรื่อง “จาใหญ่คุณเด็ก” ซึ่งได้รับความสนใจจากกลุ่มที่ได้รับการทดลองมากเช่นกัน นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้จัดทำสื่อการเรียนรู้

สำหรับกลุ่มทดลองในรูปแบบของใบความรู้โดยมีวัตถุประสงค์ให้สามารถนำมาอ่านทบทวนทำความเข้าใจได้ และเลือกใช้สื่อที่สามารถเห็นได้จริงจากชีวิตประจำวัน ซึ่งสิ่งเหล่านี้มีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้สามารถที่จะทำให้กลุ่มทดลองเปลี่ยนแปลงความรู้ เจตคติและพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศให้ได้ผลมากยิ่งขึ้น (นที เกื้อกูลกิจการ, 2541)

ซึ่งจากการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบทดสอบความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศพบว่า กลุ่มทดลองมีความรู้เรื่องการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศในระดับพอใช้คือคิดเป็นร้อยละ 68 ข้อที่ได้คะแนนน้อยสุดคือ การมีอาวุธในครอบครองขณะบังคับหรือข่มขืนใจผู้อื่นจะไม่ต้องได้รับโทษหนักเพิ่มขึ้น ข้อนี้กลุ่มทดลองตอบถูกเพียงร้อยละ 39 เนื่องจากกลุ่มทดลองไม่มีความรู้ และไม่เข้าใจว่าการมีอาวุธจะทำให้ได้รับโทษที่หนักขึ้นกว่าธรรมดาเพราะเข้าใจว่าก็ถูกลงโทษเหมือนกัน แต่หลังจากได้รับโปรแกรมเพิ่มความรู้แล้วกลุ่มทดลองมีความรู้เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 61 ส่วนรายชื่อที่ได้คะแนนมากที่สุดคือข้อการข่มขืนหมายถึง การได้มีเพศสัมพันธ์โดยมิได้สมัครใจ ซึ่งกลุ่มควบคุมตอบถูกร้อยละ 89 และหลังการทดลองตอบถูกร้อยละ 92 แสดงว่ากลุ่มทดลองมีความเข้าใจในระดับดีว่าการข่มขืนคือการที่มีเพศสัมพันธ์โดยมิได้สมัครใจ ที่น่าสังเกต คือในข้อคำถาม ถ้าดื่มสุราและกระทำผิดผู้ที่กระทำผิดจะร้องขอให้ศาลลดหย่อนโทษให้ โดยอ้างว่าเกิดจากความเมาได้ ข้อนี้ก่อนการทดลอง กลุ่มทดลองตอบถูกเพียงร้อยละ 45 และหลังการทดลองเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 55 และข้อ 7 ถ้าเราล่อลวงผู้หญิงไปให้ผู้อื่นสำเร็จความใคร่ต้องได้รับโทษทั้งจำทั้งปรับ ก่อนการทดลองกลุ่มทดลองตอบถูกร้อยละ 53 และ หลังการทดลองตอบถูกเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 76 จะเห็นได้ว่ากลุ่มทดลองมีความรู้เรื่องเกี่ยวกับบทลงโทษเมื่อกระทำผิดกฎหมายทางเพศอยู่ในระดับต่ำ และเมื่อมีความรู้ที่อยู่ในระดับต่ำนั้นจะทำให้เกิดการกระทำผิดเพราะขาดความรู้ และคิดว่าสิ่งที่ทำนั้นไม่ผิด ขาดการยับยั้งชั่งใจ อันจะทำให้ถูกชักชวนหรือให้กระทำในสิ่งที่ไม่ควรทำได้ง่าย แต่เมื่อมีความรู้เพิ่มขึ้นแล้วก็ส่งผลในเรื่องของเจตคติ และพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศด้วย

ในด้านของเจตคติเรื่องการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศ ก่อนการทดลอง กลุ่มทดลอง มีเจตคติในเรื่องการข่มขืนที่เกิดขึ้นเกิดเนื่องจากฝ่ายหญิงเป็นฝ่ายข่มขืนก่อน ข้อนี้กลุ่มทดลองส่วนใหญ่ตอบเห็นด้วยน้อยร้อยละ 42.1 และเห็นด้วยร้อยละ 32.4 โดยตอบไม่เห็นด้วยเพียงร้อยละ 10.5 และส่วนใหญ่กลุ่มทดลองจะมีเจตคติในเรื่องเพศดีโดยเฉพาะในข้อที่ถามว่าการเป็นสุภาพบุรุษเป็นสิ่งที่ควรปฏิบัติ ซึ่งกลุ่มทดลองมีเจตคติเห็นด้วยมากที่สุดถึงร้อยละ 84.2 หลังจากได้รับโปรแกรมการทดลอง ซึ่งอาจจะเห็นได้ว่าในโปรแกรมการทดลองมีการชี้ให้เห็นถึงสิ่งที่ควรปฏิบัติและข้อดีของการปฏิบัติตัวเป็นสุภาพบุรุษคือ การได้รับการยอมรับของสังคม รวมถึงได้รับแรงกระตุ้น และส่งเสริม การเป็นสุภาพบุรุษ รวมถึงข้อที่กล่าวว่าการล่วงละเมิดทางเพศกับผู้หญิง

เป็นสิ่งที่ไม่ควรปฏิบัติ ชื่อนี้กลุ่มทดลองก็มีความเห็นด้วยเพิ่มมากขึ้นเช่นกัน ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีของBandura (1977) ที่กล่าวว่า การกระตุ้นทางอารมณ์หรือการได้รับการเสริมแรงจะทำให้ได้มีการปรับเปลี่ยนแนวคิดและพฤติกรรมได้ดีขึ้น

ส่วนในด้านพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศ กลุ่มทดลองมีพฤติกรรมในเรื่องเกี่ยวกับการช่วยเหลือผู้หญิงในระดับต่ำ ในข้อประเมินพฤติกรรมที่ถามว่า ถ้าท่านเห็นผู้หญิงทำร้ายท่านจะเพิกเฉย กลุ่มตัวอย่างตอบใช้ร้อยละ 47 ซึ่งกลุ่มตัวอย่างไม่ยอมเข้าไปยุ่งในเหตุการณ์เหล่านั้น เพราะกลัวจะโดนทำร้ายด้วย ซึ่งทางผู้วิจัยได้ให้รายละเอียดว่า การเข้าไปช่วยช่วยได้หลายวิธี วิธีหนึ่งคือการแจ้งผู้ใหญ่หรือตำรวจ หรือตะโกนดังกๆว่าตำรวจมา ก็จะช่วยเหลือผู้หญิงได้เช่นกัน นอกจากนี้ ในโปรแกรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศ ยังได้มีการให้ความรู้ในเรื่องการเป็นสุภาพบุรุษ เป็นส่วนที่ช่วยให้หลังการทดลองมีผู้ตอบว่าจะช่วยเหลือผู้หญิงที่ถูกทำร้ายเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 79 นอกจากนี้ในรายละเอียดของการวัดพฤติกรรม โดยข้อคำถามต่างๆทำให้กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมที่ดีขึ้น โดยดูได้จาก ข้อถ้ามีเพื่อนชวนท่านล่องทะเลมิคทางเพศผู้หญิงท่านจะทำซึ่งก่อนการทดลองตอบใช้ร้อยละ 21 หลังการทดลองลดลงเพียงร้อยละ 15 และข้อคำถามที่ว่า ท่านจะไม่ทำพฤติกรรมที่ท่านรู้ว่าเป็นสิ่งผิดและไม่ควรทำกับผู้หญิง โดยตอบใช้ร้อยละ 66 ก่อนการทดลอง และเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 84 หลังได้รับการทดลอง

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงทำให้นักเรียนชายที่เข้าร่วมโปรแกรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศมีความรู้ เจตคติและพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศดีกว่าก่อนการเข้ารับโปรแกรม

2.นักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในกลุ่มทดลองหลังได้รับ โปรแกรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศมีความรู้และพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การที่หลังทดลองกลุ่มทดลองมีความรู้และพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอย่างเห็นได้ชัด เนื่องจากโปรแกรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศ ได้ให้กระบวนการเรียนรู้อย่างเป็นระบบอย่างที่ได้อธิบายในข้อ 1 แล้ว ทำให้กลุ่มทดลองมีความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศ มากกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับโปรแกรม โดยในด้านความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศก่อนทดลองไม่แตกต่างกัน แต่หลังจากที่ได้รับโปรแกรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศจากผู้วิจัยกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีความรู้แตกต่างกัน

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยคุณได้จากระดับความรู้เรื่องการป้องกันตนจากการกระทำผิดทางเพศ หลังได้รับการทดลอง กลุ่มทดลองมีผู้ที่มีระดับความรู้เรื่องการป้องกันตนจากการกระทำผิดทางเพศอยู่ในระดับดีมากร้อยละ 23.8 ขณะที่ในกลุ่มควบคุมมีอยู่ร้อยละ 10.6 ซึ่งในด้านของความรู้เรื่องการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศหลังการทดลองเห็นได้ว่า กลุ่มทดลองมีคะแนนรวมหลังทดลอง 237 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 78 ส่วนกลุ่มควบคุมได้คะแนนรวม 224 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 74 ข้อที่ได้คะแนนเพิ่มมากที่สุดในกลุ่มทดลองคือข้อคำถาม การมีอาวุธในครอบครองขณะบังคับหรือข่มขืนผู้อื่นจะไม่ต้องรับโทษหนักขึ้น ในข้อนี้กลุ่มทดลองมีการตอบถูกจากร้อยละ 39 เป็นร้อยละ 61 ขณะที่กลุ่มควบคุมตอบถูกก่อนการทดลองร้อยละ 61 และลดลงเป็นร้อยละ 31 หลังการทดลอง ส่วนข้อที่ได้คะแนนน้อยที่สุดในกลุ่มทดลองคือคำถามเดียวกัน และจะเห็นว่ากลุ่มทดลองมีคะแนนในด้านความรู้เพิ่มมากกว่ากลุ่มควบคุม โดยในกลุ่มทดลองมีการนำการเรียนรู้จากโปรแกรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศ เพราะผู้วิจัยได้นำเอาสื่อ และแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียน การกระตุ้นให้กลุ่มทดลองได้หาความรู้จากสื่ออย่างอื่น และการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจากบุคคลอื่นควบคู่กันไปโดยเป็นสิ่งที่ เห็นได้ และเรียนรู้ได้ โดยที่อาจจะไม่จำเป็นต้องมีเฉพาะในการเรียน การสอนอย่างเดียว ความรู้เรื่องเพศยังมาได้จากบุคคลอื่น ได้อีกซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐฤติ สันทรัพย์สมบูรณ์ (2541) ที่วิจัยพบว่า แหล่งที่ได้รับความรู้เรื่องเพศ คือเพื่อน และการศึกษา ของ ศิริชัย ศรีสอน (2543) แสดงให้เห็นว่า นักศึกษาวิทยาลัยครูที่อ่านหนังสือพิมพ์และนิตยสารเกี่ยวกับเรื่องเพศศึกษาจะมีความคิดเห็นในเรื่องเพศที่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นไปได้ว่าการอ่านหนังสือหรือการหาความรู้เพิ่มเติมเรื่องเพศจะทำให้มีระดับความรู้เพิ่มขึ้น และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการแก้ไขปัญหาได้มากขึ้น

ส่วนคะแนนทางด้านพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศนั้นพบว่าก่อนการทดลองกลุ่มทดลองมีระดับคะแนนทางด้านพฤติกรรมไม่แตกต่างจากกลุ่มควบคุม แต่ภายหลังจากการทดลอง พบว่ากลุ่มทดลอง มีคะแนนพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศสูงกว่ากลุ่มควบคุมโดย กลุ่มทดลองมีผู้ที่มีพฤติกรรมในระดับดีมากเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 10.6 เป็นร้อยละ 23.8 ขณะที่ ในกลุ่มควบคุมมีผู้ที่มีพฤติกรรมในระดับดีมากลดลงจากร้อยละ 23.6 เหลือร้อยละ 10.5 ข้อที่ได้คะแนนสูงสุดของกลุ่มทดลองคือข้อที่ท่านจะไม่ทำพฤติกรรมที่ท่านรู้ว่าเป็นสิ่งผิดและไม่ควรทำกับผู้อื่นร้อยละ 84 และร้อยละ 92 ในกลุ่มควบคุม ส่วนข้อที่ได้คะแนนน้อยสุดของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมคือข้อคำถามถ้ามีเพื่อนชวนท่านไปดูหนัง / วิดีโอ / อินเทอร์เน็ต กระตุ้นอารมณ์ทางเพศ และข้อคำถามถ้ามีเพื่อนชวนท่านไปอ่านหนังสือกระตุ้นอารมณ์ทางเพศ ท่านจะทำ โดยตอบใช่ร้อยละ 74 เท่ากันทั้งก่อนและหลังการทดลอง ซึ่งเท่ากับกลุ่มควบคุมที่ตอบใช่ ร้อยละ 26 ก่อนการทดลอง และหลังทดลอง ซึ่งอาจเกิดมาจากการให้กลุ่มทดลองได้เห็น

ซึ่งข่าวการล่วงละเมิดทางเพศ สิ่งที่มาคือการได้รับรู้ถึงบทลงโทษและผลที่เกิดจากการกระทำ จากข่าวสารนั้นๆ โดยค่อยเปิดรับทีละขั้นตอน ทำให้เพิ่มความรู้ความเข้าใจในเรื่องการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศมากขึ้นซึ่งตรงกับการศึกษาของ ขวัญชนก ศิริวัฒนกาญจน์ (2541) พบว่า แหล่งความรู้เรื่องเพศส่วนใหญ่มาจากหนังสือทั่วไป ร้อยละ 24 และสอดคล้องกับการศึกษาของ รัตนจินต์ สุดเสงี่ยม (2536) พบว่าแหล่งข้อมูลด้านเพศศึกษาที่สำคัญคือสื่อต่างๆ ได้แก่หนังสือพิมพ์ ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาเป็นส่วนหนึ่งของโปรแกรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศจึงทำให้ระดับความรู้ของกลุ่มทดลองมีมากกว่ากลุ่มควบคุม โดยการได้รับรู้ผลของการกระทำ บทลงโทษของผู้กระทำความผิด เป็นผลให้ผู้ที่มีความรู้เกิดความเกรงกลัว ไม่สามารถที่จะกระทำหรือคิดจะกระทำไม่ได้ เพราะถูกบังคับโดยกฎหมายที่ไม่อนุญาตให้ทำในสิ่งที่ผิด พฤติกรรมทางเพศที่แสดงออกมานั้น จะเห็นได้ว่าปัจจัยภายนอก อย่างเช่น การเพิ่มความเข้มงวดของกฎหมาย การดูแลเอาใจใส่จากผู้ปกครองและครูอย่างใกล้ชิด สิ่งเหล่านี้ย่อมทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้เช่นกัน ซึ่งกรณีเปลี่ยนแปลงโดยการรับรู้และเห็นผลของการกระทำผิดตามกฎหมายการเปลี่ยนแปลง นี้เป็นการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมโดยการถูกบังคับ ซึ่งเป็นหนึ่งในปัจจัยการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม (ประภาพัญญ์ สุวรรณ ,2526) ซึ่งจากแนวคิดนี้เองที่ผู้วิจัยได้นำมาสร้างเป็นโปรแกรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศ ร่วมกับการนำเหตุการณ์ข่าวที่เห็นได้ในชีวิตประจำวัน การก่อความผิดเกี่ยวกับเพศในปัจจุบัน และผลกระทบที่เกิดขึ้นจริงของผู้กระทำ และผู้ถูกระทำ จึงทำให้กลุ่มทดลองมีความรู้ และพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศดีกว่ากลุ่มควบคุม

ส่วนคะแนนในด้านเจตคติการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศ ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่าคะแนนเจตคติการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศก่อนและหลังการทดลองไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะ เจตคติเป็นสิ่งที่สะสมสืบทอดมาโดยต้องใช้ระยะเวลาในการเปลี่ยนแปลง โดยเจตคติสามารถที่จะเปลี่ยนได้จากหลายปัจจัย เช่นประสบการณ์ การรับรู้ ความคิดเห็น อารมณ์ สิ่งแวดล้อม (ชม ภูมิภาค, 2523) และการเปลี่ยนแปลงของเจตคติต้องอาศัยเวลาในการเปลี่ยนแปลง ในโปรแกรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศของผู้วิจัย อาจจะใช้เวลาในการให้โปรแกรมน้อยเกินไปทำให้กลุ่มทดลองได้รับรู้แต่ยังไม่สามารถที่จะเปลี่ยนเจตคติได้ ซึ่งถ้ามีการติดตาม กระตุ้น และให้ความรู้แก่กลุ่มทดลองอย่างต่อเนื่อง และเพิ่มระยะเวลาให้มากขึ้น อาจจะสามารถทำให้กลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมมีเจตคติที่ดีขึ้นได้

ข้อเสนอแนะในนำผลวิจัยไปใช้

1.ควรมีการอบรมและให้ใช้โปรแกรมแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อให้เกิดการป้องกันการกระทำผิดทางเพศในกลุ่มของนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 นอกจากนี้ควรมีการปลูกฝัง แนวคิดการเป็นสุภาพบุรุษ และเน้นให้ปฏิบัติอย่างสม่ำเสมออีกด้วย

2.ควรรนำโปรแกรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศ ไปใช้กับนักเรียนมัธยมปีที่ 3 ในโรงเรียนอื่นๆ และกลุ่มผู้ที่เรียนนอกระบบการศึกษา อย่างเช่นการศึกษานอกโรงเรียน โรงเรียนอาชีวะ เพื่อเพิ่มความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศ ให้เพิ่มมากขึ้น โดยครู หรืออาจารย์ในโรงเรียนสามารถใช้ได้ด้วยตนเอง

3.ควรรนำโปรแกรมไปใช้กับผู้หญิงด้วย ในด้านการป้องกันตนเองออกจากการกระทำผิดทางเพศ ในด้านของกฎหมาย และการป้องกันตนเองจากสถานการณ์ที่เป็นอันตราย

ข้อเสนอในการทำวิจัยต่อไป

1.ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมในเรื่องปัจจัยที่ทำให้เด็กวัยรุ่นก่อนความผิดในคดีเกี่ยวกับเพศ เพื่อจะได้เป็นแนวทางในการเรียนรู้และหาทางป้องกันการกระทำผิดทางเพศในเด็กวัยรุ่นต่อไป

2.ควรรสำรวจ แนวคิด และความคิดเห็นของเด็กวัยรุ่นเกี่ยวกับการกระทำผิดกฎหมาย เกี่ยวกับความผิดทางเพศเพื่อใช้เป็นแนวทางการเรียนรู้เพิ่มเติม

3.ควรมีการติดตามวัดผลความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมเป็นช่วงๆอีกครั้งเพื่อดูว่าจะมีการเกิดความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมที่ดีขึ้นจริงหรือไม่

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กรมพินิจ, ศูนย์ข้อมูลสารสนเทศ สำนักพัฒนาระบบงานยุติธรรมเด็กและเยาวชน. (2547).

<http://www.djop.go.th>

กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ. (2543). แนวทางการให้การศึกษาเรื่องชีวิตและครอบครัวศึกษา
ขอบข่ายสาระตามช่วงชั้น.

กระทรวงสาธารณสุข, กรมอนามัย. (2545). การสอนเพศศึกษาสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-
ระดับ มัธยมศึกษาปีที่ 3. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สหกรณ์การเกษตรแห่ง
ประเทศไทย.

กองสถิติกระทรวงสาธารณสุข. (2538). สถิติสาธารณสุขพ.ศ.2537-2539. กรุงเทพมหานคร:
อาคารสังเคราะห์.

กองสถิติกระทรวงสาธารณสุข. (2543). สถิติสาธารณสุข. กรุงเทพมหานคร: อาคารสังเคราะห์.

กองอนามัยโรงเรียน. (2538). การประเมินผลโครงการพัฒนาบุคลากรเพื่อการดำเนินงานป้องกัน
โรคเอดส์ในวัยรุ่น. กรุงเทพมหานคร: กองอนามัยโรงเรียน.

ขวัญชนก ศิริวัฒน์กาญจน์. (2541). พฤติกรรมทางเพศและปัจจัยที่สามารถร่วมทำนายการมี
เพศสัมพันธ์ของเยาวชนหญิงโสด ในสังกัดศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดอุดรธานี.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาการเจริญพันธุ์และวางแผนประชากร
มหาวิทยาลัยมหิดล.

คณิต ฒ นคร. (2532). กฎหมายอาญาภาคความผิด. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

จุฑามาศ นุชนารถ. (2531). การมีเพศสัมพันธ์และการคุมกำเนิดของกลุ่มนักเรียนวัยรุ่นระดับ
มัธยม ปลายสายสามัญ ในจังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาการ
เจริญพันธุ์และการวางแผนประชากร มหาวิทยาลัยมหิดล.

จุฬารัตน์ ห้าวหาญ. (2538). พฤติกรรมทางเพศ และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีเพศสัมพันธ์
ของนักเรียนวัยรุ่นชายในเขตบางเมืองสุรินทร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาการ
เจริญพันธุ์และการวางแผนประชากร มหาวิทยาลัยมหิดล.

ชม ภูมิภาค. (2523). จิตวิทยาการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.

ชวาล แพรัตกุล. (2526). เทคนิคการวัดผล. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

- ณัฐฤดี สันทรัพย์สมบุรณ์. (2541). ปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมทางเพศของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ดวงหทัย นุ่มนวล. (2546). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ทวีป อภิลิทธิ. (2524). ยุทธศาสตร์การสอน. กรุงเทพฯ: เจริญวิทย์การพิมพ์.
- นที เกื้อกูลกิจการ. (2537). การสอนผู้รับบริการในโรงพยาบาล. สงขลา: ชานเมืองการพิมพ์.
- บัณฑิตราชสถาน. (2530). พจนานุกรมทางสังคม ไทย-อังกฤษ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- ประคอง วรรณสูตร. (2542). สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประภาพร สุวรรณ. (2526). ทัศนคติการวัดการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย. กรุงเทพมหานคร: พีระวิทยา.
- ผกา สัตยธรรม. (2524). เทคนิคการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เรือนแก้ว.
- พรพิมล เจียมนาครินทร์. (2539). พัฒนาการวัยรุ่น. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: ดันอ้อ แกรมมี่.
- พัชรา อุบลสวัสดิ์. (2535). ผลการให้ความรู้เพื่อการพัฒนาความสามารถตนเองในการป้องกันโรคเอดส์ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- พิมพ์พรรณ ศิลปะสุวรรณ. (2536). ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมเพศสัมพันธ์ของคณาจารย์วัยรุ่นในโรงงานอุตสาหกรรม เขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล. วิทยานิพนธ์ดุขุฎิบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล.
- พูนสุข ช่วยทองและคณะ. (2541). ประสบการณ์ทางเพศ สิ่งกระตุ้นทางเพศ และการใช้เวลาว่างของเยาวชนชายและหญิงในวิทยาลัยเทคนิค. จุฬาลงกรณ์วารสาร 42.3: 183-95.
- ไพศาล หวังพานิช. (2536). การวัดผลทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- มรกต พุทศุภะ. (2541). การศึกษาคุ้มครองดูแลเกี่ยวกับการล่วงละเมิดทางเพศนักเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาประถมศึกษา ภาควิชาประถมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มานิตย์ จุมปา. (2545). ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับกฎหมาย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ขงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานต์. (2540). การสอนทักษะชีวิตเพื่อป้องกันการใช้สารเสพติด. รายงานการประชุมวิชาการสุศึกษาแห่งชาติ ครั้งที่8. นครปฐม: โรงพิมพ์สถาบันพัฒนาสาธารณสุขอาเซียน มหาวิทยาลัยมหิดล.
- รัชนี นพเกตุ. (2542). มนุษย์: จิตวิทยาทางเพศ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ประกายพริก.
- รัตนจินต์ สุดเสงี่ยม. (2536). เจตคติของนักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพที่มีต่อการวางแผนครอบครัวและการคุมกำเนิด. วิทยานิพนธ์ศาสตรมหาบัณฑิต(ประชากรศึกษา) มหาวิทยาลัยมหิดล.
- รัตนา พุ่มสวรรค์. (2544). ค่านิยมต่อพฤติกรรมทางเพศของนักศึกษาปริญญาตรีสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าคุณทหารลาดกระบัง. ปริญญาโทศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกสุศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วรรณภา กริระตระกูล. (2545). พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นไทยในปัจจุบัน. ภาคนิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- วิชัย วงศ์ใหญ่. (2523). พัฒนาการหลักสูตรและการสอนวิธีใหม่. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์รุ่งเรือง.
- วิชาการ,กรมสุขภาพจิต. (2543). แนวทางการให้การศึกษาร่างชีวิตและครอบครัวของชายตามช่วงชั้น. กรุงเทพมหานคร.
- วิชาญ รุ่งนุทัย. (2533). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในเรื่องพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล.
- วิศิษฐ์ พิระภิญโญ. (2529). การศึกษาเปรียบเทียบผลการสอนเพศศึกษาเรื่องประชากรและการวางแผนครอบครัวโดยการสอนแบบกลุ่มแก้ปัญหากับการสอนแบบบรรยาย. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต(สาธารณสุขศาสตร์) สาขานามัยครอบครัว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ศักดิ์ชัย ศรีสอน. (2533). การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับเพศจากหนังสือพิมพ์และนิตยสารของนักศึกษาวิทยาลัยครู ในสหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศุภมาต อิศสระพันธุ์. (2534). ประสิทธิผลโปรแกรมสุศึกษาเพื่อป้องกันโรคเอดส์ของนักเรียนชั้นม.4 จังหวัดนครศรีธรรมราช. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. (2543). ทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม. พิมพ์ครั้งที่4. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สายสุณีย์ อุดมมา. (2541). ถำนิยมต่อพฤติกรรมทางเพศของนิสิตปริญญาตรี คณะพลະศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสาณมิตร. ปริญญาโทการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2543).(ออนไลน์)แหล่งที่มา:<http://www.nso.go.th>
- สุชา จันท์เอม. (2540). จิตวิทยาพัฒนาการ. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุชา จันท์เอม. (2543). จิตวิทยาเด็ก. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชย์.
- สุนทรทิพย์ พลปรีชา. (2526). การทดลองใช้บทเรียนโปรแกรมสอนเพศศึกษาเรื่อง “ชีวิตสมรส” ถำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. ปริญญาโทการศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสาณมิตร.
- สุนันท์ สลโกสม. (2525). การวัดผลทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหามงกุฎราชวิทยาลัย.
- สุพรรณิ สฤศคือภิกษย์. (2536). ประสิทธิผลของโปรแกรมสุขศึกษาในการป้องกันโรคเอดส์ของนักเรียนชายมัธยมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดเพชรบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิตสาขาสุศึกษาบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหิดล.
- สุนา ชมพูทวีป และคณะ. (2533). การศึกษาความรู้ ทศนคติและประสพการณ์ทางเพศของนักเรียนในกรุงเทพมหานคร. วารสารอนามัยครอบครัว. 8(4), 31-37.
- แสงโสม ศิริพานิช. (2534). ความรู้ ทศนคติและพฤติกรรมป้องกันการติดเชื้อโรคเอดส์ของกลุ่มชายที่ประกอบอาชีพรับจ้าง และกลุ่มนักศึกษาชาย จังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิทยาการระบาด บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- อนันต์ ศรีโสภา. (2525). การพัฒนาการทดสอบ. กรุงเทพฯ: จุฬารัตน์การพิมพ์.

ภาษาอังกฤษ

- Bandura;Albert. (1977). Social learning theory. Engewlld cliffs:Prentice Hall.NJ.
- Bloom, S.J., Hastiong, T., and Madaus, F.G. (1971). Handbook on formative evaluation of student learning. New York: Mc Graw-Hill.
- Bruce, Joyce, Marsha, Weil, , Beverly, Showwers. (1972). Model of Teaching. Massachusett: Allyn and Bacon A division of Simon and Schuster.
- Bruce, M. F., Rose, A. R. (1995). Intergrated teaching methods: Theory, classroom applications, and field-based connection. New York: Delmar.

- Denies F.polit ,Bernadettl P.Hungler. (1999). Nursing research: Principles and methods. Philadelphia : Lippincott.
- Fight Crime: Invest in Kids. (2002). National law enforcement leadership survey. Columbia, MD: Mason-Dixon Polling & Research.
- Good C.V. (1956). Dictionary of education. New York: Mc Graw-Hill.
- Greenwood, P.W., et al. (1996). Diverting children from a life of crime: Measuring costs and benefits. Santa Monica, CA:RAND.
- King, I., and Tarsitano, B. (1982). The effects of structured and unstructured-operative teaching: A replication. Nurse Research,31(6), 324-329.
- Mastrofski, S.D. & Keeter, S. (1999). Poll of Police Chiefs conducted by George Mason University. Washington, DC.
- Mexico. (1993). Secretariat de education publicans population council source in: Predations research family planning database project summaries [compiled by] population council. New York: population council.
- Nancy Bums and Susan K. Grove. (1993). The Practice of nursing research: conduct, critique & utilization. Philadelphia.
- Population Reference Bureau. (1994). The Center for Population Options the World's Youth 1994: a Special Focus on Reproductive Health.
- Richardson, J.L., et al. (1989). Substance use among eighth-grade students who take care of themselves after school. Pediatrics,84(3), 556-566.
- Ross,Alan O. (1981). Child behavior therapy: Principles, procedures and empirical basis. NY :wiley.
- Taggart, R. (1998). The Quantum Opportunities Program. In D. S. Elliott (Series Ed.), Blueprints for violence prevention: Book four. Boulder, CO: Center for the Study and Prevention of Violence.
- World Health Organization. (1994). Life Skills Education in school. Geneva. Switzerland: World Health Organization.

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

- 1.ศาสตราจารย์กิตติคุณนายแพทย์นิกร คุณิตสิน ที่ปรึกษาสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์การแพทย์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- 2.รองศาสตราจารย์วีระพงศ์ บุญโญภาส อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- 3.อาจารย์ดร.นรลักษณ์ เอื้อกิจ อาจารย์ประจำคณะพยาบาลศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- 4.นางสาวศิริยุพา นันสุนานนท์ นักวิจัยสถาบันวิทยาศาสตร์การแพทย์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามวัดความรู้ เจตคติและพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศของนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

คำชี้แจง แบบสอบถามชุดนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บข้อมูลในการนำไปใช้ในการจัดทำวิทยานิพนธ์เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมเพศศึกษาต่อการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศของนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ประกอบการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาเพศศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้วิจัยจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการตอบคำถามเพื่อประโยชน์ในการวิจัย โดยข้อมูลของท่านถือว่าเป็นความลับ ไม่มีผลกระทบใดๆต่อตัวท่านทั้งสิ้น และนำไปวิเคราะห์ในทางวิชาการเท่านั้น แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป	จำนวน 8	ข้อ
ตอนที่ 2 แบบสอบถามวัดความรู้เรื่องเพศ	จำนวน 8	ข้อ
ตอนที่ 3 แบบสอบถามวัดเจตคติทางเพศ	จำนวน 10	ข้อ
ตอนที่ 4 แบบสอบถามวัดพฤติกรรมทางเพศ	จำนวน 10	ข้อ

ขอขอบพระคุณที่กรุณาให้ความร่วมมือ

นางสาวนริศา อาจอ่อนศรี

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาเพศศาสตร์

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคล

คำชี้แจง เติมเครื่องหมาย หรือใส่เครื่องหมาย / ลงในช่องว่าง () ตามความเป็นจริง

1.อายุ..... ปี

2.ผลการเรียนเฉลี่ยโดยรวม

() ต่ำกว่า 2.00

() 2.00 – 2.49

() 2.50 – 2.99

() 3.00 – 4.00

3.ค่าใช้จ่ายส่วนตัวที่ได้รับเดือนละ.....บาท

4.ท่านได้รับความรู้เรื่องเพศมาจากแหล่งไหนมากที่สุด

() ครู

() เพื่อน

() พ่อแม่/ผู้ปกครอง

() สื่อสิ่งพิมพ์

() สื่ออินเทอร์เน็ต

() โทรทัศน์

() วิซีดี/วีดีโอ/ดีวีดี

() อื่นๆระบุ.....

5.ท่านพูดคุยกันเกี่ยวกับในเรื่องเพศสัมพันธ์กับผู้อื่นบ่อยแค่ไหนใน 3 เดือน

() ไม่เคยเลย

() นานๆครั้ง

() เกือบทุกวัน

() ทุกวัน

6. เมื่อท่านมีปัญหา เรื่องเพศที่เกี่ยวกับตัวเอง ท่านปรึกษาใคร

() เพื่อน

() พ่อแม่ผู้ปกครอง

() พี่หรือน้อง

() หาจากอินเทอร์เน็ต

() ครู

() หาอ่านจากหนังสือ

() อื่นๆระบุ.....

7. ท่านสนใจข่าวเรื่องการล่วงละเมิดทางเพศกับผู้หญิงอย่างไร

() ไม่เคยสนใจ

() สนใจบ้างเป็นบางข่าว

() สนใจติดตามอย่างสม่ำเสมอ

() สนใจและติดตามทุกๆข่าวที่มีการนำเสนอ

8.เมื่อท่านได้รับข่าวว่ามีผู้หญิงถูกทำร้ายหรือล่วงละเมิดทางเพศท่านรู้สึกอย่างไร

() เฉยๆ

() สงสาร

() สงสารและอยากช่วยเหลือ

() ผู้ชายไม่ดี

() ผู้หญิงไม่ดี

() อื่นๆ ระบุ.....

ตอนที่ 2 แบบสอบถามวัดความรู้เรื่องการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศ

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในข้อความที่ถูกต้อง

ข้อคำถาม	คำตอบ		
	ถูก	ผิด	ไม่ทราบ
1.กฎหมายเรื่องความผิดเกี่ยวกับเพศ เป็นกฎหมายที่ใช้กับทุกคนไม่ว่าเพศใด			
2.การข่มขืน หมายถึง การมีเพศสัมพันธ์โดยมิได้สมัครใจ			
3.กรณีมีเพศสัมพันธ์กับหญิงอายุน้อยกว่า 13 ปี แม้หญิงนั้นยินยอมถือว่ามี ความผิด			
4.การรุมโทรมคือการมีผู้ร่วมกระทำการข่มขืนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปต้องได้รับโทษหนักขึ้น			
5.การใช้วิธีข่มขู่เพศในที่สาธารณะซึ่งเป็นการทำอนาจารถือว่าเป็นการผิดกฎหมาย			
6. การมีอาวุธในครอบครองขณะบังคับหรือข่มขู่ผู้อื่นไม่ต้องได้รับโทษหนักเพิ่มขึ้น			
7.ถ้าล่อลวงผู้หญิงไปให้ผู้อื่นสำเร็จความใคร่ต้องได้รับโทษทั้งจำทั้งปรับ			
8.ถ้าดื่มสุราและกระทำผิด ผู้ที่กระทำ ความผิดจะขอร้องให้ศาลลดหย่อนโทษให้ โดยอ้างว่าเกิดจากความเมาได้			

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับเจตคติการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศ

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในระดับที่ท่านคิดว่าข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกของท่าน

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น			
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	ไม่เห็นด้วย
1. การรู้เรื่องกฎหมายเกี่ยวกับความผิดทางเพศ ทำให้ป้องกันตนเองเพื่อไม่ให้กระทำความผิด				
2. สถานะแวดล้อมที่ไม่ดีสามารถชักจูงให้ทำผิดทางเพศ				
3. เพื่อนที่ไม่ดีสามารถชักจูงให้ทำความผิดทางเพศได้				
4. การทำตัวเป็นสุภาพบุรุษเป็นสิ่งที่ควรปฏิบัติ				
5. การล่วงละเมิดทางเพศผู้หญิงเป็นสิ่งที่ไม่ควรปฏิบัติ				
6. ผู้ชายควรมีหน้าที่ปกป้องผู้หญิงไม่ให้ถูกล่วงละเมิดทางเพศ				
7. ผู้ชายไม่ควรหาโอกาสถูกเนื้อต้องตัวหรือพูดจาแทะโลมผู้หญิง				
8. การมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนถือว่าไม่ถูกต้อง เพราะว่ายังไม่สามารถรับผิดชอบได้				
9. ผู้หญิงคือเพศที่อ่อนแอกว่าและต้องการการดูแลจากผู้ชาย				
10. การข่มขืนมักเกิดจากผู้หญิงเป็นฝ่ายขวยวานก่อน				

ตอนที่ 4 แบบวัดพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศ

ลักษณะแบบสอบถามเป็นสถานการณ์สมมติให้นักเรียนอ่านทำความเข้าใจและเติมคำตอบโดยการขีดเครื่องหมาย ✓ ให้ครบทุกข้อคำถาม

ข้อคำถาม	คำตอบ		
	ใช่	ไม่ใช่	ไม่แน่ใจ
1. ถ้ามีเพื่อนชวนท่านล้วงละเมิดทางเพศผู้หญิงท่านจะทำ			
2. ถ้ามีผู้หญิงขอความช่วยเหลือท่านจะทำ			
3. ถ้ามีเพื่อนชวนอ่านหนังสือกระตุ้นอารมณ์ทางเพศท่านจะอ่าน			
4. ถ้ามีเพื่อนท้าท่านให้ไปแก๊งผู้หญิงเล็กๆน้อยๆท่านจะทำ			
5. ถ้ามีเพื่อนชวนท่านดูหนัง / วิดีโอ / อินเทอร์เน็ตกระตุ้นอารมณ์ทางเพศท่านจะทำ			
6. ถ้าท่านเห็นผู้หญิงถูกทำร้ายท่านจะเพิกเฉย			
7. ถ้ามีโอกาสจะต้องผู้หญิง โดยที่ผู้หญิงไม่รู้ตัวท่านจะทำ			
8. ท่านจะห้ามปรามเพื่อนเมื่อเพื่อนมีแผนจะทำพฤติกรรมที่ไม่ดีกับผู้หญิง			
9. ถ้ามีโอกาสไปที่วสถานบันเทิงเรีงรมย์ทางเพศท่านจะไป			
10. ท่านจะไม่ทำพฤติกรรมที่ท่านรู้ว่าเป็นสิ่งผิดและไม่ควรทำกับผู้หญิง			

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก
โปรแกรมการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ตอนที่ 1 กฎหมายเกี่ยวกับความผิดทางเพศ

.....

สาระสำคัญ

การเรียนรู้กฎหมายเรื่องความผิดทางเพศ จะทำให้เข้าใจกฎหมายที่เป็นระเบียบข้อบังคับของประชาชนทั่วไปที่ทุกคนต้องปฏิบัติตามยิ่งขึ้น รวมถึงจะสามารถนำไปเป็นข้อเตือนใจกับตนเอง และบุคคลใกล้ชิดได้ ให้ไม่กระทำความผิดที่ผิดกฎหมาย นั้นๆ โดยการเรียนรู้ส่วนหนึ่งผ่าน ตัวอย่างการเรียนรู้จากบุคคลที่เคยกระทำความผิดมาแล้ว

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้ให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายความผิดทางเพศ
2. บอกลบหลงโทษของผู้กระทำผิดกรณีข่มขืน หน่วงเหนี่ยวและทำอนาจารได้

สาระการเรียนรู้

-กฎหมายไทยตามประมวลกฎหมายอาญา ลักษณะ 9 ว่าด้วยเรื่องเพศ (สรุปสาระสำคัญ)

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1. แผ่นใส
2. power point
3. ใบความรู้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิธีจัดการการเรียนรู้

กิจกรรม	เวลา	สื่อ/อุปกรณ์
<p>ขั้นนำ</p> <p>1.ผู้วิจัยถามนักเรียนว่า</p> <p>-นักเรียนคิดว่าในสังคมมีเด็กและเยาวชนกระทำความผิดเรื่องใดกันบ้าง และเรื่องใดที่เห็นในหน้าข่าวหนังสือพิมพ์อย่างสม่ำเสมอ</p> <p>2.ผู้วิจัยสรุปความคิดเห็นของนักเรียน</p>	5 นาที	
<p>ขั้นกิจกรรม</p> <p>1.ถามนักเรียนเกี่ยวกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับเพศที่สามารถเห็นได้จากข่าวหนังสือพิมพ์และสื่อโทรทัศน์ และสรุปคำตอบของนักเรียนบนแผ่นใส</p> <p>และใช้คำถามดังนี้</p> <p>-นักเรียนทราบไหมว่าการที่ทำผิดกฎหมายเกี่ยวกับความผิดทางเพศนั้น ประเทศเรามีข้อลงโทษผู้กระทำความผิดไว้อย่างไรบ้าง</p> <p>1.1ผู้วิจัยอธิบายความหมายและกฎหมายไทยตามประมวลกฎหมายอาญา ลักษณะ 9 ว่าด้วยเรื่องเพศ</p> <p>และแจกใบความรู้กฎหมาย</p>	50 นาที	<p>แผ่นใส</p> <p>Power point</p> <p>ใบความรู้เรื่องกฎหมาย</p>

เกี่ยวกับความผิดทางเพศ กิจกรรม	เวลา	ความผิดทางเพศ สื่อ/อุปกรณ์
ขั้นสรุป ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ ซักถามหลังจากบรรยายเสร็จ	5 นาที	

ประเมินผล

- 1.สังเกต การตอบคำถามของนักเรียน
- 2.การตั้งใจในการรับการเรียนรู้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ตอนที่ 2 อนาคตของผู้กระทำความผิดทางเพศ

.....

สาระสำคัญ

การกระทำความผิดกฎหมายทางเพศนั้นเป็นเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นในชีวิตของทุกคน โดยเฉพาะในวัยรุ่นที่กำลังอยู่ในระยะหัวเลี้ยวหัวต่อ และอาจถูกชักชวนจากเพื่อนกลุ่มอื่นได้ง่าย การที่ได้เห็นตัวอย่างความผิดและสามารถนำมาวิเคราะห์ได้นั้น จะทำให้นักเรียนมีการเกิดการไม่อยากลอกเลียนพฤติกรรมอันที่จะนำไปให้เกิดความเสียหายต่อตนเองและอนาคตของตนเองได้โดยผ่านสื่อต่างๆทำให้เห็นกรณีการเกิดที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. บอกบทลงโทษของผู้กระทำความผิดกรณีข่มขืนกระทำชำเราได้
2. มีความสามารถวิเคราะห์ ผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำความผิดทางเพศได้
3. เข้าใจกระบวนการและปัจจัยที่ทำให้เกิดการกระทำความผิดทางเพศ

สาระการเรียนรู้

1. ประมวลกฎหมายอาญา
2. ปัจจัยและกระบวนการที่ทำให้เกิดการกระทำความผิดกฎหมายทางเพศ

สื่อการเรียนรู้

1. power point
2. แผ่นใส
3. ใบงาน
4. ใบความรู้

วิธีจัดการเรียนรู้

กิจกรรม	เวลา	สื่อ/อุปกรณ์
<p>ขั้นนำ</p> <p>ทบทวนความรู้เกี่ยวกับ กฎหมายความผิดทางเพศ</p>	5 นาที	
<p>ขั้นกิจกรรม</p> <p>1.แบ่งกลุ่มนักเรียนเป็น7-8 คน</p> <p>2.แจกใบงาน ข่าวโดย แบ่งกลุ่มระดมความคิดตาม คำถามต่อไปนี้</p> <p>2.1สถานการณ์นั้น เกิดขึ้นได้เพราะอะไร</p> <p>2.2 เมื่อเกิดแล้วจะได้รับ โทษตามกฎหมายอาญาตาม กฎหมายข้อใดมีโทษอย่างไร บ้าง</p> <p>2.3ผลที่กำลังเกิดขึ้นตอน นั้นเมื่อเทียบกับสิ่งที่กำลังจะ ตามมา</p> <p>2.4ข้อดี /ข้อเสียของสิ่งที่ เกิดขึ้น</p> <p>2.5ปัจจัยใดที่ทำให้เกิด ความผิด</p> <p>2.6 ใครจะต้องรับผิดชอบ และต้องเดือดร้อนบ้าง</p> <p>3.สุ่มกลุ่มนักเรียนออกมา อภิปราย</p> <p>4.แจกใบความรู้</p>	40นาที	<p>ใบงาน “ข่าวจากหนังสือพิมพ์”</p> <p>-กระดาษและปากกาสำหรับ ระดมความคิด</p> <p>ใบความรู้เรื่อง</p> <p>1.ปัจจัยที่ทำให้เกิดความผิด ทางเพศ</p>

กิจกรรม	เวลา	สื่อ/อุปกรณ์
5.คู่วิธีดีเรื่องขาใหญ่คุณเด็ก	15 นาที	2.ข้อควรจำเพื่อป้องกัน อันตรายทางเพศจากสารเสพติด วิธีดี ตอน ขาใหญ่ คุณเด็ก
ขั้นสรุป 1.สรุปสิ่งที่เกิดขึ้นจริงจาก วิธีดีที่ให้นักเรียนดูโดยใช้การ สรุปความเป็นจริงที่เกิดขึ้น ถึงแม้ว่าจะไม่ใช่สถานการณ์ ที่เกิดจากการทำผิดทางเพศแต่ การได้รับผลของการกระทำไม่ แตกต่างกันและเปิดคำถามว่า คำถามว่า -นักเรียนรู้สึกอย่างไรและ อยากให้อนาคตของเราเป็น แบบนี้หรือไม่	5 นาที	

ประเมินผล

- 1.สังเกต การทำกิจกรรมกลุ่ม
- 2.ผลงานของนักเรียนในใบงาน
- 3.การออกมาอภิปรายหน้าชั้น

สงเคราะห์โดยวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ตอนที่ 3 ทางออก

.....

สาระสำคัญ

การกระทำผิดทางเพศเป็นเรื่องที่สามารถที่จะเกิดขึ้นได้ในชีวิตของทุกคน ทั้งจากความ ต้องการภายในของตนเองและการที่ถูกกระตุ้นจากปัจจัยภายนอก การสร้างความตระหนักและแนว ทางการคิดที่ถูกต้อง จะเป็นส่วนหนึ่งที่จะทำให้เกิดป้องกันกระทำความผิดที่อาจเกิดขึ้นได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถที่จะหาวิธีป้องกันตนเองในสถานการณ์ที่อาจจะเกิดการกระทำผิด กฎหมายความผิดเกี่ยวกับเพศ
2. เพื่อให้ และวางแผนป้องกันตนเองจากการกระทำผิดทางเพศได้
3. รู้จักทักษะการปฏิเสธ

สาระการเรียนรู้

วิธีป้องกันตนเองจากการกระทำความผิด และทักษะการปฏิเสธ

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1. power point
2. ใบงาน
3. ใบความรู้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การจัดการเรียนรู้

กิจกรรม	เวลา	สื่อ/อุปกรณ์
<p>ขั้นนำ</p> <p>นำเข้าสู่โปรแกรมโดย</p> <p>1.1ถามคำถามว่าเคยอยู่ในเหตุการณ์ที่รู้สึกว่าคุณจะเป็นอันตรายบ้างไหม มีเหตุการณ์อะไรบ้าง</p> <p>2.2ช่วยกันสรุปจากสิ่งที่นักเรียนตอบและเข้าสู่กิจกรรม</p>	5 นาที	
<p>ขั้นกิจกรรม</p> <p>1.แบ่งกลุ่มนักเรียนเป็น 7-8 คน เพื่อระดมความคิด</p> <p>2.แจกใบงาน เรื่อง “จะทำอย่างไร” โดย</p> <p>2.1วิเคราะห์ว่าถ้านักเรียนอยู่ในสถานการณ์แบบนั้น นักเรียนจะอย่างไร มีวิธีปฏิบัติอย่างไร และจะหาทางออกจากสถานการณ์นั้นได้อย่างไร</p> <p>2.2ถ้านักเรียนแก้ไขเหตุการณ์ในอดีตได้ นักเรียนจะแก้ไขเหตุการณ์นี้ได้อย่างไร</p> <p>3.สุ่มกลุ่มนักเรียนออกมาอภิปราย</p> <p>4.แจกใบความรู้</p>	50 นาที	<p>ใบงาน “ข่าวจากหนังสือพิมพ์”</p> <p>-กระดาษปากกาสำหรับระดมความคิด</p> <p>ใบความรู้เรื่องวิธีป้องกันตนเองจากการกระทำความผิดและทักษะการปฏิเสธ</p>

กิจกรรม	เวลา	สื่อ/อุปกรณ์
<p>ขั้นสรุป</p> <p>1.คำถาม 4 ข้อก่อนการ ตัดสินใจ และการหาทางออก จากสถานการณ์ที่ไม่ดีที่อาจ เกิดขึ้น 2.ถ้าเราได้ผ่านการ ไตร่ตรองหรือคิดก่อนทำ เรา จะเห็นว่าเราสามารถเลือกสิ่งที่ จะทำได้ โดยการใช้สติ และ การคิดก่อนทำ ซึ่งผลลัพธ์ที่ได้ จะแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง</p>	<p>10นาที</p>	<p>Power point</p>

ประเมินผล

- 1.สังเกต การทำกิจกรรมกลุ่ม
- 2.ผลงานของนักเรียนในใบงาน
- 3.การออกมาอภิปรายหน้าชั้น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ตอนที่ 4 ฮีโร่ของฉัน

.....

สาระสำคัญ

เพื่อให้นักเรียนสามารถเข้าใจการเป็นสุภาพบุรุษ การปฏิบัติตัวของสุภาพบุรุษ และสามารถค้นหาสุภาพบุรุษในความคิดของตัวเองเพื่อสามารถพัฒนาตนให้เป็นอย่างที่ตนเองและสังคมต้องการได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.สามารถบอกคำจำกัดความของการเป็นสุภาพบุรุษได้
- 2.มีแบบอย่างของสุภาพบุรุษ ที่สามารถนำมาใช้ปฏิบัติได้

สาระการเรียนรู้

ความหมายของสุภาพบุรุษ

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

- 1.power point
- 2.ใบงาน
- 3.ใบความรู้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิธีจัดการเรียนรู้

กิจกรรม	เวลา	สื่อ/อุปกรณ์
<p>ขั้นนำ</p> <p>นำเข้าสู่โปรแกรมโดย</p> <p>1.1ถามคำถามว่าใครรู้บ้างว่า คำว่าสุภาพบุรุษ มีความหมายว่าอย่างไร</p> <p>2.2ช่วยกันสรุปจากสิ่งที่นักเรียนตอบและเข้าสู่กิจกรรม</p>	<p>5 นาที</p>	
<p>ขั้นกิจกรรม</p> <p>1.แบ่งกลุ่มนักเรียนเป็น 7-8 คน เพื่อระดมความคิด</p> <p>2.แจกหนังสือพิมพ์ เพื่อให้ให้นักเรียน หาข้อข่าว หรือ ข้อความจากหนังสือพิมพ์ที่ ข่ายการเป็นสุภาพบุรุษตาม ความคิดของนักเรียนมา 10 คำ และนำมาแต่งให้เป็นเรื่อง ต่างๆตามความคิดเห็นของกลุ่ม</p> <p>3.ให้นักเรียนออกมาเล่าให้เพื่อนฟังหน้าชั้นเรียน</p> <p>4.แจกใบความรู้</p>	<p>50 นาที</p>	<p>หนังสือพิมพ์</p> <p>-กระดาษและปากกาสำหรับ ระดมความคิด</p> <p>ใบความรู้เรื่อง “สุภาพบุรุษ”</p>
<p>ขั้นสรุป</p> <p>1.สรุปการเป็นสุภาพบุรุษ</p> <p>2.เน้นความสามารถที่นักเรียนสามารถทำได้ และเมื่อปฏิบัติได้จะเป็นที่ชื่นชอบของเพศตรงข้าม และทำให้สังคมสามารถอยู่ได้อย่างมี</p>	<p>10 นาที</p>	<p>Power point</p>

ความสุข		
---------	--	--

ประเมินผล

1. สังเกต การทำกิจกรรมกลุ่ม
2. ผลงานของนักเรียนในใบงาน
3. การออกมาอภิปรายหน้าชั้น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ใบความรู้

กิจกรรมที่ 1 กฎหมายเกี่ยวกับความผิดทางเพศ

ประมวลกฎหมายคดีอาญา ภาค 2 ลักษณะ 9 ความผิดเกี่ยวกับเพศ

*มาตรา 276 ผู้ใดข่มขืนกระทำชำเราหญิงซึ่งมิใช่ภริยาของตน โดยขู่เจ็ญด้วยประการใด ๆ โดยใช้กำลัง ประทุษร้าย โดยหญิงอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้หรือโดยทำให้หญิงเข้าใจผิดว่าตนเป็นบุคคลอื่น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่แปดพันบาทถึงสี่หมื่นบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรกได้กระทำโดยมีหรือใช้อาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด หรือโดยร่วมกระทำผิดด้วยกันอันมีลักษณะเป็นการโทรมหญิงต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สามหมื่นบาทถึงสี่หมื่นบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต

*มาตรา 277 ผู้ใดกระทำชำเราเด็กหญิงอายุยังไม่เกินสิบห้าปี ซึ่งมีภริยาของตน โดยเด็กหญิงนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่แปดพันบาทถึงสี่หมื่นบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรกเป็นการกระทำแก่เด็กหญิงอายุยังไม่เกินสิบสามปี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นสี่พันบาทถึงสี่หมื่นบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรกหรือวรรคสองได้กระทำโดยร่วมกระทำผิดด้วยกันอันมีลักษณะเป็นการโทรมเด็กหญิงและเด็กหญิงนั้นไม่ยินยอม หรือได้กระทำโดยมีอาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด หรือโดยใช้อาวุธ ต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต

ความผิดตามที่บัญญัติไว้ในวรรคแรก ถ้าเป็นการกระทำที่ชายกระทำกับเด็กหญิงอายุกว่าสิบสามปีแต่ยังไม่เกินสิบห้าปี โดยเด็กหญิงนั้นยินยอม และภายหลังศาลอนุญาตให้ชายและเด็กหญิงนั้นสมรสกัน ผู้กระทำผิดไม่ต้องรับโทษถ้าศาลอนุญาตให้สมรสในระหว่างที่ผู้กระทำผิดกำลังรับโทษในความผิดนั้นอยู่ให้ศาลปล่อยผู้กระทำผิดนั้นไป

*มาตรา 278 ผู้ใดกระทำอนาจารแก่บุคคลอายุกว่าสิบห้าปีโดยขู่เจ็ญด้วยประการใด ๆ โดยใช้กำลัง ประทุษร้ายโดยบุคคลนั้นอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้ หรือโดยทำให้บุคคลนั้นเข้าใจผิดว่าตนเป็นบุคคลอื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

*มาตรา 279 ผู้ใดกระทำอนาจารแก่เด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปี โดยเด็กหญิงนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรก ผู้กระทำได้กระทำโดยขู่เข็ญด้วยประการใด ๆ โดยใช้กำลัง ประทุษร้าย โดยเด็กนั้นอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้ หรือโดยทำให้เด็กเข้าใจผิดว่าตนเป็นบุคคลอื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบห้าปี หรือปรับไม่เกินสามหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

*มาตรา 280 ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา 278 หรือมาตรา 279 เป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำ

(1) รับอันตรายสาหัส ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงสี่หมื่นบาท

(2) ถึงแก่ความตาย ผู้กระทำต้องระวางโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต

*มาตรา 282 ผู้ใดเพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่น เป็นธุระจัดหา ล่อไป หรือพาไปเพื่อการอนาจารซึ่งหญิง แม้ผู้นั้นจะยินยอมก็ตาม ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสองหมื่นบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรกเป็นการกระทำแก่บุคคลอายุเกินสิบห้าปีแต่ยังไม่เกินสิบแปดปี ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หกพันบาทถึงสามหมื่นบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรก เป็นการกระทำแก่เด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปี ผู้กระทำต้องระวางโทษ จำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงสี่หมื่นบาท

ผู้ใดเพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่น รับตัวบุคคลซึ่งมีผู้จัดหา ล่อไป หรือพาไปตามวรรคแรก วรรคสอง หรือวรรคสาม หรือสนับสนุนในการกระทำความผิดดังกล่าว ต้องระวางโทษตามที่บัญญัติไว้ในวรรคแรก วรรคสอง หรือวรรคสาม แล้วแต่กรณี

*มาตรา 283 ผู้ใดเพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่น เป็นธุระจัดหา ล่อไป หรือชักพาไปเพื่อการอนาจารซึ่งชายหรือหญิง โดยใช้อุบายหลอกลวงขู่เข็ญ ใช้กำลังประทุษร้าย ใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรม หรือใช้วิธีข่มขืนใจด้วยประการอื่นใด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงสี่หมื่นบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรกเป็นการกระทำแก่บุคคลอายุเกินสิบห้าปีแต่อายุยังไม่เกินสิบแปดปี ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปีถึงยี่สิบปีและปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นสี่พันบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรกเป็นการกระทำแก่เด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปี ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสี่หมื่นบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต หรือประหารชีวิต

ผู้ใดเพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่น รับตัวบุคคลซึ่งมีผู้จัดหา ล่อไป หรือชักพาไปตามวรรคแรก วรรคสอง หรือวรรคสาม หรือสนับสนุนในการกระทำความผิดดังกล่าว ต้องระวางโทษตามที่บัญญัติไว้ในวรรคแรก วรรคสอง หรือวรรคสาม แล้วแต่กรณี

*มาตรา 284 ผู้ใดพาอื่น ๆ ไปเพื่อการอนาจาร โดยใช้อุบายหลอกลวง ชูเชิญ ใช้กำลัง ประทุษร้าย ใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรม หรือใช้วิธีข่มขืนด้วยประการอื่นใด ต้องระวางโทษ จำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงหนึ่งหมื่นบาท

ผู้ใดซ่อนเร้นบุคคลซึ่งเป็นผู้ถูกพาไปตามวรรคแรก ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับผู้พาไปนั้น ความผิดตามมาตรานี้ เป็นความผิดอันยอมความได้คำจำกัดความ

ข่มขืนกระทำชำเรา : การข่มขืนกระทำชำเรา นั้น เมื่ออวัยวะเพศของจำเลยได้ล่วงล้ำเข้าไปในอวัยวะเพศของผู้เสียหายแล้ว แม้จำเลยไม่สำเร็จความใคร่ ก็เป็นความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรา

อายุความ

สำหรับคดีที่ผู้ถูกข่มขืนอายุเกิน 15 ปี ต้องแจ้งความหรือฟ้องคดีภายในกำหนด 3 เดือน นับแต่วันเกิดเหตุ มิฉะนั้นจะถือว่าคดีขาดอายุความ

ยกเว้นกรณีกระทำรุนแรงต่อไปนี้อยู่ในอายุความ 3 เดือน

1. ผู้ถูกข่มขืนได้รับบาดเจ็บสาหัส หรือตาย
2. ผู้ข่มขืนมีมากกว่า 2 คน อันเป็นการโทรมหญิง
3. มีอาวุธปืน ใช้อู้งบังคับหรือแสดงให้เห็นในขณะที่กระทำความผิด
4. ผู้ข่มขืนเป็นพ่อ ปู่ ตา ทวด หรือครู อาจารย์

การยอมความ

คดีข่มขืน เป็นคดีที่สามารถยอมความกันได้ การรับเงินชดเชยค่าเสียหายและมีพยานรู้เห็น ถือว่าเป็นการยอมความกันแล้ว ป้องกันการเกิดปัญหาภายหลังควรไปตกลงต่อหน้าเจ้าหน้าที่ ตำรวจ และรับค่าเสียหายก่อนทำบันทึกตกลงยอมความ หากยังไม่ได้เงินค่าเสียหายครบถ้วนตามที่ตกลงกันไว้ไม่ควรทำบันทึกไว้ก่อน

ยกเว้นกรณีต่อไปนี้

1. ผู้ถูกข่มขืนได้รับบาดเจ็บสาหัส หรือตาย
2. ผู้ข่มขืนมีมากกว่า 2 คน อันเป็นการโทรมหญิง
3. มีอาวุธปืน ใช้อู้งบังคับหรือแสดงให้เห็นในขณะที่กระทำความผิด
4. ผู้ข่มขืนเป็นพ่อ ปู่ ตา ทวด หรือครู อาจารย์

การเรียกร้องค่าเสียหาย

ผู้เสียหายที่ถูกข่มขืนไม่ว่าจะเป็นผู้หญิงหรือเด็กหญิง ในคดีอาญา หากยังมีได้มีการยอมความรับชดเชยค่าเสียหาย ผู้เสียหายก็ยังมีสิทธิฟ้องเรียกค่าเสียหายในทางแพ่งได้ ซึ่งควรฟ้องร้องภายใน 1 ปีนับแต่เกิดเหตุสำหรับความผิดที่ผู้เสียหายถูกกระทำอนาจาร ก็มีกฎหมายให้ความคุ้มครองไม่แตกต่างไปจากความผิดฐานข่มขืนดังที่กล่าวมาแล้ว

ใบงาน

อนาคตของผู้กระทำความผิดทางเพศ

ล่า 9 ทรชนแก๊งโອชิ ๓คนศ. สาวข่มขืน

รวบ 3 ทรชน “แก๊งโອชิ” ก่อเหตุล่าสาวทใช้ปิ่นจี้ซึ่งตัวนักศีกษาสาวกลางถนนขณะจี้รถจักรยานยนต์พาไปข่มขืน ตำรวจจับได้ 3 หนีไปได้ 6 คาคเป็นแหล่งปฏิบัติกิจกรรมานาน

เหตุถูกเปิดเผยขึ้นเมื่อเวลา 00.20 น. น.ศ. หญิง (นามสมมติ) อายุ 26 เข้าแจ้งความว่าเมื่อเวลาประมาณเที่ยงคืนตนได้จี้รถจักรยานยนต์ออกมาจากชายหาดบางแสน มุ่งหน้าเมืองพัทยาพร้อมหลานสาวรวม 3 คนมีกลุ่มวัยรุ่นจี้รถจักรยานยนต์ประมาณ 7 คัน เข้ามาประกบล้อมหน้าล้อมหลัง ใช้ปิ่นจี้ให้หยุดรถข้างทางแล้วกระชากตัว โดยให้น.ศ. จอยนั่งกลาง แล้วมีผู้ชายอีกคนนั่งซ้อนท้ายจับมือไปพล่หลัง ใช้ปิ่นจี้ห้ามส่งเสียงร้อง ก่อนที่ทั้งหมดจะจี้รถหนีไปทางเมืองพัทยาอย่างรวดเร็ว เมื่อข่มขืนเรียบร้อย ได้นำตัว น.ศ. จอย มาทิ้งไว้ริมถนนสุขุมวิท โดยตนได้กลิ่นเหม็นมาจากผู้ชายในกลุ่มดังกล่าวด้วย

จากการสอบสวนผู้ต้องหาทั้ง 3 คน รับสารภาพว่าได้ร่วมกับเพื่อนที่หลบหนีไป 6 คน จริง

(จากข่าว หนังสือพิมพ์ฉบับหนึ่ง)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ใบความรู้

อนาคตของผู้กระทำความผิดทางเพศ

สาเหตุของการกระทำความผิดทางเพศ

1. ความอยากรู้อยากลองด้วยความคึกคะนอง
2. เพื่อนชวน หรือต้องการให้เป็นที่ยอมรับจากกลุ่มเพื่อน ไม่ว่าจะเพื่อนจะให้ทำอะไร หรือให้ร่วมมือทำอะไรก็ไม่กล้าปฏิเสธเพราะกลัวจะไม่ได้รับการยอมรับจากเพื่อน
3. มีการใช้สารเสพติดโดยเฉพาะแอลกอฮอล์ ทำให้ขาดสติยังคิด
4. รู้เท่าไม่ถึงการณ์ขาดความรู้ความเข้าใจว่า ทำแล้วไม่ผิด
5. ถูกหลอกให้เข้าร่วมเหตุการณ์โดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์

แม้ว่าสาเหตุของการกระทำความผิดทางเพศจะมีหลายอย่างทั้งในเรื่องของตัวบุคคล และสังคม แต่สารเสพติดมักเป็นตัวกระตุ้นอย่างหนึ่งที่ทำให้เกิดเหตุการณ์เช่นนี้ บ่อยครั้งที่เกิดเหตุการณ์เกี่ยวกับความรุนแรงทางเพศ มักพบว่าผู้ที่กระทำ และ/หรือ ผู้ที่ถูกกระทำมักจะใช้แอลกอฮอล์หรือสารเสพติดก่อนที่จะมีการล่วงละเมิดทางเพศ ผู้ที่กระทำอาจอยู่ภายใต้อิทธิพลของสารเสพติด ทำให้ขาดความยับยั้งชั่งใจทั้งทาง ร่างกายและจิตใจไม่สามารถควบคุมอารมณ์และพฤติกรรมได้ นอกจากนี้ผู้กระทำผิด ก็มักจะอ้างว่ากระทำผิดนั้นเนื่องจากใช้แอลกอฮอล์หรือสารเสพติด แล้วอยู่ภายใต้ฤทธิ์ของสารเสพติดก็ทำให้การตัดสินใจแก้ไขปัญหา การหลีกเลี่ยงหรือหนีออกมา จากสถานการณ์เป็นเรื่องยากมากยิ่งขึ้น และสิ่งที่ตามมาคือการต้องถูกลงโทษตามกฎหมายทำให้สูญเสียอนาคตที่ดีไปอย่างน่าเสียดาย

สถานวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ใบความงาน
ทางออก

.....

สถานการณ์สมมติเรื่อง “จะอย่างไร” เอกและชัยเป็นเพื่อนที่สนิทกันมากในโรงเรียนถึงแม้ว่าเอกจะเป็นเด็กผู้ชายที่มีพฤติกรรมค่อนข้างเป็นผู้ใหญ่เกินตัว หนังสือโป๊เล่มแรกที่ชัยได้เรียนรู้ก็มาจากเอก การจีบหญิงและแซวหญิงครั้งแรกก็มาจากเอก แม้ตอนที่ชัยมีเรื่องกับเพื่อนชัยได้รับความช่วยเหลือจากเอกอีก วันหนึ่งเอกมากระซิบชัยว่า มีเรื่องที่จะให้ทำ รับรองว่าตื่นตื่นแน่ๆ เอกและชัยจึงนัดหมายกัน ที่สถานที่แห่งหนึ่งเวลาประมาณกลางดึก เอกได้พาชัยเข้าไปในที่นั้น ที่นั้น ชัยสังเกตเห็นมีผู้ชายหลายคนกำลังพยายามมีเพศสัมพันธ์กับเด็กผู้หญิง 2 คนอยู่ 1 ในสองคนนั้นชัยเห็นเป็นลูกป่าเมี้ยน ที่เป็นคนขายส้มตำอยู่ข้างๆบ้านที่มีอายุ ไล่ๆกับชัยคือประมาณ 13 – 14 ปี ทั้ง 2 อยู่ในสภาพเมามาย ชัยบอกไม่ถูกว่าสภาพของเด็กผู้หญิง 2 คนนั้นเต็มใจที่จะมีพฤติกรรมแบบนี้หรือไม่ เอกบอกให้ชัยเข้าใจว่าเด็กผู้หญิง สองคนนี้เป็นแฟนของเพื่อนของเอกอีกทีหนึ่ง แต่ว่าในครั้งนี่ ฝ่ายชายที่เป็นแฟนของเด็กผู้หญิงอนุญาตให้เพื่อนเข้าไปร่วมวงในพฤติกรรมแบบนี้ได้ รับรองว่าจะไม่มีปัญหาแน่นอน เอกกับชัย เหลือบมองเด็กผู้หญิงสองคนนั้นและกลุ่มเพื่อนๆของเอกอีกครั้งหนึ่งก่อนจะตัดสินใจ

นักเรียนทำพฤติกรรมอย่างไรถ้านักเรียนเป็น..

เอก.....

.....

.....

ชัย.....

.....

.....

.....

.....

ใบความรู้

ทางออก

.....

ทักษะการปฏิเสธ

การปฏิเสธเป็นสิทธิส่วนบุคคล ที่ทุกคนควรยอมรับในความต้องการที่แตกต่างกับการปฏิเสธก็ได้ผล และยอมรับได้โดยไม่เสียสัมพันธภาพในหมู่เพื่อน เพื่อหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่ไม่เกิดประโยชน์ หรือ อาจเกิดผลกระทบในแง่ลบตามมา

การปฏิเสธที่ดี ควรมีลักษณะ 3 ประการ คือ

1. ปฏิเสธอย่างจริงจังทั้งท่าทาง คำพูดและน้ำเสียง เพื่อแสดงความตั้งใจอย่างชัดเจนที่จะขอปฏิเสธ
2. ใช้ความรู้สึก เป็นข้ออ้างประกอบเหตุผล เพราะการใช้เหตุผลอย่างเดียว มักถูกโต้แย้ง ด้วยเหตุผลอื่น การอ้างความรู้สึก จะทำให้โต้แย้งได้ยากขึ้น
3. การขอความเห็นชอบ และแสดงการขอบคุณ เมื่อผู้ชวนยอมรับ จะเป็นการรักษาน้ำใจของผู้ชวน

การปฏิเสธเป็นทักษะสิ่งจำเป็นที่นักเรียนควรฝึกให้คุ้นเคยเพื่อช่วยให้หลีกเลี่ยงกิจกรรมที่อาจเกิดผลเสียนักเรียนและเป็นสิทธิส่วนบุคคลในการป้องกันตนเองการปฏิเสธที่เหมาะสม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ใบความรู้เรื่องการป้องกันตนเองจากภัยที่ไม่คาดคิด

วิธีการป้องกันตนเองจากสถานการณ์ที่ไม่คาดคิด

ถามตัวเอง 4 ข้อก่อนตัดสินใจ

หลายๆครั้งที่เหตุการณ์การกระทำผิดมักไม่ได้เกิดจากความตั้งใจของตัวเองและมักจะถูกชักชวนจากบุคคลผู้คนที่อาจจะมีอายุมากกว่าเรา ฉะนั้นก่อนที่เราจะตัดสินใจอะไรลงไปเราควรจะถามตัวเอง ก่อนที่จะตัดสินใจทำลงไป หรือยอมทำตามคำชักชวนของเพื่อน หรือผู้อื่นที่เราทำ 4 ข้อต่อไปนี้

1. เรารู้สึกดีกับการกระทำครั้งนี้หรือไม่ ความรู้สึกดีคือการรู้สึกว่าปลอดภัย
ความรู้สึกไม่ดีคือความรู้สึกที่ไม่ถูกต้องไม่แน่ใจ หวาดกลัวในผลของการกระทำในครั้ง
นั้น

2. ถ้าเราทำตามข้อที่ถูกชักชวนให้กระทำนั้น ผู้ที่รับรู้อะไรบ้าง ผู้ที่รับรู้จะรู้สึกอย่างไร รวมถึง
ผู้ปกครองของเราด้วย และก่อนการตัดสินใจได้มีการปรึกษา กับผู้ใหญ่ก่อนหรือไม่
ผู้ใหญ่ที่เราไว้วางใจเห็นด้วยกับการกระทำครั้งนี้หรือไม่

3. ถ้าเกิดเหตุการณ์เกิดขึ้นร้ายๆ ใครในที่นี่จะช่วยเราได้หรือไม่

4. ผลของการตัดสินใจจะทำให้ผู้อื่นและตัวเองเดือนร้อนหรือไม่

ถ้ามีการตัดสินใจว่า “ไม่” แม้แต่ข้อเดียวนักเรียนไม่ควรที่จะตัดสินใจรับหรือทำ
ตามการถูกชักชวนอันนั้น เพื่อความปลอดภัยของนักเรียนเอง และควรหาทางหนีออก
จากเหตุการณ์นั้นทันที

แนวทางออกจากสถานการณ์ที่ไม่น่าไว้วางใจ

เมื่อนักเรียนรู้สึกว่ายู่ในสถานการณ์หนึ่งสถานการณ์ใดต่อไปนี้

- รู้สึกไม่ดี หรือไม่ปลอดภัยแม้เพียงนิดเดียว
 - คนที่ถูกเรากระทำกำลังหวาดกลัวหรือขอร้องไม่ให้กระทำกร อย่างไม่อย่าง
หนึ่ง
 - รู้สึกอึดอัดกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแม้เพียงนิดเดียว
 - รู้สึกว่าถ้าถูกคนอื่นจับได้จะต้องโดนลงโทษอย่างแน่นอน
- ขอให้เชื่อความรู้สึกตัวเอง และกระทำดังต่อไปนี้

1. ปฏิเสธทันทีโดย ใช้คำพูดที่หนักแน่น และเสียงดัง
2. รีบออกจากสถานการณ์นั้นโดยทันที โดยไม่มีการรีรอ ชักช้า หรือการ
พูดคุยใดๆ
3. ขอความช่วยเหลือจากคนที่เราไว้วางใจได้ เช่นพ่อแม่ ครู ตำรวจ เพื่อขอความ
ช่วยเหลือ

จำให้ขึ้นใจเมื่อรู้ว่าภัยกำลังมา

สรุป “ปฏิเสธทันที - หนีจากเหตุการณ์ - รีบขอความช่วยเหลือ”

ใบความรู้ อีโรของฉัน

-
- สุภาพบุรุษ แปลว่า ผู้สุภาพอ่อน โอน ค่อย ๆ ถนอม เบา ๆ มี ละเอียด เป็นคนที่ใจกล้า เป็นผู้นำในการปกป้องผู้ที่อ่อนแอกว่าและเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับสังคม
1. สุภาพบุรุษไม่ไปบ้านของผู้หญิงเมื่อตนมีอาการมีนเมา
 2. สุภาพบุรุษไม่เสียการควบคุมอารมณ์หรือแสดงอาการ โกรธแค้น กลัว เกลียด ประห่า ขวยเขิน นิยมชมชอบ หรือ อีกรักใคร่ใคร่ ในที่สาธารณะ
 3. สุภาพบุรุษไม่ตะโกน โห่เรียกผู้หญิง
 4. สุภาพบุรุษไม่พูดไม่เล่าความดี ความมีคุณค่า ความรู้คุณค่า หรือข้อบกพร่องของผู้หญิง
 5. สุภาพบุรุษไม่หยิบยืมเงินทองจากเพื่อนยกเว้นในสถานการณ์จำเป็นคับขันจริง ๆ
 6. สุภาพบุรุษไม่โอ้อวดความร่ำรวยในทรัพย์สินเงินทองและสิ่งของเครื่องใช้เครื่องสะสม
 7. สุภาพบุรุษไม่มีพฤติกรรมต่อหน้าอย่างลับหลังอย่างไม่ว่าจะอยู่ที่ไหนก็ตาม เขาปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความกรุณาโดยไม่คำนึงถึงฐานะทางสังคม
 8. สุภาพบุรุษไม่ดบ่าคนแปลกหน้าไม่ว่าจะสิ่งเรียกว่าสุภาพสตรี
 9. สุภาพบุรุษ ไม่ประพฤตินตนเป็นนักเลงเตะตีหรือใช้อำนาจบาทใหญ่กับผู้ที่มิตำแหน่งต่ำกว่า และมีกำลังน้อยกว่าตน
 10. สุภาพบุรุษไม่ฉกฉวย โอกาสที่ทำให้ตนได้ประโยชน์จากผู้ที่ช่วยตนเองไม่ได้ หรือถูกละเลยทอดทิ้งซึ่งต้องการความช่วยเหลือ
 11. สุภาพบุรุษเคารพและให้เกียรติในสิทธิของผู้อื่น และต้องการให้ผู้อื่นปฏิบัติต่อเขาเช่นเดียวกัน
 12. สุภาพบุรุษสามารถเป็นทุกสิ่งที่เขาอยากจะเป็น และ
 13. สุภาพบุรุษคือผู้ที่ยืนหยัดอยู่บนลำแข้งของตัวเอง
- สักวันคำว่า "สุภาพบุรุษ" จะมีได้เป็นเพียงแค่คำที่มีอยู่แต่ในโลกอุดมคติเท่านั้น ถ้าคนที่ได้ชื่อว่าเป็นเพศชายทุกคนไม่ช่วยกันทำ

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวนริศา อัจอ่อนศรี เกิดวันที่ 20 มกราคม พ.ศ. 2521 ภูมิลำเนาจังหวัด ประจวบคีรีขันธ์ จบการศึกษาระดับพยาบาลศาสตรบัณฑิตจากมหาวิทยาลัยมหิดลปีการศึกษา 2543 เข้าทำงานเป็นพนักงานมหาวิทยาลัย ตำแหน่งพยาบาลประจำการ งานการพยาบาลผู้ป่วยศัลยศาสตร์ และศัลยศาสตร์ออร์โธปิดิกส์ หน่วยหออภิบาลผู้ป่วยโรคหัวใจและทรวงอก (ไอซียูตั้งตรงจิตร) โรงพยาบาลศิริราช พ.ศ. 2543 ถึงปัจจุบัน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย